

BIDRAG

TILL

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK.

/// Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes femårsberättelser. Ny följd. 9.

ÅREN

1896—1900.

GEFLEBORGS LÄN.

1. Länets indelning och naturbeskaffenhet.

Länet, hvars yttre gränser äro oförändrade, omfattar provinsen Gestrikland, provinsen Helsingland med undantag af Ytter-Hogdals socken äfvensom den till Dalarne förut hörande Orsa finnmark eller Hamra kapellag. Enligt i förra femårsberättelsen meddelad uppgift utgör arealen 19,212⁸⁹ kvadratkilometer, däraf belöpa på Gestrikland 4,445¹⁶ och på Helsingland 14,767⁷³. Af egovidden utgjorde år 1900 261 hektar träd-, humle- och kålgård, 100,319 hektar åker och annan odlad jord, 77,667 hektar naturlig äng, 1,494,838 hektar skogbärande mark och sammanlagdt hela ytvidden, utom vattenområden, 1,780,273 hektar.

Länets judiciella indelning är oförändrad, och finnas följaktligen fortfarande på länets landsbygd 4 domsagor med 10 tingslag. Fögderierna äro jämväl fortfarande 4, men beträffande länsmansdistrikten har skett den förändring, att Hedesunda och Årsunda socknar, hvilka förut hvar för sig utgjorde ett länsmansdistrikt, blifvit, i enlighet med Kungl. Maj:ts nådiga bref den 6 februari 1880, från och med den 1 december 1897 sammanslagna till ett distrikt, i följd hvaraf länsmansdistriktens antal nu nedgått från 30 till 29.

Beträffande kapellagen är att märka, att Maråker upphört att vara särskildt kapellag samt att Ljusne kapellag blifvit från Söderala moderförsamling afskildt såsom en kapellförsamling med egna kyrkoböcker m. m. Lingbo kapellag, bestående af Fallets och Lingbo byar, som tillförenehållit tillstånd att genom eget skolråd och egen kyrkostämma bereda och afgöra frågor, hvilka angå allenast kapellaget och icke Skogs församling i öfrigt, har numera vid Lingbo kapell, där bostad för komminister blifvit inrättad, äfven särskild pastorexpedition. Efter hvad i femårsberättelsen för åren 1886—1890 anmärkts, hade Nianfors redan då blifvit i jordeboken uppförd såsom en särskild socken och således upphört att vara kapellag.

Genom särskilda nådiga bref är förordnadt:

den 31 januari 1896, att kronoparkerna Kronkilen n:r 1, Hemmyrberget n:r 1 och Långvattnet Västra n:r 1 skulle från början af år 1897 i så väl kyrkligt och kommunalt som administrativt och judiciellt hänseende räknas till Los socken och länsmansdistrikt, Västra Helsinglands fögderi, Ljusdals tingslag och Västra Helsinglands domsaga samt i följd däraf i jordeboken öfverföras från Ofvanåkers till Los socken;

INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. H, Kungl. Maj:ts befallningshavandes femårsberättelser, jämte Sammandrag för åren ... på Nådigaste befallning utarbetat och utgivet af Statistiska centralbyrån – Stockholm, 1863-1912.

Täckningsår: 1856/60-1901/05 = N.F., [1]-10.

Kungl. Maj:ts befallninghavande i Stockholms stad och i rikets 24 län avger underdåniga femårsberättelser av statistiskt innehåll.

Berättelserna består av två avdelningar.

Första avdelning består av följande rubriker:

- 1. Länets indelning och naturbeskaffenhet i allmänhet**
- 2. Innevånare**
- 3. Näringar**
- 4. Kommunikationsanstalter och varubyten**
- 5. Kameralförhållanden**
- 6. Politi.**

Andra avdelning är en tabellbilaga.

Statistiska centralbyrån samlar in och utger ett sammandrag för hela riket av samtliga femårsberättelsernas huvudsakliga innehåll.

Föregångare:

Kongl. maj:ts befallningshafvandes femårsberättelse för åren ... – Stockholm, 1823-1857.

Täckningsår: 1822-1851/55.

Innehållsförteckning.

	Sid.
Underdånig berättelse	1-30.
1. Länets indelning och naturbeskaffenhet.....	1.
2. Länets invånare.....	2.
3. Näringar.....	5.
Tab. A. Tillverkning af göt- och vällmetall i Gefleborgs län åren 1891-1900.....	11.
Tab. B. Tillverkning af järn genom utsmidning af smältstycken eller af göt i Gefleborgs län åren 1896-1900.....	12.
Tab. C. Tillverkning af järn genom utvalsning af smältstycken eller af göt i Gefleborgs län åren 1896-1900.....	12.
4. Kommunikationsanstalter och varubyten.....	13.
Tab. D. Fabriker och handverk i Gefleborgs län åren 1896-1900...	13.
Tab. E. Inkomster och utgifter vid statens järnvägsstationer inom Gefleborgs län åren 1896 och 1900.....	14.
Tab. F. Inkomster och utgifter vid vissa enskilda järnvägar i Gefleborgs län åren 1896-1900.....	14.
Tab. G. Antal och dräktighet af de till Gefleborgs län hörande fartyg åren 1896-1900.....	16.
Tab. H. Antalet af de i Gefle, Söderhamns och Hudiksvalls sjömanshus åren 1896-1900 inskrifna sjömän.....	16.
Tab. I. Hamnafgifter erlagda i Gefleborgs län för fartyg och i länets städer för varor åren 1896-1900.....	17.
5. Kameralförhållanden, landtmäteri m. m.....	18.
Tab. K. Brännvinsförsäljningsmedlen i Gefleborgs län åren 1895-1900.....	18.
6. Politi.....	19.
Tab. L. Laga skiften m. m. i Gefleborgs län åren 1896-1900.....	19.
Tab. M. Gefleborgs läns landstings inkomster och utgifter åren 1896-1900.....	20.
Tab. N. Antal vårdade samt inkomster och utgifter vid länslasaretten och kurhusen i Gefleborgs län åren 1896-1900.....	23.
Tab. O. Antalet i Gefle länsfängelse och Hudiksvalls kronohäkte förvarade fångar åren 1896-1900.....	24.
Tab. P. Riksbankens afdelningskontors i Gefle rörelse från kontorets öppnande den 20 december 1898 t. o. m. år 1900.....	24.
Tab. Q. Gefleborgs och Helsinglands enskilda bankers rörelse åren 1896-1900.....	25.
Tab. R. Bankaktiebolaget Stockholm-Öfre Norrlands rörelse inom Gefleborgs län och aktiebolaget Hudiksvalls banks rörelse åren 1896-1900.....	25.
Tab. S. Aktiebolaget Bollnäs folkbanks rörelse under femårsperioden 1896-1900.....	26.
Tab. T. Aktiebolaget Ljusdals folkbanks rörelse under åren 1897-1900.....	26.
Tab. U. Hudiksvalls folkbanks rörelse under åren 1896-1900.....	26.
Tab. V. Bergsjö folkbanks rörelse under åren 1896-1900.....	26.

7.	Städer och municipalsamhällen.....	Sid. 27.
Tab. X.	Aktiebolaget Söderhamns folkbanks och Torsåkers folkbanks rörelse åren 1898-1900.....	27.
Tab. Y.	Storviks och Högbo folkbankers rörelse åren 1898-1900....	27.
Tab. Z.	Gefle-Dala och Helsinglands städers hypoteksföreningars rörelse åren 1896-1900.....	27.
Tab. Å.	Lifränte- och kapitalförsäkringsanstaltens i Gefleborgs län rörelse åren 1896-1900.....	27.
Tabellbilagor		31-53.
Tab. 1.	Folkmängden i Gefleborgs län åren 1896-1900.....	31.
Tab. 2.	Allmänna vägar och skjutsning i Gefleborgs län åren 1896- 1900.....	32.
Tab. 3.	Hemman och lägenheter samt stadsjordar m. m. i Gefleborgs län år 1900.....	33.
Tab. 4.	Egendomar af fideikommissnatur i Gefleborgs län år 1900.....	34.
Tab. 5.	Egendomar tillhörande inhemska aktiebolag, i Gefleborgs län år 1900.....	34.
Tab. 6.	Egendomar tillhörande främmande makters undersåtar, i Gefleborgs län år 1900.....	41.
Tab. 7.	Fromma stiftelser, stipendiifonder, pensionsanstalter, sjukkassor och därmed jämförliga inrättningar i Gefleborgs län år 1900.....	41.

BIDRAG

TILL

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK.

II) Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes femårsberättelser. Ny följd. 9.

ÅREN

1896—1900.

GEFLEBORGS LÄN.

1. Länets indelning och naturbeskaffenhet.

Länet, hvars yttre gränser äro oförändrade, omfattar provinsen Gestrikland, provinsen Helsingland med undantag af Ytter-Hogdals socken äfvensom den till Dalarne förut hörande Orsa finnmark eller Hamra kapellag. Enligt i förra femårsberättelsen meddelad uppgift utgör arealen 19,212⁸⁹ kvadratkilometer, däraf belöpa på Gestrikland 4,445¹⁶ och på Helsingland 14,767⁷³. Af egovidden utgjorde år 1900 261 hektar träd-, humle- och kålgård, 100,319 hektar åker och annan odlad jord, 77,667 hektar naturlig äng, 1,494,838 hektar skogbärande mark och sammanlagdt hela ytvidden, utom vattenområden, 1,780,273 hektar.

Länets judiciella indelning är oförändrad, och finnas följaktligen fortfarande på länets landsbygd 4 domsagor med 10 tingslag. Fögderierna äro jämväl fortfarande 4, men beträffande länsmansdistrikten har skett den förändring, att Hedesunda och Årsunda socknar, hvilka förut hvar för sig utgjorde ett länsmansdistrikt, blifvit, i enlighet med Kungl. Maj:ts nådiga bref den 6 februari 1880, från och med den 1 december 1897 sammanslagna till ett distrikt, i följd hvaraf länsmansdistriktens antal nu nedgått från 30 till 29.

Beträffande kapellagen är att märka, att Maråker upphört att vara särskildt kapellag samt att Ljusne kapellag blifvit från Söderala moderförsamling afskildt såsom en kapellförsamling med egna kyrkoböcker m. m. Lingbo kapellag, bestående af Fallets och Lingbo byar, som tillförenehållit tillstånd att genom eget skolråd och egen kyrkostämman bereda och afgöra frågor, hvilka angå allenast kapellaget och icke Skogs församling i öfrigt, har numera vid Lingbo kapell, där bostad för komminister blifvit inrättad, äfven särskild pastorexpedition. Efter hvad i femårsberättelsen för åren 1886—1890 anmärkts, hade Nianfors redan då blifvit i jordeboken uppförd såsom en särskild socken och således upphört att vara kapellag.

Genom särskilda nådiga bref är förordnadt:

den 31 januari 1896, att kronoparkerna Kronkilen n:r 1, Hemmyrberget n:r 1 och Långvattnet Västra n:r 1 skulle från början af år 1897 i så väl kyrkligt och kommunalt som administrativt och judiciellt hänseende räknas till Los socken och länsmansdistrikt, Västra Helsinglands fögderi, Ljusdals tingslag och Västra Helsinglands domsaga samt i följd däraf i jordeboken öfverföras från Ofvanåkers till Los socken;

den 22 januari 1897, att byn Malungen skulle uteslutas ur jordeboken för Bergsjö socken och upptagas bland skatteegendomar i jordeboken för Hassela socken;

den 29 oktober 1897, att 4 öres- 7 penningeland af hemmanet Ullsäter nr 1 skulle med 1899 års ingång i kommunalt och ecklesiastiskt afseende förläggas till Hudiksvalls stad och uteslutas ur jordeboken för Helsing-Tuna socken.

Länet är i *Riksdagens* Första kammare fortfarande representeradt af sju riksdagsmän, en från Gefle stad och sex från länet i öfrigt. För utseende af riksdagsmän i Andra kammaren finnas å länets landsbygd 7 valkretsar, däraf Västra Helsinglands domsaga utgör en samt en hvar af öfriga domsagor två; och sedan under nu tilländagångna femårsperioden det omedelbara valsättet blifvit infördt äfven inom Södra Helsinglands domsagas valkretsar, användes numera nämnda valsätt i alla valkretsarna. Af länets städer utgöra Gefle och Söderhamn hvar för sig en valkrets, hvaremot staden Hudiksvall fortfarande är uti ifrågasvarande hänseende förenad med Östersund. Antalet af länets riksdagsmän i Andra kammaren är 10, däraf för landsbygden 7, för Gefle 2 och för Söderhamn 1.

På länets *naturbeskaffenhet* kan utan tvifvel ett skadligt inflytande komma att utövas genom den skogssköfving, som utan

hinder af lag mångenstädes inom länet pågår och hvarigenom ofta rätt betydande egoviddar förvandlas till icke fruktbarande kalmarker. Dock må å andra sidan äfven framhållas, att i berörda hänseende gynnsamt inverka de många *vattenafledningsföretag*, som under femårsperioden kommit till utförande. De torrlägningsarbeten, som efter förslag af vederbörande landbruksingeniör under åren 1896—1900 blifvit utförda, uppgå till ett antal af 59, och utgör sammanlagda arealen af torrlagd mark 9,527 hektar samt beräknade torrlägningskostnaden 564,679 kronor. Bland de mest betydande af dessa arbeten må nämnas sänkning af Bysjön m. fl. sjöar i Hedesunda och Öster-Fernebo socknar, som afsett torrläggning af 3,384 hektar för en kostnad af 165,000 kronor, reglering af Tegelbruksbäcken i Valbo socken med torrlagd areal af 1,121 hektar och beräknad kostnad af 21,000 kronor samt utdikning af sankmark inom Backarvallen i Ljusdals och Färila socknar med torrlagd areal af 1,048 hektar och beräknad kostnad af 54,000 kronor.

Enligt beräkningar, som genom länets hushållningssällskaps försorg blifvit uppgjorda, har under perioden arealen af odlad jord och naturlig äng ökats, den förra med 650 hektar och den senare med 1,248 hektar, hvaremot arealen af skogbärande mark minskats med 26,731 hektar.

2. Länets invånare.

Enligt hvad bifogade **tabell 1** visar, har vid slutet af de olika åren under perioden länets dels kyrkoskrifna och dels mantalsskrifna *folkmängd* utgjort:

	Kyrkoskrifna.	Mantalsskrifna.
År 1896	222,144	221,431
• 1897	226,423	224,885
• 1898	230,674	229,838
• 1899	234,348	233,574
• 1900	238,048	236,700

Den kyrkoskrifna befolkningen, som vid slutet af år 1895 uppgick till 218,864, har sålunda ökats: år 1896 med 3,280, år 1897 med 4,279, år 1898 med 4,251, år 1899 med 3,674 och år 1900 med 3,700, eller under hela perioden med 19,184; och belöper häraf på landsbygden 13,862; på Gefle 3,953, på Söderhamn 911 och på Hudiksvall 458.

Enligt föregående femårsberättelser uppgick folkökningen under perioden 1876—1880 till 15,531, under perioden 1881—1885 till 12,495, under perioden 1886—1890 till 15,701 och under perioden 1891—1895 till 11,940.

De särskilda kommunernas kyrkoskrifna folkmängd har vid periodens början och slut varit följande:

Tingslag.	Kommun.	Vid periodens början. slut.	
<i>Gestriklands domsaga.</i>			
Östra tingslaget.	Hedesunda	5,280	5,370
	Årsunda	2,408	2,445
	Högbo	5,555	7,183
	Valbo	8,661	11,709
	Hille (med Oslättfors kapell)	4,194	4,594
	Hamrånge	3,904	4,255

Tingslag.	Kommun.	Vid periodens början. slut.	
Västra tingslaget.	Ockelbo (med Åmots kapell)	8,537	8,682
	Jäderbo	2,081	2,156
	Ofansjö	6,900	7,464
	Torsåker	6,437	7,142
	Öster-Fernebo	3,835	3,920

Södra Helsinglands domsaga.

Västra tingslaget.	Segersta	1,169	1,303
	Hanebo	3,929	4,240
	Bollnäs (med Annefors och Katrinebergs kapell)	11,356	12,199
	Alfta (med Svabensverks kapell)	5,462	5,731
	Oftvanåker	3,794	4,212
	Voxna	1,429	1,505
Östra tingslaget.	Skog (med Långbo kapell)	3,625	3,813
	Söderala (med Maråkers och Ljuane kapell)	9,121	10,025
	Mo	1,824	1,769
	Rengsjö	1,667	1,701
	Norråla	3,448	3,682
	Trönö	1,657	1,683

Norra Helsinglands domsaga.

Enångers tingslag.	Enånger	2,964	2,925
	Njutånger	2,711	3,052
	Nianfors	426	387
Forsa tingslag.	Helsing-Tuna	3,981	4,072
	Idenor	1,118	1,259
	Forsa	3,689	3,840
	Hög	728	702
	Rogsta	2,042	2,104
	Ilsho	529	500

Tingslag.	Kommun.	Vid periodens	
		början.	slut.
Bergsjö tingslag.	Harmånger	2,516	2,712
	Jättendal	1,188	1,239
	Gnarp	3,751	3,977
	Bergsjö	3,512	3,875
	Hassela	2,285	2,177
Delsbo tingslag.	Norrbo	1,044	1,149
	Bjuråker	3,885	3,827
	Delsbo	5,175	5,552

Västra Helsinglands domsaga.

Ljusdals tingslag.	Ljusdal	9,283	9,620
	Ramsjö	1,720	1,839
	Färila (med Kårböle kapell)	4,751	5,006
	Los (med Hamra kapell)	2,340	2,422
Arbrå och Jerfsö tingslag.	Arbrå	4,517	4,972
	Undersvik	1,220	1,254
	Jerfsö	6,853	7,121

Städerna.

Gefle	25,569	29,522
Söderhamn	10,347	11,258
Hudiksvall	4,444	4,902

Den mantalsskrifna folkmängden har under perioden ökat med 19,694, däraf på landsbygden 14,465 och i städerna 5,229, utgörande i procent: för hela länet 9.08 %, för landsbygden 8.20 % och för städerna 12.88 %.

Af den vid 1900 års slut mantalsskrifna befolkningen 236,700 tillhörde mankønet 117,989 och kvinnkønet 118,711, däraf på landsbygden af mankøn 96,197 och af kvinnkøn 94,661, tillhopa 190,858, samt i städerna af mankøn 21,792 och af kvinnkøn 24,050, tillhopa 45,842; och var alltså, beräknadt i procent, förhållandet emellan antalet personer af hvardera kønet följande:

	Mankøn.	Kvinnkøn.
För hela länet	49.85 %	50.15 %
› landsbygden	50.40 ›	49.60 ›
› städerna	47.54 ›	52.46 ›

Från mantalsskrifningarna fria voro vid periodens slut af mankøn 53,337 och af kvinnkøn 55,964, tillhopa 109,301, däraf på landsbygden af mankøn 43,989 och af kvinnkøn 46,105, tillhopa 90,094, samt i städerna af mankøn 9,348 och af kvinnkøn 9,859, tillhopa 19,207.

Antalet af *levande födde* och af *döde* jämte *nativitetsöfverskottet* utgjorde:

	Lefvande födde.	Döde.	Nativitetsöfverskott.
År 1896	6,751	3,431	3,320
› 1897	6,669	3,367	3,302
› 1898	7,093	3,522	3,571
› 1899	6,964	3,660	3,304
› 1900	6,974	4,131	2,843

Beträffande *den relativa dödligheten* i länet må antecknas följande siffror, utvisande antalet döde på 1,000 af medelfolkmängden:

	Hela riket.	Länet.
År 1896	15.64	15.56
› 1897	15.35	15.01
› 1898	15.08	15.41
› 1899	17.65	15.74
› 1900	16.84	17.49

Antalet af uppgifna dödsfall i länet af *s. k. folksjukdomar* (farsoter) har utgjort: år 1896 367, år 1897 361, år 1898 370, år 1899 345 och år 1900 443. Någon svårare farsot har icke under perioden inom länet förekommit.

Hvad angår befolkningens förhållande till kyrka och religion samt till laglydnad och *sedlighet* äfvensom i fråga om *lefnadsätt och seder, folklynn* och *folkbildning* torde Kungl. Maj:ts Befallningshafvande få hänvisa till hvad föregående femårsberättelser därom innehålla, helst någon anmärkningsvärd förändring härutinnan icke inträffat.

På det *religiösa området* kan någon enhet i bekännelse och tro knappast hädanefter vara att förvänta. Där råder och torde väl äfven allt framgent komma att råda mycken söndring. I följd häraf lærer det ock på många orter inom länet vara vanligt, att kyrkorna vid gudstjänsterna äro ganska fåtaligt besökta, att icke säga ofta stå tomma. Många religiöst intresserade finna nämligen mera tilldragande än statskyrkans gudstjänst hvad som predikas och förekommer i bönehusen hos metodister, baptister och frireligiösa eller hos den *s. k. frälsningsarmén*. Den sistnämnda synes hafva utsträckt sin verksamhet till nästan alla delar af länet; och om än denna verksamhet i mycket är af beskaffenhet att icke kunna gillas, måste det dock medgifvas, att den gren däraf, som afser välgörenhet genom understöd åt medellösa och sjuka, är ganska berömvärd.

Missbruket af *rusdrycker* är tyvärr ännu ganska allmänt, i synnerhet bland den mindre bildade ungdomen, och föranleder detta ofta icke blott störande oordningar utan äfven mer eller mindre grofva brott, såsom misshandel, hemfridsbrott eller skadegörelse. Lönnkrögeriet eller den olofliga brännvinsutskänkingen, som förut rätt mycket bedrifvits, särskildt i Ljusdals, Jerfsö, Alfta och Ofvanåkers socknar, har under perioden nästan alldeles upphört. Däremot utgör numera den tilltagande användningen af öl såsom rusdryck ett ämne för nykterhetsvännernas stora bekymmer; och få de utan tvifvel härtill ofta ökad anledning genom det sätt, hvarpå nämnda drycks försäljning af de många stora bryggerierna bedrifves, då dessa genom ölets kringföring lassvis på landsbygden till försäljning i större och mindre partier söka göra det så lätt åtkomligt som möjligt.

Bland allmogen i Helsingland hafva äfven under denna period åtskilliga grofva brott förekommit. Härtill kunna räknas dels det dynamitattentat, som den 3 maj 1897 af en stenarbetare föröfvades vid Deleåkvärn i Idenors socken, därvid gärningsmannens fästekvinna och två deras barn fingo sätta till lifvet, dels ock de af en liga föröfvade inbrottsstölder, särskildt i kyrkor, som under periodens sista år voro föremål för domstolarnas behandling med den påföljd att flere af ligans medlemmar blefvo för stölderna sakfälda.

Enligt hvad i näst föregående femårsberättelse är antydt, har Länsstyrelsen medgifvit att åt lämpliga, i de särskilda kommunerna på landsbygden utsedda personer lämna bemyndigande att med *polismans* skydd och befogethet, men utan aflöning från

staten, biträda kronobetjeningen med allmänna ordningens upprätthållande; och hafva flere kommuner i ganska stor omfattning häraf begagnat sig.

De i nämnda berättelse omförmälda s. k. *husbonde- och föräldraföreningar* äro nog flerstädes i verksamhet, om än några tydliga spår af samma verksamhet ej ännu kunnat förmärkas.

I fråga om *byggnadssättet* på landsbygden har förut omnämnts den bland allmogen förekommande seden att sammanbygga boningshus och ladugård under samma tak. Om än detta sammanbyggande visserligen kan hafva sina fördelar med afseende å bekvämlighet vid skötsel af kreaturen, måste det uppenbarligen äfven medföra stora sanitära olägenheter. Detta framhölls ock med mycken bestämdhet af förste provinsialläkaren i länet uti en af honom år 1896 till Länsstyrelsen ingifven skrift, hvilken skrift den 6 november samma år i länskungörelserna intogs till allmänhetens kännedom. Efter hvad Kungl. Maj:ts Befallningshafvande inhämtat, läser numera allmogen ofta vid nybyggnader frångå det gamla byggnadssättet.

Antalet af inom länet *inför borgerlig myndighet ingångna äktenskap* har utgjort: år 1896 63, år 1897 70, år 1898 71, år 1899 58 och år 1900 65.

Den *ekonomiska ställningen* hos länets befolkning har under perioden i allmänhet varit ganska god, beroende på dels goda skördeår och dels många tillfällen till arbetsförtjänst.

Dagsverksprisen hafva under hela perioden varit mycket höga, och har på många ställen i länet stor brist på jordbruksarbetare varit rådande. Enligt uppgifter från fögderierna hafva daglönerna utgjort:

i Gestriklands fögderi för man under sommaren 2 kronor 50 öre å 3 kronor och under vintern 1 krona 75 öre å 2 kronor samt för kvinna under sommaren 1 krona 75 öre å 2 kronor 50 öre och under vintern 1 krona å 1 krona 25 öre;

i Södra Helsinglands fögderi för man under sommaren 1 krona 75 öre å 3 kronor och under vintern 1 krona 50 öre å 2 kronor 25 öre samt för kvinna under sommaren 1 krona å 1 krona 50 öre och under vintern 75 öre å 1 krona;

i Västra Helsinglands fögderi för man 1 krona 75 öre å 4 kronor 50 öre och för kvinna 1 krona å 1 krona 50 öre;

i Norra Helsinglands fögderi för man under sommaren 2 å 3 kronor och under vintern 1 krona 50 öre å 2 kronor samt för kvinna ungefär hälften, dock att i sistnämnda fögderi arbete vid sågverken och under vintern vid skogsafverkning, särskildt under de sista åren af perioden, betalats med minst 50 % högre daglön. Tjenstehjonslönerna i detta fögderi hafva utgjort för dräng 200 å 300 kronor och för piga 100 å 125 kronor.

I Söderhamn uppgick aflöningen för brädgårdsarbetare år 1896 till 3 kronor å 3 kronor 50 öre och år 1900 till 3 kronor 50 öre å 4 kronor per dag, för murare år 1896 till 40 å 42 öre och år 1900 till 50 å 55 öre per timme, för timmermän år 1896 till 25 öre och år 1900 till 35 öre per timme, för hamnsjåare år 1896 till 25 öre och år 1900 till 30 öre per timme och för handtlångare år 1896 till 22 öre och år 1900 till 28 öre per timme.

Bland arbetarne hafva visserligen äfven under förevarande period flere gånger yppat sig s. k. *strejker*, dock ej af större omfattning eller af sådan beskaffenhet, att allmänna ordningen därigenom blifvit störd. Ärligen hafva i början af maj i Gefle anordnats demonstrationer af arbetare för s. k. normalarbetsdag,

därvid arbetarne, samlade i stora skaror, med fanor och musik afågat till en plats utom staden, där tal hållits och sånger utförts.

Till belysande af den ekonomiska ställningen i länet under femårsperioden antecknas följande uppgifter angående *lagsökningar* och *konkurser* inom länet:

År.	Antal lagsökningar.	Ådömda skuldbelopp. Kronor.	Påbörjade konkurser.	Utlåsta exekutiva fastighetsauktioner å landsbygden.
1896	1,079	241,615	122	34
1897	909	144,634	91	21
1898	1,010	244,745	100	22
1899	931	231,297	117	30
1900	896	270,752	138	30

Härjämte meddelas följande uppgifter rörande *sparbankerna* i länet:

År.	Antal delegare.	Insättningar. Kronor.	Uttagningar. Kronor.	Delegarnes behållning. Kronor.
1896	35,704	3,116,051	2,607,450	13,303,932
1897	37,298	3,638,158	2,981,516	14,453,695
1898	39,394	3,708,257	3,611,647	15,077,023
1899	41,576	3,882,361	3,566,824	16,079,171
1900	43,505	4,047,996	3,955,236	16,901,178

I *postsparbanken* hafva för detta län insättningar och uttagningar jämte behållningen vid hvarje års slut uppgått till följande belopp:

År.	Insättningar. Kronor.	Uttagningar. Kronor.	Behållning. Kronor.
1896	1,093,988	425,949	2,733,544
1897	979,821	619,145	3,591,865
1898	910,389	794,033	3,823,277
1899	554,280	1,230,132	3,257,544
1900	562,720	849,003	3,078,120

Till upplysning om *emigration* och *immigration* antecknas följande:

	Antal emigranter.	Däraf till Nordamerika.	Immigranter.
År 1896	313	281	115
» 1897	215	180	130
» 1898	197	162	122
» 1899	298	257	165
» 1900	378	343	136

År 1900 funnos inom länet följande *skytteföreningar* och *skyttegillen* med det för hvarje inom parentes angifna antal aktiva medlemmar, nämligen: Alfta skyttegille (33), Arbrå skytteförening (81), Bergsjö skyttegille (51), Bergsjö-Högens skyttegille (46), Bergviks-Marina skyttegille (40), Bobygdens skyttegille (37), Bollnäs skyttegille (72), Bölans skyttegille (30), Delsbo skytteförening (46), Djupviks skytteförening (18), Edebys skytteförening (35), Enångers skyttegille (39), Fogelsjö

skyttegille (24), Forsbacka skytteförening (51), Forssa skytteförening (59), Gammelstilla skytteförening (107), Gefle frivilliga skarpskytteförening (230), Gefle skyttegille (76), Gnarps skyttegille (51), Gysinge skyttegille (83), Hammarby skytteförening (72), Hamra skyttegille (20), Hanebo skyttegille (135), Harmångers skyttegille (20), Harnäs frivilliga skytteförening (30), Hassela skyttegille (121), Hassela västra skyttegille (29), Hedvigsfors skyttegille (102), Hofors skyttegille (60), Hudiksvalls skyttegille (120), Hybo skyttegille (26), Hå skyttegille (33), Iggesunds skytteförening (54), Jerfsö skyttegille (33), Lingbo skyttegille (38), Ljusdals skyttegille (49), Ljusne-Ala skytteförening (17), Los skyttegille (35), Långrör-Åsbacka skyttegille (62), Mo skyttegille (36), Nianfors skytteförening (18), Njutångers skyttegille (37), Nordmyra skytteförening (42), Norrala skyttegille (42), Norrbo skyttegille (63), Ockelbo skytteförening (39), Sandarne skyttegille (66), Sandvikens skyttegille (57), Skogs skyttegille (36), Skräddarbo skytteförening (23), Störviks skyttegille (29), Strömbacka-Movikens skyttegille (89), Ströms-Stocka skyttegille (38), Söderala skytteförening (50), Söderhamns skyttegille (75), Torsåkers skytteförening (98), Trönö skyttegille (40), Valbo skyttegille (40), Åmots skyttegille (33), Årsunda skyttegille (59) och Öster-Fernebo skytteförening (42), tillsammans 61 gillen och föreningar med tillhoppa 3,317 aktiva medlemmar.

Till befrämjande af den frivilliga skytterörelsen har af länets landsting beviljats följande anslag: år 1896 till länets skytteförbund till afföring åt skjutinstruktörer och till skyttepremier, att lika fördelas emellan skyttegillena, 500 kronor, år 1897 lika belopp för samma ändamål, år 1898 till anskaffande af ammunition och till afförande af instruktör med högst 20 kronor för hvarje skytteförening med minst 20 aktiva ledamöter 500 kronor, år 1899 till anskaffande af ammunition med högst 20 kronor för hvarje förening med minst 20 aktiva medlemmar 700 kronor samt år 1900 till samma ändamål 1,000 kronor.

Helsinglands fornminnessällskaps verksamhet har fortfarande varit egnad åt underhållet af Enångers gamla kyrka och vårdandet af den därstädes förvarade rikhaltiga samlingen af kyrkliga fornminnen. Museet i Hudiksvall har dels genom gåfvor och dels genom inköp ytterligare riktats med fornfynd och etnografiska föremål från provinsen, hvarföre behovet af en särskild museibygnad allt mer gjort sig gällande. Under år 1900 har ett energiskt och framgångsrikt arbete utvecklats för bildandet af en byggnadsfond för nämnda syftmåls realiserande. Genom medel, som anskaffats genom anordnande af en basar, och genom gåfvor uppgick denna fond vid årets slut till 20,000 kronor i redan inbetalda eller garanterade bidrag. Intraset för sällskapets stråfvanden har inom provinsen varit i stigande, och uppgår medlemsantalet för närvarande till 200.

Af *Gestriklands fornminnesförening* har äfven under denna period årligen, med undantag af år 1900, utgifvits ett häfte meddelanden, som innehållit dels själfständiga uppsatser och dels aftryck af äldre handlingar rörande Gefle stad och Gestriklands landsbygd. Sedan under föregående femårsperiod runstenen vid Södertull i Gefle blifvit flyttad till stadens kyrkas västra vapenhus och en i sandsten huggen kopia på dess förra plats vid tullen uppsatts, har föreningen år 1899 låtit flytta den å Lunds gårde stående runstenen till Valbo kyrka, emot hvars västra gäfvellvägg den upprests, hvarjämte å förra platsen uppställt en meterhög sandstenspelare såsom minne och hänvisning. Föreningens medlemmar uppgingo år 1900 till ett antal af 134, däraf 1 hedersledamot och 19 stiftande. Dess behållning var vid samma års slut 1,911 kronor.

Såsom bidrag till kostnaderna för upptecknande af länets *folkdialekter* har af Landstinget för hvar af åren 1898—1902 anvisats 150 kronor, och har Landstinget år 1897 med 800 kronor bidragit till uppsättande af staket kring Vasamonumentet i Norrala.

3. Näringar.

A) **Jordbruk** och B) **Boskapsskötsel**. Ehuru *jordbruket* i detta län icke kan vara af den vikt och betydelse som jordbruket inom rikets sydligare landsdelar, är det dock en för länet både naturlig och högst viktig näring, som allt för länge fått stå tillbaka för det mera omedelbart inkomstgivande skogsbruket. Sedan emellertid skogstillgångarna så småningom aftagit, har på jordbrukets område uppstått en märkbar lifaktighet, i det att icke blott stora arealer förut nästan värdelösa sankmarker afdikats och delvis odlats, utan ock den gamla åkerjorden underkastats en intensivare brukning, medförande rikare afkastning. Under de tvenne sista årtiondena och icke minst under den tid denna berättelse omfattar har sålunda jordbruket i länet varit stadigt i ett oafbrutet framåtskridande. Om ock detta framåtskridande särskildt varit märkbart inom de delar af länet, som genom bördigare jordmån och gynnsammare klimat företrädesvis egnat sig för jordbruket, må dock framhållas, att äfven inom länets för jordbruk mindre tjenliga skogsbygder jordbrukaren börjat tillgodogöra sig senare tiders lärdomar beträffande ett rationellt jordbruk och betjena sig af de hjälpmedel att afvinna

jorden rikare grödor, som vår tid erbjuder. I stället för de en-sidiga brukningssystem, som förut varit rådande, hafva rätt allmänt införts växtföljder, hvarigenom kulturväxternas fordringar på näring och jordens fysikaliska beskaffenhet bättre kunna tillgodoses. Åt åkerjordens torrläggning egnas större omsorg, därvid täckdikning ganska allmänt användes. Arbetsbesparande åkerbruksredskap och maskiner, såsom plogar och harvar af nyare, bättre konstruktion, radsånings-, slätter- och skörde-maskiner, själfaffäggande hästräfsor, mera lättgående tröskverk samt sädes- och frörensningmaskiner, hafva vunnit icke obetydlig spridning. Kreatursspillningen, jordbrukarens förnämsta medel att hålla sina åkrar i växtkraft, skötes i allmänhet med omsorg, och såsom medel att ersätta den naturliga gödseln, hvarpå tillgången ofta är allt för knapp, eller att komplettera dess verkningar användas mycket allmänt konstgjorda gödningsämnen, i främsta rummet tomasslagg och kainit, därefter benmjöl och superfosfat samt mindre allmänt chilisalpeter, högprocentiga kalialter och s. k. rotfruktsgödnings. Beträffande utsädet, vid hvars beskaffenhet fordom fästes så ringa afseende, att för sådant

ändamål äfven den sämsta spammålen kunde anses god nog, synas andra och bättre åsikter numera hafva gjort sig gällande, och lära länets jordbrukare nu allmänt inse vikten däraf, att ett i allo fullgodt utsäde användes och att följaktligen vid inköp af utsädesfrö bör fordras garanti, att detta håller en nöjaktig renhets- och grobarhetsprocent.

Enligt de af länets hushållningssällskap meddelade jordbruksstatistiska uppgifter användes mer än hälften af den odlade jordens egovidd till foderväxtodling. Härjämte odlas hufvudsakligast hafre, korn och råg jämte potatis samt i ringa utsträckning, förnämligast i Gestrikland, hvete. Linodlingen, som förr, i synnerhet inom Helsingland, var ganska allmän, har under de senare åren märkbart aftagit, hvartill anledningen lär vara, att jordbrukaren ansett det vara mera lönande att odla hafre. Intresset för linodling torde dock komma att växa, sedan numera en större fabrik för linspinning m. m. blifvit anlagd inom Forsa socken, hvarjämte två linneväfverier finnas i Hudiksvall.

Enligt de af Länsstyrelsen årligen uttalade omdömen om *skörden* inom länet har denna utfallit: år 1896 nära god, år 1897 medelmåttig, år 1898 fullt medelmåttig, år 1899 medelmåttig samt år 1900 öfver medelmåttig.

Till bestridande af kostnaderna för undersökning af sankmarker samt uppgörande af planer och kostnadsförslag för deras *torrläggning* har af Landstinget under perioden anvisats ett årligt förslagsanslag af 500 kronor; och hafva rekvisitioner å sakkunnigt biträde för sådant ändamål till Hushållningssällskapet inkommit i så stort antal, att den i länet stationerade ordinarie landtbruksingenjören ej kunnat medhinna desamma fullgörande, i följd hvaraf äfven flere extra landtbruksingenjörer måst förordnas att tjänstgöra inom länet. I dagtraktamenten till dessa tjänstemän hafva under perioden för 811 tjänstgöringsdagar utbetalts 3,649 kronor 50 öre.

För afdikning och odling af smärre sankmarker har Hushållningssällskapet fortfarande till mindre bemedlade jordbrukare utlämnat räntefria lån mot skyldighet för låntagaren att verkställa arbetet i enlighet med den plan, som af länsagronomen blifvit för ändamålet upprättad. Dyliga lån till ett sammanlagt belopp af 17,125 kronor hafva under perioden utlämnats till 67 jordbrukare, och har härför torrlagts och odlats en areal af 90 hektar.

I syfte att förmå idkare af mindre jordbruk att grunddika sin åkerjord har Hushållningssällskapet till sådana företag lämnat understöd i form af räntefria s. k. *täckdikningslån*, och hafva under perioden 62 stycken dyliga lån utlämnats. Härjämte har länsagronomen tillhandagått länets jordbrukare med råd och upplysningar angående ett rationellt bedrivande af jordbruksnäringen samt på olika orter inom länet hållit föredrag i jordbruksämnen. Hans verksamhet har under perioden upptagit 1,027 rese- och förrättningsdagar, och har Hushållningssällskapets utgifter härför uppgått till 19,232 kronor 70 öre.

Å *frökontrollstationen* i Gefle hafva under perioden undersökts 1,167 fröprof, däraf 661 åt jordbrukare och 506 åt fröhandlare, och hafva under samma tid efter proftagning och undersökning plomberats 420 säckar timotejfrö, 57 säckar rödklöfverfrö, 47 säckar alsikeklöfverfrö och 172 säckar hafre och korn, allt å 100 kg. per säck.

Till gagn för såväl jordbruket som andra näringar inom länet har *Gefle kemiska station* fortsatt sin verksamhet med

understöd af länets hushållningssällskap samt från och med år 1898 jämväl af Landstinget och Gefle stad, därvid såsom årsanslag utgått från Hushållningssällskapet 1,000 kronor, från Landstinget 500 kronor och från Gefle stad 1,000 kronor. Härjämte hafva af Hushållningssällskapet anvisats erforderliga medel för att åt länets jordbrukare bereda tillfälle att få vid stationen kostnadsfritt utförda undersökningar af jordarter, gödningsämnen och foderkakor. För verkställande af fettbestämningar å mjölk, hvilka utförts mot en kostnad för vederbörande ladugårdsegare eller mejeriinnehafvare af högst 10 öre per prof, har stationen af Hushållningssällskapet erhållit såsom understöd 15 öre per prof. Stationen, som sedan år 1891 eges och förestås af fil. dr Knut Arnell, har under periodens första och sista år utfört följande antal undersökningar:

	1896.	1900.
Af jordarter och jordförbättringsmedel	29	36
» gödningsämnen	66	74
» fodermedel	5	7
» vatten	149	45
» mejeriartiklar	71	69
» näringsmedel	34	35
» arsenikprof	95	402
» tekniska produkter	36	242
» diverse	123	116
» oljor	20	40
Bakteriologiska prof	200	441
Fettbestämningar å mjölk	7,616	1,760

Svenska mosskulturforeningen har varit i åtnjutande af årliga anslag, 1,000 kronor från Hushållningssällskapet och 400 kronor från Landstinget, därvid Hushållningssällskapet för sin del fästade villkor, att föreningen hvarje år på skilda ställen inom länet anordnade och utförde 10 mosskultur försök. Dessa försök hafva haft till ändamål, bland annat, att utröna verkan af olika öfvergödningar å gräsvall, att jämföra verkningarna af fosforsyran hos olika slag af fosforsyrehaltiga gödningsämnen, såsom tomasslagg, superfosfat och wiborghsfosfat, och att utröna i hvad mån afkastningen påverkas genom användning af ympjord och nitrogén samt genom mossjordens ler- och sandblandning.

En *torfströfabrik* för beredning af torfströ och torfmull till afsalu är anlagd å Oslättfors bruk. För öfrigt beredes torfströ till bevarande af kreatursgödseln å nästan hvarje egendom, som har tillgång på mossar.

Vid Gysinge bruk har under flere år i ganska stor omfattning tillverkats *maskintorf* till bränsle för brukets behof.

Sveriges utsädesforening, som från Hushållningssällskapet haft ett årligt anslag af 500 kronor, har på vissa villkor årligen till hvar och en af 15 mindre jordbrukare i länet utdelat 100 kg. utsädeshafre, hvarmed afsetts att i länet sprida goda hafrevarieteteter.

I ändamål att kunna i större partier inköpa utsädesvaror, gödningsämnen och kraftfodermedel och sålunda lättare erhålla fullgoda varor till jämförelsevis billiga pris hafva på initiativ af Hushållningssällskapet flerstades i länet af jordbrukare bildats s. k. *landtmannaföreningar*, af hvilka en och annan visat mycken lifaktighet och gjort sina medlemmar stor nytta.

Inom tre af Hushållningssällskapets 17 underafdelningar eller hushållsgillen hafva under perioden hållits tillsammans 8

möten med utställning, därvid pris utdelats för kreatur, jordbruks- och ladugårdsprodukter samt trädgårdsalster. Vid dessa möten hafva vanligen af Hushållningssällskapets instruktörer hållits föredrag i landthushållningen berörande ämnen.

I allmänna konst- och industriutställningen i Stockholm år 1897 deltog Hushållningssällskapet med kollektivutställningar af fröprof samt hemslöjds- och skolslöjdsalster. Åt 47 jordbruksarbetare och yrkesidkare från skilda delar af länet beredde Hushållningssällskapet genom resebidrag tillfälle att besöka nämnda utställning.

Med jordbrukets framsteg har följt ett ökad intresse för kreaturskötsel, ett intresse som vidmakthålles och stegras genom de årligen återkommande nötboskaps- och hästpremieringarna.

Kreatursstockens storlek vid början och slutet af denna femårsperiod framgår af följande från jordbruksstatistiken hämtade uppgifter:

	Vid periodens	
	början.	slut.
Hästar öfver 3 år	16,462	16,486
Do under 3 år	1,381	1,369
Oxar	279	289
Tjurar	1,172	1,143
Kor	64,139	64,499
Ugnöt (under 2 år)	17,988	18,252
Får och lamm	72,457	73,277
Getter och killingar	7,987	8,075
Svin och grisar	17,722	17,870

Om och beträffande antalet individer kreatursstammarna i länet icke under perioden i afsevärd mån ökats, lärer det dock vara visst, att genom omsorgsfullare skötsel, kraftigare utfodring och noggrannare val af afvelsdjur stammen af nötboskap undergått en väsentlig förbättring.

De sedan år 1891 fortgående årliga nötboskapspremieringarna hafva äfven under denna period anordnats växelvis i de tvenne distrikt, det norra och det södra, i hvilka länet för ändamålet indelats, så att premieringarna efter ett års mellantid återkommit till samma platser, och hafva uppvisningsställena varit 18 i norra distriktet och 16 i det södra. Kostnaderna för dessa premieringar hafva uppgått år 1896 till 11,096 kronor 38 öre, år 1897 till 8,263 kronor 28 öre, år 1898 till 8,921 kronor 84 öre, år 1899 till 8,632 kronor 1 öre och år 1900 till 9,162 kronor 11 öre, och har Hushållningssällskapet såsom bidrag härtill af statsmedel uppburit sammanlagdt 14,600 kronor. Premieringarna hafva utfallit sålunda:

År	Uppvisade djur.	Premierade djur.	Premierade djur i procent af uppvisade.
År 1896	1,672	1,326	79.3
• 1897	1,392	1,180	84.8
• 1898	1,363	1,199	88.0
• 1899	1,666	1,397	83.9
• 1900	1,388	1,201	86.5

Till kreatursbesättningarnas förbättrande har mycket bidragit, att å de större egendomarna funnits för omkringliggande bygd att tillgå dyrbara afvelstjurar af goda, för länet lämpliga raser. Men härjämte har äfven genom Hushållningssällskapets

försorg egare af mindre ladugårdar haft tillfälle att själfva förskaffa sig dylika tjurar, då Hushållningssällskapet på synnerligen fördelaktiga villkor utlämnat amorteringslån till inköp af tjurar af ren eller blandad ras. Dessa lån hafva dock under perioden icke varit mycket anlitade, i det att endast 5 lån utlämnats, däraf 4 för inköp af ayrshiretjurar och 1 för inköp af tjur utaf fjällras.

Till aflöning åt sex inom länet anställda distriktsveterinärer hafva Landstinget och Hushållningssällskapet hvardera bidragit med 4,500 kronor om året.

Hälsotillståndet bland husdjuren har under perioden varit godt.

Mejerihandteringen, såvidt därmed förstås den mjölkförädling, som försiggår i särskildt för ändamålet inrättade mejerier, synes hafva under perioden gått något tillbaka, enär mejeriernas antal minskats från 39 till 34. Härvid är dock att märka, att sedan de bekväma och lättgående handseparatorerna kommit allmänt i bruk, mejerirörelsen delvis förts öfver till de enskilda hemmen, där skumning och smörberedning numera med fördel kunna ega rum. Till belysande af mejerihandteringsens ståndpunkt åren 1895 och 1900 må meddelas följande uppgifter. I mejerierna invägd mjölk: år 1895 6,620,183 kg. och år 1900 6,278,777 kg.; från mejerierna försäld oskummad mjölk: år 1895 744,441 kg. och år 1900 1,667,220 kg.; i mejerierna hafva tillverkats: år 1895 208,662 kg. smör, 674 kg. helfet ost, 2,502 kg. halffet ost och 47,611 kg. skummjölksost samt år 1900 149,269 kg. smör, 1,000 kg. helfet ost, 735 kg. halffet ost och 17,388 kg. skummjölksost; leverantörernas antal har nedgått från 853 till 410.

Samtidigt därmed att mängden af tillverkad smör minskats med omkring 60,000 kg., har konsumtionen af mejerismör inom länet så ökats, att större delen af tillverkningen tagits i anspråk för länets eget behof. Af den anmärkningsvärdt stora mängd oskummad mjölk, som år 1900 sålts från mejerierna, synes framgå, att arbetsklassens köpförmåga varit större vid slutet än vid början af nu ifrågavarande period.

För de mejerier i länet, som deltagit i de svenska smörprofningarna, har Hushållningssällskapet erlagt den för hvarje sådant mejeri bestämda afgiften af 50 kronor, hvarjämte sällskapet anslagit ett belopp af 100 kronor årligen att vid profningarna utgå till belöningar för de bästa årstillverkningarna. I dessa profningar deltog år 1896 6 men år 1900 endast 2 af länets mejerier.

»Svensk smörnotering» har, till bestridande af de med noteringen förenade utgifter, af Hushållningssällskapet erhållit ett årligt bidrag af 50 kronor, och har sällskapet likaledes till fortsatt utgifvande af Nordisk mejeritidning lämnat ett understöd af 50 kronor årligen.

För utbildande af mejerskor är af Hushållningssällskapet anordnad en mejeriskola i Storvik, där hvarje år inottgas 4 kvinnliga elever för genomgående af en kurs, som fortgår under 1½ år. Kostnaderna för denna skola hafva för femårsperioden uppgått till 9,158 kronor 62 öre.

Slutligen har Hushållningssällskapet till främjande af boskapskötseln och mejerihandteringen anvisat medel till lön jämte rese- och traktamentsersättning åt en länsmejerist, hvilken tillhandagått mejeriegare med råd och upplysningar rörande ladugårdsskötsel och mjölkhushållning m. m. Denne mejerist har för sina förrättningar under perioden använt 696 dagar, och

hafva kostnaderna för tjänstens uppehållande under perioden belöpt sig till 18,324 kronor 81 öre.

För *hästafveln* har städe inom länet lagts i dagen ett lifligt intresse. Att resultatet af denna afvel dock ej alltid utfallit gynnsamt, anses hafva hufvudsakligen berott därpå, att från utlandet importerade hingstar af mycket olikartade typer använts vid betäckningarna, hvarigenom mindre tillfredsställande korsningsprodukter kommit att uppstå. Man torde emellertid nu kunna hoppas, att bättre förhållanden härutinnan skola inträda, sedan numera nytt hästpremieringsreglemente blifvit af Kungl. Maj:t fastställt och Stuteriöfverstyrelsen med anledning därpå godkänt Hushållningssällskapets förslag, att af kallblodiga hästraser endast den så kallade ardenertypen samt den norska eller nordsvenska typen hädanefter skola blifva föremål för premiering inom länet.

Till *premier* vid de under perioden inom länet anordnade hästpremieringsmöten hafva anvisats följande anslag:

	Af staten. Kronor.	Af Landstinget och Hushållnings- sällskapet. Kronor.
År 1896	1,080.20	1,999.80
• 1897	946.70	1,998.80
• 1898	1,018.80	2,391.20
• 1899	1,001.50	2,398.50
• 1900	2,080.20	2,399.80

Premier hafva tillerkänts:

År 1896	13 hingstar och 35 fölston.
• 1897	17 » » 34 »
• 1898	20 » » 41 »
• 1899	14 » » 36 »
• 1900	17 » » 58 »

För att främja hästkulturens utveckling har Hushållningssällskapet under perioden dels för en kostnad af 22,819 kronor 40 öre inköpt och därefter på auktion inom länet försålt 6 hingstar och 2 fölston af ren bergardennerras, dels ock utlämnat räntefria lån till inköp af afvelshingstar att inom länet användas såsom beskillare. Två dylika lån å tillsammans 5,200 kronor hafva under perioden utgått. Härjämte har en inom Öster-Fernebo—Hedesunda hushållsgilles område bildad *hästafvelsförening*, som med intresse arbetar på förädlade af ortens häststam, under åren 1896—1898 af Hushållningssällskapet uppburit ett årligt understöd af 200 kronor.

För genomgående af lärokurs vid Kungl. Veterinärinstitutets i Stockholm *hofslagareskola* hafva elfva smideskunniga personer från länet af Hushållningssällskapet åtnjutit en hvar ett understöd af 200 kronor.

Svinafvel förekommer egentligen endast vid de större mejerierna, hvadan till uppfödning för länets behof erforderliga smågrisar måste från annat håll anskaffas. Beträffande annan husdjursskötsel, såsom *färskötsel* och *fjäderfäskötsel*, är intet att tillägga till hvad senaste femårsberättelse härom innehåller.

För *biskötselns* befrämjande har Hushållningssällskapet haft i sin tjänst anställd en länsbiskötare, hvilken skall tillhandagå egare af bisamhällen med råd och upplysningar. Hans biträde har emellertid föga anlitats. I rese- och dagtraktamentskostnad

har under perioden till honom utbetalts 657 kronor 33 öre. Anläggande af bigårdar om minst 10 bisamhällen har Hushållningssällskapet velat understödja genom räntefria lån, men endast ett sådant lån å 200 kronor har under perioden uttagits.

Ehuru *trädgårdsskötseln* icke kan anses såsom ett näringsfång af någon större betydelse för länet, omfattas den dock fortfarande med stigande intresse, hvilket framgår af de hvarje år i allt större talrikhet inkommande rekvisitionerna på biträde af de i Hushållningssällskapets tjänst anställda länsträdgårdsmästarna. Till att väcka och underhålla detta intresse hafva nog i sin mån bidragit de med understöd af Landstinget och Hushållningssällskapet anlagda folkskoleträdgårdarna, hvilka nu uppgå till ett antal af 95 inom 33 af länets kommuner. Under nu ifrågasvarande fem år hafva af länsträdgårdsmästarna utplanterats 6,606 fruktträd, 5,330 prydnadssträd, 22,675 bärbuskar, 30,334 prydnadsbuskar och 55,151 häckväxter, hvarförutom en betydlig mängd blomplantor och köksträdgårdsväxter blifvit af dem utsatta. Hushållningssällskapets kostnader för det biträde, länsträdgårdsmästarna sända under perioden lämnat, belöpa sig till 21,619 kronor 49 öre.

En af Gefleborgs trädgårdssodlaresällskap år 1899 i Gefle anordnad *utställning af trädgårdsalster*, till hvilken Hushållningssällskapet anvisat ett anslag af 500 kronor att utgå till prisbelöningar m. m., var synnerligen vacker och rikhaltig samt visade vid jämförelse med en föregående, år 1891 anordnad dylik utställning, att trädgårdsskötseln inom länet befann sig i en snabb utveckling.

C) Skogshushållning och *D) Rofdjurs utrotande*. De *enskilda skogarna* inom länet omfatta en areal af omkring 1,350,000 hektar. Skogsvården å dessa har under perioden, särskildt å allmogeskogarna, varit mycket försummad. Skogsafverkningen har på de flesta trakter icke inskränkts till träd af gröfre dimensioner, som med fördel kunnat försågas, utan har jämväl omfattat den växtkraftiga ungsbogen, som strängt tagits i anspråk för olika ändamål, såsom för export af så kallade egyptiska sparrar och för den inhemska tillverkningen af trämassa. Samtidigt härmed hafva i de flesta fall, särskildt beträffande allmogeskogarna, inga åtgärder för befordrande af skogens återväxt blifvit vidtagna.

Genom att bereda skogsegarne tillfälle att kostnadsfritt erhålla biträde dels af någon statens skogsingenjör och dels af den hos Hushållningssällskapet anställda skogsrättaren har Hushållningssällskapet sökt att, där bristande kunskap kunde vara anledningen till misshushållning med skogen, undanröjda denna anledning till skogssköfning och verka för en allmännare kännedom om skogens rätta vård. Skogsingenjörens biträde har emellertid ej blifvit anlitadt i så stor utsträckning som hade varit önskvärdt. Hans biträde har under perioden tagits i anspråk af 29 skogsegare under 190 dagar med en kostnad för Hushållningssällskapet af 950 kronor.

Härjämte har skogsingenjören inspekterat de skogssådder hos mindre skogsegare inom länet, som Hushållningssällskapet under en följd af år låtit verkställa. Dessa skogssådder, som under inseende af skogsrättaren och särskilda säningsförmän utföras å en areal af intill 5 hektar hos en hvar skogsegare, som därom gör ansökan, hafva fortgått hvarje år under perioden samt därunder tillvunnit sig ökad intresse. Till utförande af

dessa sådder har Hushållningssällskapet bekostat icke blott erforderligt frö af tall och gran utan äfven ersättning för använt arbetsbiträde, hvarjämte Hushållningssällskapet från och med år 1897 bestridt kostnaden för rensning af de för sådd afsedda markerna, och har frö tillhandahållits från den med understöd af Hushållningssällskapet i Storvik anordnade fröklängningsanstalten. Sammanlagda arealen af den sålunda under perioden besädda skogsmarken uppgår till 753 hektar.

För att hos det uppväxande släktet väcka håg och intresse för skogens vård har Hushållningssällskapet låtit skogsrättaren i folkskolorna meddela undervisning i hithörande ämnen, och har ett stort antal af länets folkskolebarn kommit i åtnjutande af sådan undervisning.

Sammanlagda kostnaderna för ofvanberörda åtgärder till befrämjande af en rationell skogshushållning hafva under perioden uppgått till 13,646 kronor 39 öre; och hafva härvid för befordrande af skogsodling ställts till Hushållningssällskapets förfogande af Landstinget ett årligt reservationsanslag af 500 kronor samt af statsmedel år 1896 1,407 kronor, år 1897 2,474 kronor, år 1898 3,118 kronor, år 1899 2,886 kronor och år 1900 2,664 kronor.

Undervisning i förbättrade kolningsmetoder m. m. har under åren 1896, 1898 och 1900 meddelats i en af Hushållningssällskapet vid Iggesunds bruk anordnad *kolareshkola*, och hafva under de nämnda åren 65 lärjungar begagnat sig af denna undervisning. Till kostnaderna härför, hvilka uppgått till 9,526 kronor 29 öre, har Järnkontoret bidragit med 4,228 kronor 30 öre samt Iggesunds bruk med 900 kronor.

Kolning har i synnerhet emot slutet af perioden i följd af höga kolpris bedrifvits i ganska stor omfattning.

Skogseldar af större omfattning hafva icke under perioden i länet förekommit.

De *allmänna skogarna* inom länet hafva ökats genom statens inköp af bland annat hemmanen Arnön nr 1—11 med därtill hörande Hornslandet i Rogsta socken, hvilken egendom, afsedd till kronopark, hufvudsakligen utgöres af mer eller mindre bördig skogsmark, enär efter den stora skogsbranden där år 1888 samt därefter å området bedrifven kolning skogsåterväxten icke ännu hunnit taga någon fart.

Statsverkets skogsmedel från länet hafva under perioden uppgått till följande belopp: år 1896 379,641 kronor 80 öre, år 1897 477,597 kronor 80 öre, år 1898 501,362 kronor 58 öre, år 1899 444,331 kronor 58 öre och år 1900 670,945 kronor 53 öre, eller sammanlagdt för hela perioden 2,473,879 kronor 29 öre, utgörande i medeltal för år 494,775 kronor 86 öre.

Af medel, som anvisats af Landstinget och Hushållningssällskapet, hafva äfven under denna period utgått *skottpenningar* för dödade rofdjur, nämligen 1 krona 50 öre för örn, berguf och dufhök, 1 krona 50 öre å 2 kronor för räf samt 15 öre för kråka; och hafva i sådant hänseende utbetalts för 4,748 räfvar, 34 örnar, 84 bergufvar, 1,359 dufhökare och 17,117 kråkor sammanlagdt 11,929 kronor 5 öre. Härjämte hafva hvarje år af statsmedel utbetalts skottpenningar för ett mindre antal lodjur.

Till rofdjurs utrotande genom utläggande af förgiftade lockbeten under vintermånaderna har tillstånd att innehafva strykning årligen meddelats åtskilliga personer.

K. Maj:s Befallningshafvandes femårsberättelser 1896—1900. Gefleborgs län.

E) Jakt och fiske jämte andra binäringar. Om *jaktens* ringa betydelse såsom näring gäller fortfarande hvad föregående femårsberättelse därom innehåller. Jaktstadgans föreskrifter torde i allmänhet samvetsgrannt iakttagas, om ock i de aflägsnare skogsbygderna brott däremot måhända ej så sällan förekomma. Hvad angår älgskytte, har Landstinget äfven för denna period ställt till Hushållningssällskapets förfogande ett årligt anslag af 500 kronor, att användas till belöningar åt dem, hvilka till åtal anmäla personer, som under olaga tid bedrifvit jakt efter älg; och hafva för sådana angifvelser 11 belöningar å 50 kronor blifvit under perioden utbetalda.

Strömmingsfisket utgör den för länets befolkning viktigaste grenen af fiskerinäringen. Det bedrifves dels af yrkesfiskare i länets städer och dels af fiskare från kustsocknarna, hvilka ofta vid sidan af fisket idka jordbruk. Under fisketiden, som i länets södra delar börjar i maj, men i de norra under senare åren till följd af kalla vårar icke tagit sin början förr än i juni, flytta fiskarna ut till fisklägen i skärgården samt vistas där till september, i länets södra delar stundom till oktober. Blott få fiskare bo hela året om ute på fiskläget, och bönder, som ega större jordbruk, vistas endast helt kort tid ute i skären. Fisket bedrifves från öppna båtar, hvilka dock i synnerhet i Helsingland äro ganska goda och på senare tiden rätt allmänt blifvit försedda med skvättbord af segelduk. Fiskredskapen utgöras hufvudsakligen af skötar, i Söderhamnstrakten äfven af drifgarn och i Gestrikland af sillnät. I vissa trakter har man börjat använda särdeles djupa så kallade storskötar, hvilka stundom kunna vara ända till 600 maskor höga. Klagomål öfver dessa storskötar hafva visserligen yppat sig, enär man ansett, att de skulle stänga allt för mycket, men några menliga följder af deras användning torde dock ännu icke hafva kunnat med bestämdhet uppvisas, om ock det må vara möjligt, att, i fall de skulle mera allmänt komma att användas, detta blefve för fisket mindre fördelaktigt. Notdragning vid strömmingsfiske synes däremot hafva nästan alldeles upphört. Den årliga afkastningen af ifrågavarande fiske lär kunna beräknas till 20- å 27,000 tunnor. Under år 1900 skall denna afkastning hafva uppgått till omkring 36,000 valar färskströmming (i Gestrikland), 41,000 fjärdingar färskströmming (i Helsingland) och 72,000 fjärdingar saltströmming (i bägge landskapen). Härjämte tillverkades under samma år (hufvudsakligen i Gefletrakten) omkring 10,000 valar böckling. Den enligt förra femårsberättelsen i Hudiksvallstrakten påbörjade inläggningen af förädlad vara i bleckburkar har gjort stora framsteg. Sålunda hafva ensamt å fiskläget Kuggörarna vid Rogsta sockens kust, där en förening af fiskare bildat sig för beredning och inläggning af surströmming m. m., under år 1900 inlagts 11,500 burkar surströmming, 700 burkar sockersaltad strömming och 150 burkar kryddströmming. Denna industri har numera börjat idkas äfven i Söderhamnstrakten. De i förra femårsberättelsen omförmälda *strömmingspremieringarna* hafva äfven under denna period hvarje år varit anordnade, därvid pris årligen utbetalts för saltströmming till belopp af sammanlagdt 300 kronor (landstingsmedel) och för förädlade strömmingsvaror likaledes till belopp af 300 kronor (statsmedel).

Det *öfriga skärgårdsfisket* har intagit en mindre fördelaktig ställning än strömmingsfisket. Laxfisket, som bedrifves med laxnät och storryssjor samt på en del ställen under hösten äfven med ref, lämnar olika år mycket olika afkastning. Sikfisket har

mycket gått tillbaka, hvilket måhända i väsentlig grad kan tillskrivas storryssjornas inflytande. Fångsten af annan fjällfisk i skärgården synes och hafva minskats. På ett par ställen vid länets kust fångas torsk, dock ej i någon större mängd. Under femårsperioden har en abborrodlinganstalt varit i verksamhet vid Norrgrundet i inre Geflefjärden.

Mycket har klagats öfver den förödelse å fisk och redskap, som anställes af *själarna*, och hafva under perioden i *skottpenningar* för dödade dylika djur (1,111 vikare och 244 gräsälvar) af Hushållningssällskapet utbetalts 4,201 kronor.

Ivad angår *sötvattensfisket*, är detta tyvärr inom stora delar af länet mycket försummat. Något uppvaknande intresse för detta fiske lär dock under de senaste åren kunnat förspörjas, och man börjar nu åter ganska allmänt att i vattendragen utlägga risvasar eller s. k. syren. Att insjöfisket, med någon omsorg skött, kan löna sig, därpå finnas dessbättre många bevis. Sålunda skola yrkesfiskare i Gestrikland vid Storsjön och Dalälven kunna i medeltal årligen fånga 2 å 3 tusen kg. fisk per man.

Älfångst i särskildt därför byggda ålhus eller ålkar lär kunna lämna omkring 2 å 3 tusen kg. ål årligen. Detta slags fiske har dock under de senare åren varit sämre i följd af ogynnsamma vattenförhållanden.

Något mera betydande *laxfiske* förekommer egentligen endast i Ljusne älf. Särskildt inom älfvens nedre del närmast hafvet och framför allt i och nära mynningen vid Ljusne lämnar detta fiske stor inkomst, hvilken under de senare åren genom höga laxpris ytterligare stregrats. Under femårsperioden har laxrom kläckts vid tre anstalter, belägna vid Ljusne älf, nämligen vid Ljusne, vid Sjögrå nära Lottefors och vid Kasteln i Färila socken. De två sistnämnda anstalerna hafva dock hvardera ett år fått inställa sin verksamhet på grund af ogynnsamma förhållanden. År 1900 hölls efter förordnande af Kungl. Landtbruksstyrelsen vid Ljusne en kurs i laxodling.

Under vissa år har sik- och regnbågsforellrom kläckts vid Gysinge och Hemstanäs och under ett år rödingrom vid Sjögrå.

Rörande lax- och sikfisket i Ljusne älf från hafvet upp till Laforsen jämte samma älfs tillflöden har, med anledning af Kungl. Maj:ts nådiga bref den 6 november 1896, ny *stadga* den 25 i samma månad af Länsstyrelsen utfärdats; och har genom Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes utslag den 11 november 1896 fastställts ett tillägg till § 1 i stadgan för fiske med s. k. storryssjor inom Gefleborgs län och vid dess kust, innefattande närmare bestämmelse om storleken af de ryssjor, som skola anses såsom storryssjor.

En *fiskeriinstruktör* har äfven under denna period varit af Hushållningssällskapet anställd.

Jämte ett årligt *anslag* af 300 kronor till premier för större partier väl beredd saltströmming har af Landstinget, till fiskerinäringens befrämjande, för hvarje år ställts till Hushållningssällskapets förfogande ett belopp af 1,000 kronor att för nämnda ändamål användas på sätt sällskapets förvaltningsutskott funne lämpligt. Härjämte har Hushållningssällskapet till samma närings befrämjande åtnjutit statsbidrag: åren 1896 och 1897 årligen 1,000 kronor, åren 1898 och 1899 årligen 800 kronor samt år 1900 1,200 kronor; och utgör sammanlagda beloppet af hvad Hushållningssällskapet under perioden för ifrågakvarande ändamål utbetalt 14,929 kronor 97 öre.

Såsom *binärningar* på landsbygden kunna nämnas timmerdrifning och flottningsarbete, kolning och körslor åt bruken, kalkstens- och kvarnstensbrytning samt tillverkning af tegel m. m.

Utöfver den brännvinstillverkning, som torde egt rum vid den numera nedlagda pressjästfabriken i Strömsbro vid Gefle, har någon *tillverkning af brännvin* icke under perioden inom länet förekommit.

F) Bergs- och brukshandtering. 1. Grufbrytningen. År 1900 funnos inom Gefleborgs län 17 *utmål*, hvaraf 13 för järnmalmsfyndigheter, nämligen 11 i Torsåkers och 2 i Öster-Fernebo socken, 1 utmål för en zink-blymalmsfyndighet i Torsåker, 1 för en järn-zinkmalmsfyndighet i Årsunda, 1 för en kopparmalmsfyndighet i Hamrånge samt 1 för en zinkmalmsfyndighet i Alfta socken.

Af *järnmalmsfyndigheterna* hafva under åren 1896—1898 4, år 1899 6 och år 1900 7 utmål brutits med malmfångst, i medeltal uppgående till 9,235 $\frac{1}{2}$ ton per år. Malmfångsten har utgjort:

	År 1896.	År 1897.	År 1898.	År 1899.	År 1900.	Medeltal per år.
Erhållen malm ton	2,397	5,751	9,181	13,062	15,785	9,235 $\frac{1}{2}$
Ökning (+) och minskning (—) från årsmedeltalet 1891—1895 %	—76.6	—43.8	—10.4	+27.5	+54.1	—9.8

I följd af hårdt anlåtande af förut kända malmtillgångar i Nyängsgrufvan och Penninggrufvan under förra femårsperioden nedgick brytningen år 1896 i de nämnda grufvorna till en obetydlighet, men sedan genom försöksarbeten nya malmtillgångar anträffats i Nyängsgrufvan samt en ny hittills ganska gifvande grufva, Fräkengrufvan, upptagits, har under åren 1899 och 1900 malmfångsten varit betydligt större än under föregående femårsperiod.

På den i Alfta socken belägna *zinkmalmsfyndigheten* Flätsbogrufvan börjades brytningen 1898, och utvanns under år 1899 556 ton samt under år 1900 1,224 ton zinkmalm, hållande ända till 40 % zink.

Antalet *mutsedlar*, utfärdade å fyndigheter inom länet under åren 1896—1900, har utgjort 69 mot 86 under åren 1891—1895. Af de gjorda inmutningarna hafva 24 uppgifvits afse nyupptäckta fyndigheter och 45 förut arbetade. 25 mutsedlar hafva uttagits å järnmalm, 27 å kopparmalm, 3 å silfvermalm, 2 å zinkmalm, 2 å nickelmalm, 2 å koboltmalm samt 7 å svafvelkis och 1 å molybdenmalm. Af de inmutade fyndigheterna hafva 6 fått utmål anvisade, nämligen 4 å järnmalm, 1 å kopparmalm samt 1 å zink-blymalm.

Arbetspersonalen vid grufvorna har bestått af:

	1896.	1897.	1898.	1899.	1900.	Medeltal per år.
Män öfver 18 år	47	71	98	122	160	99
» under 18 år	5	15	18	20	26	17
Kvinnor öfver 18 år	6	4	—	—	9	4
» under 18 år	—	1	7	7	14	6
Summa	58	91	123	149	209	126

Medeltalet per år för arbetspersonalen under föregående femårsperiod var 130.

Till arbete under jord hafva endast män öfver 18 år varit använda, och de öfriga arbetarna hafva hufvudsakligen användts till skrädning och malmplockning.

Någon olyckshändelse, som förorsakat dödsfall eller minst 14 dagars oförmåga till arbete, har icke under perioden inträffat.

2. *Järntillverkningen.* För *tackjärnstillverkningen* hafva 16 masugnar varit använda åren 1896 och 1897 och 17 åren 1898—1900 med en blåsingstid af i medeltal 302 dygn per år. Tillverkningen, som i årligt medeltal utgjorde:

Åren 1886—1890	56,323 ton
› 1891—1895	65,177·4 ›
› 1896—1900	72,391·8 ›

har under periodens särskilda år uppgått till:

	År 1896.	År 1897.	År 1898.	År 1899.	År 1900.	Medeltal per år.
Tillverkad tackjärn . . . ton	70,544	71,387	71,776	73,475	74,777	72,391·8
Ökning från årsmedeltalet 1891—1895 %	8·2	9·5	10·1	12·7	14·7	11·1

Tackjärnstillverkningen har varit fördelad på följande verk:

Verkens egare.	Verkens namn.	Masugnarnas antal.	Medeltillverkning per år.	
			1896—1900. Ton.	1891—1895. Ton.
Sandvikens järnverks aktiebolag .	Sandviken.	3	17,768·2	17,252·6
Ljusne-Voxna aktiebolag	Ljusne.	2	11,892·8	9,626·4
Hofors aktiebolag	Hofors.	2	10,629·0	10,200·6
Forsbacka järnverks aktiebolag . .	Forsbacka.	2	10,247·2	9,187·0
Aktiebolaget Iggesunds bruk . . .	{ Moviken. Iggesund.	{ 1 2	{ 10,017·0	{ 9,754·0
Kopparbergs och Hofors sågverks aktiebolag	Jüdraås.	1	4,409·7	3,551·0
Axmars järnverk	Axmar.	1	2,734·0	—
Fideikommissarien till Hargs bruk	Hillevik.	1	2,382·2	675·6
Gysinge aktiebolag	Gysinge.	1	1,157·0	1,066·2
Gammelstilla aktiebolag	Gammelstilla.	1	1,154·7	1,424·2
Summa	—	17	72,391·8	—

Axmars masugn har af dess nya egare, Bergvik och Ala nya aktiebolag, utarrenderats och sedan våren 1898 drifvits af arrendatorerna. Medeltillverkningen för dessa 3 år har varit 4,556·6 ton per år.

Under föregående femårsperiod egde tackjärnstillverkning rum äfven vid Grönsinka, Kilafors, Långvinds och Bro masugnar. Af dessa verk har Grönsinka inköpts af staten, och Kilafors har såsom järnverk blifvit nedlagdt.

Genom längre blåsingstid och ökad drifning (till i medeltal 14·43 ton per dygn) har tillverkningen i 17 masugnar under denna period med 7,214·4 ton per år öfverstigit tillverkningen i 20 masugnar under föregående period. Af tackjärnstillverkningen i hela riket utgjorde länets andel under åren 1886—1890 12·61 %, 1891—1895 13·83 % och 1896—1900 13·98 %.

För tillverkning af gjutgods direkt från masugn hafva användts i medeltal 432·8 ton tackjärn per år, därvid enklare gjutgods till större delen för verkens eget behof såsom »hårdvirke» och dylikt blifvit framställt. Genom omsmältning med tillsats af utländskt gjuttackjärn hafva vid järnverken framställts i medeltal 3,592 ton gjutgods, hvaraf 61 % tillverkats vid Sandviken.

Största delen af tackjärnet förädlas inom länet. En mindre del exporteras till utlandet eller, såsom förhållandet är med Hilleviks tillverkning, förädlas inom annat län. Till länet införes en del tackjärn, hvaribland må nämnas från Korsnäs masugn i Kopparbergs län, som sedan 1899 eges och drifves af Sandvikens järnverks aktiebolag.

Tillverkning af *smältstycken* genom härdfärskning enligt lancashire-, vallon- eller franche-comtémetoderna har egt rum i ungefärligen samma omfattning som under föregående period, men tillverkningen af *göt* har ökat med 44·5 % eller med 14,695·8 ton. Denna ökning, mer än dubbelt så stor som ökningen i tackjärnstillverkningen, härrör hufvudsakligen från tvenne nya martinverk, vid hvilka stora kvantiteter skrot omsmältas med tackjärn i martinugnar enligt den s. k. basiska defosforiseringsmetoden. Tillverkningen af göt enligt bessemer- och basiska martinmetoden har utgjort resp. 36 % och 42 % af tillverkningen inom hela riket. Bessemergöt hafva tillverkats vid Sandviken, Forsbacka, Hofors och Iggesund med 2 ugnar vid hvarje verk. Tillverkning af martingöt börjades 1896 vid Hofors och 1898 vid Sandviken. Tillverkning af göt med elektrisk smältugn har pågått under år 1900 vid Gysinge järnverk.

Till upplysning om *tillverkningen af smidbart järn och stål* återopas *tabellerna A, B och C.*

Smidt lancashirestångjärn har tillverkats vid Kilafors år 1896 samt äfven under de följande åren vid Strömbacka och Vij, smidt vallonstångjärn vid Strömbacka och Gysinge samt smidt franche-comtéstångjärn vid Hedvigsfors, Tolffors och Voxna, vid de båda sistnämnda järnverken i ringa mängd.

Smidt stångjärn af götmetall har tillverkats vid Iggesund, Forsbacka, Hofors och Sandviken, hvarjämte axlar och gröfre smiden tillverkats af samma råmaterial vid sistnämnda verk samt vid Forsbacka och Iggesund.

Valsadt lancashirejärn har tillverkats vid Ljusne, Vij och Iggesund, där medelårstillverkningen uppgått till resp. 3,299·6, 2,717·8 och 1,523·9 ton, hvarjämte af band- eller finjärn utvalsats vid Ljusne och Iggesund i medeltal 2,284·9 och 235·6 ton per år.

Tab. A. *Tillverkning af göt- och vällmetall i Gefleborgs län åren 1891—1900.*

År.	G ö t m e t a l l.			Vällmetall (lancashire-, vallon- och franche-comté-). Ton.	Summa. Ton.
	Bessemer. Ton.	Martin. Ton.	Elektrisk smältningssmetod. Ton.		
1896	40,692	6,213	—	20,925	67,830
1897	38,357	8,022	—	18,757	65,136
1898	32,111	11,895	—	19,741	63,747
1899	31,928	16,155	—	22,022	70,105
1900	32,673	20,431	14·1	20,509	73,627
Medeltal åren 1896—1900	35,152·2	12,543·2	2·8	20,390·8	68,089
› › 1891—1895	33,002·4	—	—	20,167	53,169·4

Stångjärn samt band- eller finjärn och tråd af götmetall hafva utvalsats vid Hofors, Sandviken, Forsbacka och Iggesund.

Tillverkning af tubännen börjades 1896 vid Sandviken, Hofors och Forsbacka, och rönste dessa under åren 1896 och 1897 synnerligen liffig efterfrågan både såsom massiva och såsom ihåliga. Under de senare åren hafva hufvudsakligen ihåliga tubännen tillverkats. Sedan 1898 hafva färdiga rör, dels valsade, dels dragna, tillverkats vid Sandviken.

Förutom nämnda rörtillverkning har en mindre del af i tabell C angifna valsade produkter vidare förarbetats genom kallvalsning eller dragning till kallvalsadt stål, dragen tråd, sågbladsämnen och driffjädrar samt genom smidning och annan bearbetning till kättingar, hästskor, redskap och maskiner.

Uppgifna värdet af dylik fabrikstillverkning har per år i medeltal uppgått till 2,607,309 kronor, däraf Sandvikens andel utgör 77 %.

Bland under femårsperioden utförda nybyggnader eller ombyggnader för järntillverkningen och därmed förenad manufakturering må nämnas uppförandet af: nya martinverk vid Hofors, Sandviken (2 ugnar) och Forsbacka, af hvilka det sistnämnda blifvit uppfördt under år 1900; nytt rörvälsverk vid Kungsgården i stället för därstädes befintliga medium- och finvälsverk; nytt välsverk vid Iggesund med 2 träner om 500 och 300 mm. välsar samt ny kraftstation med elektrisk kraftledning till välsverket; nytt 20" välsverk vid Sandviken med 5 par stolar, drivvet af en 200 hästkrafters ångmaskin, ny valsträn tillbyggd till finväls-

Tab. B. Tillverkning af järn genom utsmidning af smältstycken eller af göt i Gefleborgs län åren 1896—1900.

År.	Stångjärn af				Årlar. Ton.	Ankare och gröfre smiden. Ton.
	smältstycken.			göt. Ton.		
	Lancashire- Ton.	Vallon- Ton.	Franchecomté- Ton.			
1896	1,047	1,574	279	1,208	213	100
1897	429	1,387	185	1,550	283	101
1898	707	1,740	187	1,752	353	139
1899	604	1,838	169	1,806	317	105
1900	587	2,021	166	1,441	214	84
Medeltal per år.	675	1,712	197	1,551	276	106

Tab. C. Tillverkning af järn genom utvalsning af smältstycken eller af göt i Gefleborgs län åren 1896—1900.

År.	Blooms och billets för export. Ton.	Stångjärn		Afhugg. Ton.	Band- och finjärn		Vals- tråd i ringar. Ton.	Tub- ännen. Ton.	Järn- vägs- hjul- band (tyres). Ton.
		af väll- järn. Ton.	af göt- metall. Ton.		af väll- järn. Ton.	af göt- metall. Ton.			
1896	4,953	8,094	9,808	5,714	1,805	2,521	1,950	16,189	1,366
1897	4,539	5,754	5,990	6,458	3,591	5,642	2,074	16,185	1,602
1898	6,821	7,444	7,145	5,544	3,332	7,075	2,657	4,267	2,111
1899	5,668	8,987	9,505	7,385	1,950	7,107	2,758	7,416	2,055
1900	6,528	7,358	7,870	7,296	1,924	5,877	4,461	10,347	2,602
Medeltal per år	5,702	7,527	8,064	6,479	2,520	5,644	2,780	10,881	1,947

verket, ombyggnad och utvidgning af sågbladsfabriken, ny ånghammare å 5 ton för kälning af tubännen samt ny blåsmaskin för bessemerverket med själfständigt ångverk om 600 hästkrafter; två hydrauliska, af ångpumpar drifna presshammare jämte nödiga ångpannor vid Hofors; samt ny smältsmedja vid Brattfors med 7 lancashirehärdar och 2 mumblingshammare samt mekaniska hjälpbrytningsmaskiner.

De för järnverken och därmed förenade manufakturverk vid femårsperiodens början använda motorer voro 108 vattenhjul eller turbiner med tillsammans 7,043 hästkrafter samt 45 ångmaskiner med tillsammans 4,000 hästkrafter och vid dess slut 122 vattenhjul eller turbiner med 7,940 hästkrafter och 56 ångmaskiner med 5,400 hästkrafter.

Arbetspersonalen har utgjort:

	År 1896.	År 1897.	År 1898.	År 1899.	År 1900.	Medeltal per år.
Män öfver 18 år	2,899	2,839	2,907	3,130	3,221	2,999
» under 18 år	417	359	352	545	456	426
Kvinnor öfver 18 år	10	9	10	6	5	8
» under 18 år	11	15	11	11	9	11
Summa	3,337	3,222	3,280	3,692	3,691	3,444

Under femårsperioden hafva 271 olyckshändelser inträffat vid järnverken, därvid 4 personer blifvit dödade och 269 så skadade, att däraf uppstått oförnöga till arbete under minst 14 dagar. Dock har i proportion ett mindre antal olyckshändelser inträffat vid järnverk inom detta län än inom andra. Bland arbetarne vid samtliga järnverk inom riket har 1 olyckshändelse med dödlig utgång inträffat om året på 1,970 arbetare och inom länet 1 på 3,200, under det att antalet skadade arbetare vid samtliga järnverk varit 10 på 440 och vid länets järnverk 10 på 476.

Såsom ofvan blifvit nämnt, utvanns ur länets järngrufvor under femårsperioden per år 9,235 ton järnmalm, men för tillverkning af 72,391 ton tackjärn har åtgått omkring 14 gånger så mycket malm, hvadan *malmbehovet* till största delen har hämtats från annat håll, hufvudsakligen från Kopparbergs, Vestmanlands och Uppsala län, hvarjämte äfven rätt stora kvantiteter malm anskaffats från Stockholms, Örebro och Norrbottens län.

Vid tillverkningen af martingöt hafva, såsom äfven ofvan blifvit nämnt, stora kvantiteter järnskrot förbrukats.

För järntillverkningen hafva under åren 1896—1900 i medeltal förbrukats 7,070,000 hektoliter träkol, däraf omkring två tredjedelar för tackjärntillverkningen, samt stora kvantiteter stenkol såväl för vällugnar, martinugnar m. m. som för erhållande af ångkraft. Enligt erhållna uppgifter har *medelpriset* vid järnvägsstation i Gestrikland och södra Helsingland per stjälp läst träkol om 20 hektoliter samt per ton stenkol varit:

	Per läst träkol. Kronor.	Per ton stenkol. Kronor.
År 1896	5 50	18 14
» 1897	6 00	15 87
» 1898	6 00	15 94
» 1899	6 00	18 66
» 1900	9 00	28 19

Oaktadt järnpriserna ständigt varit stigande ända till midten af år 1900, blef det ekonomiska resultatet bättre vid femårsperiodens början än under dess senare del, när prisen på malm och kol samt arbetslöner och frakter då stego ännu mera än järnpriserna.

G) Fabriker och handverk. Härom meddelas uppgifter i tabell D.

I Gefle är den industriella verksamheten liflig och framåtgående. Där hafva anlagts en valskvarn af nyaste konstruktion, en cigarettfabrik, en verkstad för tillverkning af landbruksredskap, flere velocipedfabriker, en stor läskedrycksfabrik, två tekniska fabriker, två boktryckerier, en karamellsfabrik, en ångtvättinrättning, två reseffektfabriker, en mekanisk verkstad m. fl., hvarjämte den gamla tobaksfabriken, en af landets största, Strömsbro bomullsspinneri och väfveri, Gefle ångväfveriaktiebolag samt Gefle ullspinneri och trikåfabrik högst betydligt utvecklade sin redan förut stora tillverkning.

Fabrikerna i Söderhamn utgöras af: Söderhamns verkstads- och varfsaktiebolags gjuteri och mekaniska verkstad jämte därmed förenadt skeppsvarf, tre ölbryggerier och flere svagdricksbryggerier, en färgerifabrik med mekaniskt ullspinneri, en smergelskif- och filfabrik, ett större tegelbruk, sex ångsågar, däraf två med hyflerier, ett särskildt hyfleri, en tullmjölkvarn, fem tryckerier, två tekniska fabriker och en vattenfabrik.

I Hudiksvall fanns vid periodens slut, utom en äldre snusfabrik, ingen större industriell anläggning.

På landsbygden hafva under perioden tillkommit, bland annat, flere större och mindre sågar.

Till husslöjdens befrämjande har länets landsting äfven under nu ifrågavarande period beviljat åtskilliga anslag. För meddelande af slöjdundervisning i folkskolor för gossar har utgått ett lönebidrag af 40 kronor till en hvar af antagna lämpliga slöjd- undervisare i de skoldistrikt inom landstingsområdet, som visat sig hafva till sina folkskolor anordnat lämpliga lokaler för den primära undervisningen i slöjd för gossar och styrkt, att undervisning vederbörligen meddelades. För detta ändamål hafva såsom förslagsanslag anvisats: år 1896 2,800 kronor, år 1897 3,280 kronor, år 1898 3,200 kronor, år 1899 3,500 kronor och år 1900 3,500 kronor. Härjämte hafva till slöjdskolor med mindre än 10 men mer än 5 elever beviljats för år 1896 450 kronor och för hvar af följande år under perioden 300 kronor. Till slöjdundervisning för flickor i folkskolorna hafva för hvarje år från och med 1897 utgått bidrag à 20 kronor, och hafva såsom förslagsanslag härför upptagits för år 1897 500 kronor, för år 1898 1,500 kronor, för år 1899 2,000 kronor och för år 1900 2,500 kronor. Till understöd åt folkskolelärare för begagnande af undervisningen vid Nääs slöjdläroreseminarium har årligen under perioden anvisats ett belopp af 300 kronor. Till två pedagogiska lärokurser i slöjdundervisning för flickor i folkskolorna hafva meddelats anslag: år 1897 300 kronor och år 1898 450 kronor.

4. Kommunikationsanstalter och varubyten.

A) Landtkommunikationer. Till upplysning om trafiken å den genom länet framlöpande norra stambanan med utgreningar till Söderhamn och Hudiksvall återopas tabell E (sid. 14), utvisande inkomster och utgifter vid hvarje station åren 1896 och 1900.

Vid periodens slut funnos inom länet för trafik upplåtta enskilda järnvägar till en längd af 342,2 kilometer, däraf Gefle—Dala järnväg 61,9, Uppsala—Margrethills järnväg med bibanor 19,8, Gefle—Ockelbo järnväg med bibana 38,5, Dala—Ockelbo—Norrundets järnväg 63,9, Marma—Sandarne järnväg 10,1, järn-

vägen Söderhamn—Granskär 3,2, Dala—Helsinglands järnväg 57,7, Norra Helsinglands järnväg 40,3 samt delen Gysinge—Hagström af Sala—Gysinge—Gefle järnväg 46,8 kilometer; och äro af dessa järnvägar Dala—Ockelbo—Norrundets och Norra Helsinglands järnvägar smalspåriga (0,891 meter) samt de öfriga bredspåriga (1,435 meter).

Dala—Helsinglands järnväg, som genomlöper Bollnäs, Alfta, Ofvanåkers och Voxna socknar inom detta län och vidare fortsattes i Dalarne till Orsa, anlades under åren 1897—1899 samt blef den 4 november sistnämnda år öppnad för allmän trafik.

Norra Helsinglands järnväg emellan Hudiksvall och Bergsjö kyrkby fullbordades under år 1896 och blef, efter invigning den 12 december samma år, öppnad för trafik.

Järnvägen Sala—Gysinge—Gefle, som inom detta län genomlöper Öster—Fernebo, Hedesunda, Årsunda och Valbo socknar, har under perioden blifvit anlagd och var vid periodens slut öppnad för trafik, med undantag af delen Kjerstinbo—Gysinge.

Rörande Gefle—Dala, Gefle—Ockelbo och Norra Helsinglands järnvägar äro uppgifter meddelade i tabell F (sid. 14).

Bland de i förra femårsberättelsen omförmälda vägdelningar hafva följande blifvit afslutade, nämligen vägdelningen i Ljusdals tingslags väghållningsdistrikt år 1898, vägdelningen i Delsbo tingslags väghållningsdistrikt år 1899 och vägdelningen i Södra Helsinglands Västra tingslags väghållningsdistrikt år 1901. Öfver förstnämnda och sistnämnda vägdelning hafva dock anförts besvär, hvilka icke ännu blifvit slutligen pröfvade.

Tab. D. Fabriker och handverk i Gefleborgs län åren 1896—1900.¹⁾

År.	Antal fabriker.	Antal arbetare af bägge könen.	Fabrikernas tillverkningsvärde. Kronor.	För beviljning uppskattad inkomst af fabriksrörelse i millioner kronor.	Antal handverkare, män och kvinnor.	Antal handverksarbetare, män och kvinnor.	För beviljning uppskattad inkomst af handverken. Kronor.
1896 . .	471	10,627	38,838,015	3 856	1,521	1,351	1,023,880
1897 . .	497	11,440	42,619,939	4 769	1,574	1,403	1,078,273
1898 . .	603	12,861	46,679,456	5 617	1,615	1,546	1,151,075
1899 . .	612	13,563	50,659,308	5 283	1,761	1,701	1,221,879
1900 . .	653	14,657	62,101,885	5 745	2,040	1,917	1,371,921

¹⁾ I denna tabell äro för första gången bland fabriker inräknade sågverk och hyflerier, hvilket föranleder en högst betydlig stegring af de olika summorna.

Beträffande de *årliga vägsynerna* har, efter vederbörandes hörande, genom Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes kungörelse den 15 oktober 1897 blifvit bestämdt, att dessa skola förrättas å följande tider: i Gestriklands Östra tingslag och i Delsbo tingslag på hösten före den 15 oktober, i Enångers och Forsa tingslag på våren före den 15 maj och i öfriga tingslag på våren före den 1 juni.

Till följande *väganläggningar* och *vägförbättringar* hafva under femårsperioden statsbidrag anvisats, nämligen till:

a) anläggning af väg mellan Hofors järnvägsstation och landsvägen vid Torsåkers kyrka (14⁹⁶ km.) 33,200 kronor;

b) anläggning af väg mellan Kläppa by och Hybo i Ljusdals socken (7¹⁵ km.) 13,300 kronor; samt

c) omläggning af landsvägen i Bergsjö socken mellan Brickrödningen och Högens by (4¹⁹¹ km.) 9,500 kronor.

Dessutom har till anläggning af landfästen och pelare för ny bro öfver Ljusne älf i Ljusdals socken beviljats ett statsbidrag af 36,600 kronor.

Den med statsbidrag understödda väganläggningen emellan Kläppa och Hybo har blifvit afsynad och godkänd; och skall denna väg enligt Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes utslag den 30 september 1899 såsom bygdeväg af vederbörande underhållas.

Härjämte må i fråga om väganläggningar nämnas, att inom Hamra kapellag vägar blifvit anlagda dels af Orsa sockens jordegare emellan Sandsjö by och gränsen mot Orsa socken med fortsättning till Orsa kyrkby samt till Tackåsen, Knoppen och Finnberget och dels af Hamra kapellags jordegare mellan Björkbergs och Malungsheds byar samt från Sandsjö—Orsavägen till Råberget; att för anläggning af väg från Valla färjesund i Färila socken genom Föne, Onsäng och Grophamre till Heden i Ljusdals socken upprättats plan och kostnadsförslag, hvarjämte genom Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes utslag den 30 augusti 1900 förordnats, att, sedan nämnda väg blifvit anlagd, densamma skall af de väghållningsskyldige underhållas; att öfver sundet emellan Västra och Östra Hennan genom närbelägna byars försorg anlagts en flottbro, 3⁶ meter bred och 85 meter lång, hvilken kan befaras med häst och åkdon samt förkortar afståndet emellan Sunds m. fl. byar och Ramsjö järnvägsstation med 8 kilometer; samt att genom Kungl. Maj:ts utslag den 3 november 1899 faststälts Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes i Gefleborgs och Vesternorrlands län gemensamma utslag den 14 december 1897 angående anläggning af en sammanbindningsväg mellan länen öfver Hassela sockengräns.

Tab. E. *Inkomster och utgifter vid statens järnvägsstationer inom Gefleborgs län åren 1896 och 1900.*

Stationer.	År 1896.		År 1900.	
	Inkomster. Kronor.	Utgifter. Kronor.	Inkomster. Kronor.	Utgifter. Kronor.
Mellansjö	7,624	2,338	42,897	3,932
Ramsjö	56,325	2,961	59,154	4,612
Hennan	27,161	2,460	37,578	3,239
Tallåsen	41,536	2,505	55,515	3,387
Ljusdal	247,139	28,074	385,860	36,255
Hybo	130,522	8,367	141,002	8,862
Delsbo	56,575	5,598	72,000	6,780
Fredriksfors	12,978	2,119	18,134	2,258
Näsviken	80,692	7,575	99,968	9,124
Forssa	34,109	2,342	54,458	3,205
Hudiksvall	422,081	29,913	550,182	41,213
Jerfö	85,096	7,144	110,289	9,737
Karsjö	28,689	3,191	42,157	4,783
Simeå	43,381	2,306	42,880	4,085
Vallsta	62,670	3,504	62,206	5,445
Arbrå	81,714	6,258	123,541	11,043
Bollnäs	256,556	34,640	292,808	63,961
Kilafors	68,953	12,376	133,406	19,697
Landa	20,371	2,576	35,434	3,214
Mobodarne	2,414	1,319	4,025	1,043
Bergvik	76,001	6,188	97,934	7,514
Myskje	142,186	16,076	131,403	12,181
Kinstaby	18,733	3,237	29,818	4,045
Söderala	8,129	1,187	11,237	1,538
Söderhamn, västra	23,440	2,993	35,780	3,328
Söderhamn	292,081	29,851	384,316	39,702
Stugsund	163,188	16,985	126,523	11,992
Holmsveden	38,457	3,071	54,288	4,497
Lingbo	42,315	4,057	57,642	6,121
Ockelbo	76,061	9,527	122,282	13,192
Järbo	21,903	3,317	33,693	5,402
Åshammar	22,619	3,095	32,121	4,198
Storvik	191,266	16,082	408,219	32,000
Torsåker	56,425	6,145	65,421	7,491
Hästbo	32,984	3,218	30,743	5,079

Tab. F. *Inkomster och utgifter vid vissa enskilda järnvägar i Gefleborgs län åren 1896—1900.*

	Inkomster. Kronor.	Omkostnader. Kronor.	Behållning. Kronor.
<i>Gefle—Dala järnväg.¹⁾</i>			
År 1896	2,129,032	1,055,278	1,073,754
» 1897	2,293,091	1,226,385	1,066,706
» 1898	2,184,193	1,272,118	912,075
» 1899	2,101,416	1,486,507	614,909
» 1900	2,202,836	1,755,560	447,276
<i>Gefle—Ockelbo järnväg.</i>			
År 1896	182,672	112,731	69,941
» 1897	198,750	119,700	79,050
» 1898	215,428	125,098	90,330
» 1899	228,350	131,605	96,745
» 1900	239,771	137,196	102,575
<i>Norra Helsinglands järnväg.</i>			
År 1896	3,676	1,332	2,344
» 1897	81,662	62,590	19,072
» 1898	98,898	64,331	34,517
» 1899	102,680	72,342	30,338
» 1900	102,591	72,125	30,466

¹⁾ Utdelningen utgjorde 27 % åren 1896—1899 och 22 % år 1900.

Då den gamla landsvägsbron öfver Ljusne älf i Ljusdals socken under de senare åren blifvit allt mer och mer bristfällig, så att den endast med stor svårighet kunnat vidmakthållas, hafva de väghållningsskyldige under senare delen af år 1900 fattat beslut om byggande af ny bro öfver älven med öfverbyggnad af stål samt landfästen och bropelare af sten för en beräknad kostnad af 173,700 kronor.

Bland *skjutsanstalterna* i länet hafva gästgifverierna i Gefle, Söderhamn, Hudiksvall och Högbo (flyttadt till Yttre Sandviken) under perioden blifvit förändrade till skjutsstationer; och har på vägen emellan Voxna och Los gästgifverier en skjutsstation blifvit inrättad vid Lobonäs. I följd häraf är antalet af länets skjutsanstalter numera 45, däraf 34 gästgifverier och 11 skjutsstationer.

Skjutsentreprenadbidragen hafva varit bestämda till följande belopp:

Skjutsanstaltens namn.	Årl. entrepr.-bidrag.		Skjutsanstaltens namn.	Årl. entrepr.-bidrag.	
	Åren 1896—1899.	År 1900.		Åren 1896—1899.	År 1900.
	Kr.	Kr.		Kr.	Kr.
Gefle skjutsstation . .	730	900	Voxna gästgifveri . .	600	600
Söderhamns » . .	1,545	1,600	Enångers » . .	1,300	1,500
Hudiksvalls » . .	500	600	Njutångers » . .	1,300	1,500
Hedesunda gästgifveri .	390	385	Helsing-Tuna » . .	500	600
Gysinge » . .	800	800	Forssa » . .	1,200	1,200
Stålbo skjutsstation . .	400	500	Rogsta » . .	500	600
Fremlingshems skjutsst.	290	390	Ilsbo » . .	450	400
Årsunda-Sörby gästgifveri	550	600	Harmångers » . .	1,000	600
Torsåkers » . .	790	800	Gnarps » . .	800	800
Ofvansjö » . .	600	500	Bergsjö » . .	575	1,000
Yttre Sandvikens skjutsst.	400	225	Hassela » . .	800	800
Ockelbo gästgifveri . .	600	—	Norrbo » . .	600	500
Hamrånge » . .	800	900	Bjnråkers » . .	500	700
Hille skjutsstation . .	350	400	Delsbo » . .	1,200	1,200
Norråla gästgifveri . .	1,200	—	Arbrå » . .	400	500
Mo Myskje » . .	1,800	1,500	Undersviks » . .	350	400
Rengsjö skjutsstation .	500	500	Jerfsö » . .	800	1,000
Skogs » . .	170	385	Ijusdals » . .	650	350
Holmsvedens » . .	550	550	Färila » . .	440	500
Hanebo gästgifveri . .	600	25	Kårböle » . .	—	1,000
Bollnäs » . .	600	600	Los » . .	1,500	1,000
Alfta » . .	—	600	Lobonäs skjutsstation .	—	500
Ofvanåkers » . .	625	—		Summa	30,255 30,010

År 1900 utgjordes skjutsen efter entreprenad vid samtliga skjutsanstalterna utom Ockelbo och Norråla gästgifverier, och hade sådan entreprenad kommit till stånd vid Ofvanåkers invid Edsbyns järnvägsstation förlagda gästgifveri, utan att entreprenadbidrag. därvid betingats. *Skjutslegan* utgick samma år med 1 krona vid Ofvanåkers gästgifveri, 1 krona 31 öre vid Ockelbo och Norråla gästgifverier samt 1 krona 90 öre vid öfriga skjutsanstalter.

Antalet af de vid skjutsanstalterna *utgångna hästar*, som under femårsperioden 1891—1895 utgjorde 72,817 eller i medeltal 14,563 årligen, har under nu ifrågakarande period uppgått till 99,812 eller i medeltal 19,962 om året.

Bropenningar erläggas endast vid färder öfver Gysinge broar i enlighet med kungl. brefvet den 4 september 1850, och *färjepenningar* gäldas vid begagnande af färjorna i Hedesunda norra

och södra färjesund i Dalälven enligt kungl. brefvet den 12 juni 1856.

För öfrigt hänvisas i fråga om allmänna vägar och skjutsning till **tabell 2**.

Vid periodens slut funnos i länet 9 *postkontor*, nämligen i Gefle, Söderhamn, Hudiksvall, Bollnäs, Gysinge, Ljusdal, Ljusne, Storvik och Ockelbo, samt 99 poststationer; och var antalet af de i länet befintliga *telegrafstationer* 61, däraf 44 järnvägs-telegrafstationer.

B) Sjökommunikationer. Trafiken med *ångbåtar* vid länets kust är hvarje år under seglationstiden ganska liflig. Någon gång användas ångslupar för trafik äfven på de större insjöarna, såsom Dellensjöarna, sjön Varpen vid Bollnäs och Storsjön i Gestrikland.

Under perioden hafva, jämlikt särskilda nådiga bref, utfärdats dels nya taxor å *hamnafgifter* för städerna Gefle, Söderhamn och Hudiksvall, dels ock nya taxor å *grundpenningar* för lastageplatserna Källskär, Sandarne, Nyhamn, Ljusne, Iggesund, Klaviken, Saltvik, Stockvik, Norrsundet, Enånger och Snäckmor.

Till Söderhamn har en ny inseglingsled blifvit utprickad från Bottenhafvet norr om stora Ottergrundet till Branhälls redd, och har denna led, i hvilken fartyg af ända till 23 fots djupgående kunna passera, genom Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes utslag den 15 februari 1898 förklarats vara allmän farled.

Angående nedannämnda *flottleders* anordnande och begagnande hafva under femårsperioden af Länsstyrelsen meddelats beslut:

a) *Inrättande af nya flottleder.*

Bofarånens flottled i Flugån från sjön Lillflugen genom Skidbjörn till Bofaraån och i Kilån från och med Bofarasjön till sjön Bergviken: Regleringsutslag meddelades den 25 augusti 1896. Reglemente för flottningsföreningen fastställdes den 25 maj 1898, och blefvo flottledsbyggnaderna efter afsyning godkända genom resolutioner den 25 maj 1898 och den 26 oktober 1899.

Bogårdsåns flottled i Bogårdsån från och med Hemdgårdssjön till Orasjön i Arbrå socken: Regleringsutslag meddelades den 24 april 1899, och reglemente för flottningsföreningen fastställdes den 21 december 1899.

Flugsjöarnas flottled i vattendraget från och med Björntjärn genom sjöarna Hemlingen, Hästbotjärn och Stora Flugan till och med sjön Lilla Flugan inom Bollnäs socken: Regleringsutslag meddelades den 28 maj 1898.

Gällsåns flottled i vattendraget från och med Västra Gällsjön till Bofaraån inom Bollnäs och Hanebo socknar: Regleringsutslag meddelades den 13 maj 1898. Reglemente för flottningsföreningen fastställdes och flottledsbyggnaderna godkändes genom särskilda resolutioner den 6 april 1899.

Kungsbergs Lillåns flottled i Lillån från gränsen mot Dalarna till åns utlopp i Jädraån i Jäderbo socken: Regleringsutslag meddelades den 31 december 1897. Reglemente för flottningsföreningen fastställdes den 31 augusti 1898, och byggnaderna godkändes den 3 november samma år.

Lindstasjöns flottled i Lindstasjön och Lindstabäcken till Gryckån i Färila socken: Regleringsutslag meddelades den 25 april 1896. Reglemente för flottningsföreningen fastställdes och byggnaderna godkändes den 30 januari 1897.

Norbyåns flottled i Norbyån från Näsbyggesjön till Storsjön i Ofvansjö socken: Regleringsutslag meddelades den 31 augusti 1898. Reglemente för flottningsföreningen fastställdes och byggnaderna godkändes den 20 maj 1899.

Rösteåns flottleds 7:e, 8:e och 9:e distrikt i vattendragen Bursjöån från och med Bursjön till åns inflöde i Vindfaraån, i Sidskogsån från och med Sidskogssjön till samma ås inflöde i Vindfaraån samt i Vindfaraån från Bursjöåns inflöde till utloppet i Rösteån i Jerfsö och Alfta socknar: Den 29 maj 1899 meddelades regleringsutslag, enligt hvilket dessa flottleder skulle ingå i Rösteåns flottled. Byggnaderna blefvo, efter afsyning, godkända den 3 maj 1900.

Ullungens flottled i vattendraget från och med sjön Råken till Voxna älf: Regleringsutslag meddelades den 31 december 1897.

Ängraåns flottled i Ängraån från och med Öfre Sillersjön till Ljusne älf äfvensom i Törnån från och med sjön Ängraån till inflödet i Ängraån: Regleringsutslag meddelades den 25 oktober 1900.

Öjungsåns flottled i Öjungsån från sjön Lilla Öjungen till sjön Neungen inom Ofvanåkers socken: Regleringsutslag meddelades den 18 augusti 1898. Reglemente för flottningsföreningen fastställdes den 30 december 1898, och byggnaderna godkändes den 17 november 1899.

Österhåcklans flottled i vattendraget från och med Stormyrddammen till Losjön och i Kvarnån från och med sjön Storryggen till äns sanmanflöde med Österhåcklan i Los socken: Regleringsutslag meddelades den 23 september 1897.

b) Meddelande af nya eller ändrade bestämmelser rörande förut varande flottleder.

Nedersta Dalälvens flottled: Den 8 juli 1896 meddelades tillstånd till flottning af obarkadt granvirke. Den 18 november 1896 medgafs inrättande af ett skiljningsställe för Gysinge bruks behof jämte däraf påkallade ändringar i flottleden. Den 3 december 1896 meddelades ändrade bestämmelser med afseende å timmermagasinen vid Torre, Gnepe, Östvedasjön och Sjöbo. Den 18 maj 1897 meddelades ändrade föreskrifter för flottningen i Gårdsjön m. m. Genom särskilda utslag den 14 september 1897 och den 12 oktober 1899 gäfvos föreskrifter med afseende å Korsnäs sågverksaktiebolags enskilda skiljningsställe vid Remsön. Den 6 juni 1900 meddelades utslag angående ändrade anordningar i följd af Sala—Gysinge—Gefle järnvägs brobyggnad öfver Dalälven i närheten af Gysinge.

Björnåns flottled: Ändringar i reglementet för flottningsföreningen fastställdes den 23 maj 1900.

Dellarnes flottled: Tillstånd till flottning af obarkad kolved i flottleden från och med Södra Dellen till hafvet meddelades den 23 juni 1896.

Gryckåns flottled: Ändringar i reglementet för flottningsföreningen fastställdes den 14 november 1899.

Hasselavattendragens flottled: Genom utslag den 10 augusti 1895 medgafs inrättande af ett skiljningsställe vid Bergeåns utlopp i Bergsjö kyrksjö, och blefvo byggnaderna, efter afsyning, godkända den 17 maj 1897.

Hofvaåns flottled: Ändringar i reglementet för flottningsföreningen fastställdes den 30 maj 1896, och blefvo flottningsafgifterna ändrade genom utslag den 4 augusti 1899.

Hybosjöns flottled: Bestämmelser om utvidgning och förstärkning af Svinhammars skiljebom meddelades den 15 februari 1897, och blefvo anordningarna efter afsyning godkända den 5 maj 1898.

Hälsjvattnets flottled: Reglementet för flottningsföreningen ändrades genom utslag den 14 november 1899.

Kitte vattendrags flottled: Reglemente för flottningsföreningen fastställdes den 9 april 1898, och blefvo byggnaderna genom utslag samma dag godkända.

Ljusne älfs flottled: Nya bestämmelser äro meddelade genom utslag den 27 maj 1897 och den 31 juli 1899 angående utvidgning af den vid Torön i Tefsjön befintliga hållbom, genom utslag den 7 juli 1898 och den 17 mars 1899 angående flottledsbyggnaderna vid Forsängs kvarn, genom utslag den 7 juni 1899 för flottningen från Bergviken till Marmen och genom utslag den 25 september 1899 angående inrättande af ett skiljningsställe vid Midnäs.

Loåns flottled: Reglementet för flottningsföreningen ändrades genom utslag den 17 maj 1900.

Rösteåns flottled: Ändrade bestämmelser beträffande byggnaderna i 4:de distriktet meddelades den 14 april 1900, och ändringar i reglementet för flottningsföreningen fastställdes den 30 april samma år.

Skarpåvattendragets flottled: Den 26 februari 1896 fastställdes nytt reglemente för flottningsföreningen. Ändrade bestämmelser rörande byggnaderna i 4:de distriktet meddelades den 28 februari 1898, och blefvo dessa byggnader därefter afsynade och genom utslag den 15 juni 1898 godkända. Angående ändrade byggnader i 2:a och 3:e distriktet meddelades utslag den 27 april 1900.

Tandjöns flottled: Flottningsafgifterna ändrades den 1 mars 1898.

Telningevattnets flottled: Ändring af reglementet för flottningsföreningen fastställdes den 14 november 1899.

Voxna älfs flottled: Genom utslag den 24 augusti 1872 och den 3 september 1885 föreskrifna byggnader blefvo, efter afsyning, godkända genom utslag den 15 mars 1897 och den 28 januari 1899. Till skydd för Dala—Helsinglands järnvägs bro öfver Voxna älf föreskrefvos särskilda åtgärder genom utslag den 1 mars 1900. För flottningen mellan Frelluga och Mossängsharet meddelades den 20 juni 1900 ändrade bestämmelser.

Genom utslag den 26 juli 1897 har flottleden i Härån från Stömne fäbodan till Lilla Ecklingen i Delsbo socken blifvit *afst.*

C) Sjöfart och D) Handel. Rörande sjöfarten återopas efterföljande tabeller G, H och I.

År 1895 tillhörde länet 65 fartyg om 22,379 tons dräktighet, af hvilka användes i inrikes sjöfart 29 om 3,137 ton och i utrikes sjöfart 35 om 19,179 ton, hvarförutom 1 om 63 ton icke var begagnadt; och svarade häremot år 1900 67 fartyg om 25,248 tons dräktighet, däraf begagnades i inrikes sjöfart 34 om 3,904 ton och i utrikes sjöfart 33 om 21,344 ton.

Tab. G. Antal och dräktighet af de till Gefleborgs län hörande fartyg åren 1896—1900.

	Segelfartyg.		Ångfartyg.		S u m m a.	
	Antal.	Ton.	Antal.	Ton.	Antal.	Ton.
<i>Gefle:</i>						
År 1896	19	8,112	24	12,472	43	20,584
» 1897	19	8,904	25	13,098	44	22,002
» 1898	19	8,892	22	12,758	41	21,650
» 1899	16	7,105	25	14,054	41	21,159
» 1900	15	7,379	25	14,054	40	21,433
<i>Söderhamn:</i>						
År 1896	1	548	9	1,178	10	1,726
» 1897	1	548	9	1,110	10	1,658
» 1898	—	—	8	1,068	8	1,068
» 1899	—	—	9	1,525	9	1,525
» 1900	—	—	8	1,273	8	1,273
<i>Hudiksvall:</i>						
År 1896	3	1,337	2	405	5	1,742
» 1897	3	1,337	2	405	5	1,742
» 1898	3	1,237	2	386	5	1,623
» 1899	3	1,258	2	386	5	1,644
» 1900	3	1,258	2	386	5	1,644
<i>Landsbygden:</i>						
År 1896	9	473	4	239	13	712
» 1897	8	448	4	239	12	687
» 1898	8	458	4	254	12	712
» 1899	10	583	4	254	14	837
» 1900	10	644	4	254	14	898

Tab. H. Antalet af de i Gefle, Söderhamns och Hudiksvalls sjömanshus åren 1896—1900 inskrifna sjömän.

År.	För inrikes sjöfart.		För utrikes sjöfart.		S u m m a.	
	Befälhafvare.	Sjömän.	Befälhafvare.	Sjömän.	Befälhafvare.	Sjömän.
1896	40	72	81	798	121	870
1897	41	62	81	910	122	972
1898	41	82	82	953	123	1,035
1899	44	74	77	974	121	1,048
1900	55	60	67	1,005	122	1,065

Tulluppbörden vid länets tullkamrar, fyr- och båkmedel inberäknade, har under perioden uppgått till följande belopp:

	Gefle. Kronor.	Söderhamn. Kronor.	Hudiksvall. Kronor.
År 1896	1,248,899.53	155,946.25	240,689.06
» 1897	1,351,893.53	159,921.54	238,316.00
» 1898	1,644,644.82	154,642.21	251,451.07
» 1899	1,675,650.96	184,203.84	269,562.96
» 1900	1,839,384.36	169,209.26	253,704.66

Exporten af trävaror under perioden har inom de särskilda tullkammardistrikten i länet haft den omfattning, som nedanstående öfversikt utvisar:

	Gefle distrikt (Gefle och Norrundet). Kub.-meter.	Söderhamns distrikt. Kub.-meter.	Hudiksvalls distrikt. Kub.-meter.
År 1896	724,068	593,529	387,362
» 1897	778,215	613,887	319,807
» 1898	695,291	578,369	315,133
» 1899	617,803	574,419	378,379
» 1900	662,642	537,439	369,166

Af trämassa utskeppades:

	Gefle.	Hudiksvall.
År 1896	26,451,158 kg.	1,899,456 kg.
» 1897	24,500,049 »	2,166,000 »
» 1898	23,307,236 »	1,955,000 »
» 1899	30,681,994 »	3,183,000 »
» 1900	33,060,713 »	4,887,000 »

Utförelsen af metaller utgjorde:

	Gefle.	Hudiksvall.
År 1896	41,544,501 kg.	10,022,974 kg.
» 1897	36,678,756 »	8,094,693 »
» 1898	43,022,925 »	7,206,825 »
» 1899	43,526,601 »	5,468,785 »
» 1900	41,260,574 »	7,137,254 »

Från Gefle exporterades:

	Järnmalm.	Zinkmalm.
År 1896	2,030,050 kg.	5,230,350 kg.
» 1897	5,330,000 »	6,905,750 »
» 1898	3,660,000 »	3,266,080 »
» 1899	1,115,000 »	2,281,040 »
» 1900	1,140,000 »	2,236,200 »

Antalet af handlande jämte deras betjening utvisas af följande tabell:

År.	Gefle.		Söderhamn.		Hudiksvall.		Landsbygden.		Summa.	
	Hand- lande.	Betje- ning.	Hand- lande.	Betje- ning.	Hand- lande.	Betje- ning.	Hand- lande.	Betje- ning.	Hand- lande.	Betje- ning.
1896	404	361	132	99	61	71	625	341	1,222	872
1897	405	368	118	88	62	77	705	380	1,290	913
1898	417	378	124	83	73	79	739	460	1,353	1,000
1899	238	434	138	110	87	76	793	508	1,306	1,128
1900	291	380	144	150	80	96	808	517	1,323	1,143

Tillstånd att inom länet drifva *gårdshandel* meddelades för år 1896 åt 106, för år 1897 åt 110, för år 1898 åt 116, för år 1899 åt 120 och för år 1900 åt 103 personer.

Allmänna, i almanackan kungjorda *marknader* hållas icke inom länet, men de s. k. *likvidationsmötena* i Knåda, Ofvanåkers socken, och i Bjuråker (Pålmässomarknaden) förekomma dock ännu årligen. Önskvärdt vore visserligen, att nämnda onödiga möten kunde alldeles försvinna, men då under de senare åren några nämnvärda oordningar därvid icke egt rum, synes giltig anledning till vidtagande af kraftigare åtgärder emot dessa möten hållande icke vara för handen.

Utom den utskänkning af brännvin, som, efter särskildt meddelade tillståndsresolutioner, idkats hufvudsakligen å passagerareångfartyg äfvensom å ett värdshus vid Sandvikens bruk i Högbo socken, har under femårsperioden all *utskänkning och minutförsäljning af brännvin* inom länet utförts i städerna genom där bildade bolag. Till upplysning om brännvinsmedlens belopp och fördelning de särskilda försäljningsåren återopas *tabell K* (sid. 18).

Af dylika medel tilldelades:

	För året 1895— 1896.	För året 1896— 1897.	För året 1897— 1898.	För året 1898— 1899.	För året 1899— 1900.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Landstinget	49,882	52,529	63,465	61,446	74,380
däraf direkt	30,643	36,044	42,190	39,087	44,977
» genom Statskontoret	19,239	16,485	21,275	22,359	29,403
Hushållningssällskapet	52,275	54,947	65,011	64,976	77,140
däraf direkt	33,036	38,462	43,736	42,617	47,737
» genom Statskontoret	19,239	16,485	21,275	22,359	29,403
Gefle stad	123,999	143,084	158,484	161,519	176,741
Söderhamns stad	34,561	39,080	45,964	44,842	53,015
Hudiksvalls stad	42,131	51,131	59,631	52,981	59,481
Landsbygdens kommuner	38,477	32,970	42,550	44,718	58,806

Tab. I. Hamnafgifter erlagda i Gefleborgs län för fartyg och i länets städer för varor åren 1896—1900.

År.	Hamnafgifter för fartyg.					Hamnafgifter för varor.			
	Gefle.	Söderhamn.	Hudiksvall.	Landsbygden.	Summa.	Gefle.	Söderhamn.	Hudiksvall.	Summa.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
1896	70,245.08	44,890.78	23,288.44	36,913.94	175,338.24	119,366.80	26,903.26	14,616.70	160,886.76
1897	71,357.51	47,427.26	24,454.21	34,275.29	177,514.26	122,242.63	31,372.69	16,052.37	169,667.69
1898	72,595.80	45,946.59	25,214.86	33,596.63	177,353.88	125,821.02	29,874.70	18,374.42	174,070.14
1899	70,937.04	47,156.41	28,821.03	39,949.43	186,863.91	131,690.24	27,369.18	20,577.40	179,636.82
1900	74,691.04	43,801.61	27,287.79	29,364.88	174,645.32	136,502.97	31,838.71	19,811.05	188,152.73

K. Maj:ts Befallningshafvandes femårsberättelser 1896—1900. Gefleborgs län.

5. Kameralförhållanden, landtmäteri m. m.

Rörande hemman och lägenheter m. m., fideikommissier samt aktiebolags och utlåningars egendomar lämnas uppgifter i tabellerna 3—6.

Under perioden hafva 47 kronolägenheter eller andelar däraf blifvit till skatte försälda, däraf 1 i Hedesunda, 1 i Ofvansjö, 26 i Jäderbo, 12 i Ockelbo, 4 i Hamrånge, 2 i Hille och 1 i Hanebo, och hafva därvid skatteköpeskillningarna uppgått till sammanlagdt 128 kronor 6 öre.

Enligt nådiga skrifvelsen till Kungl. Domänstyrelsen den 27 juni 1887 har försålts indragna militiebostället ¹⁵/₁₆ mantal Kramsta nr 1 mot en köpeskillning af 14,045 kronor, hvarvid likväl undantagits och ställts under skogsstatens omedelbara vård och förvaltning skiftena Teftjernsskiftet, Hästbergsskiftet och Prestvallsskiftet samt slätterängarna Prestvallen, Gräsbäcken och Tjernfly, och har den försälda delen af egendomen öfvergått från kronatur till allmänt frälse.

Angående roteringsväsendet må antecknas, att på grund af kungl. kungörelsen den 13 juli 1887 vakanssättningen af de inom länet förlagda rotar vid Norrlands 1:a och 2:a båtsmanskompanier fortgått därhän, att vid 1900 års utgång återstått endast 1 effektiv rote, nämligen vid 1:a båtsmanskompaniet, samt att de belopp, som på grund af lagarna angående lindring i rustnings- och roteringsbesvärerna den 5 juni 1885 och den 2 december 1892 under perioden af rust- och rotehållarne inom länet tillgodonjutits dels genom kontanta utbetalningar vid upp- bordsstämorna för effektiva och tillfälligt eller till Kungl. Helsingeregemente vakanta rotar, dels genom afkortning å vakans- afgifterna för de till statsverket vakanta rotarna, utgjort:

År.	Kungl. Lif- regementets dragoner.	Kungl. Hel- singe rege- mente.	Norrlands 1:a o. 2:a båtsmans- kompanier.
	Kr.	Kr.	Kr.
1896	1,208 04	107,322	13,530
1897	1,208 04	107,392	13,530
1898	1,343 53	125,209	15,785
1899	1,343 53	125,209	15,785
1900	1,719 02	175,252	18,040
Summa	6,822 16	640,384	76,670

Tab. K. Brännvinsförsäljningsmedlen i Gefleborgs län åren 1895—1900.

	År 1895 —1896.	År 1896 —1897.	År 1897 —1898.	År 1898 —1899.	År 1899 —1900.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Försäljningsavgifter	330,748	385,070	437,865	426,587	477,844
Häraf till:					
Landsbygden	30,643	36,044	42,190	39,087	44,977
Hushållningssällskapet	33,036	38,462	43,736	42,617	47,737
Städerna	200,691	233,295	264,079	259,342	289,237
Landsbygden	—	—	—	—	92
Statskontoret	66,071	76,925	87,471	85,235	95,448
Provisioner	307	344	389	306	353

På grund af lagen den 2 december 1892 har afskrifning af grundskatt samt prästernas utlagor under perioden verkställt till följande belopp, nämligen enligt jordeboksextraktet för år 1896 med 22,870³¹ kr., år 1898 med 23,054²⁹ kr. och år 1900 med 22,931⁶³ kr. eller inalles 68,856²³ kr.

Jordafsöndringar, som efter tillämpningen af lagen den 27 juni 1896 förekomma i ständigt ökad antal, hafva under åren 1896—1900 fastställts till ett antal af 1,730, däraf 761 i Gestriklands, 254 i Södra Helsinglands, 443 i Norra Helsinglands och 272 i Vestra Helsinglands fögderi.

Rörande beloppet af bevilningen inom länet meddelas följande öfversigt:

År.	Af fast egendom.	Af inkomst.	Tilläggs- bevilning.	Bevilning för särskilda förmåner och rättigheter.	Summa.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
1896	83,800 94	193,949 50	69,142 85	46,559 39	393,452 68
1897	85,105 54	229,129 12	—	46,964 44	361,199 10
1898	91,463 65	251,141 65	—	50,029 04	392,634 34
1899	93,929 46	256,457 05	—	56,123 44	406,509 95
1900	96,671 61	283,093 59	—	60,168 39	439,933 59
Summa	450,971 20	1,213,770 91	69,142 85	259,844 70	1,993,729 66

Uddemantalskassornas ställning vid periodens början och slut inhämtas af nedanstående tabell:

Socken.	Behållning i kronor		Socken.	Behållning i kronor	
	d. 1/1 1896.	d. 31/12 1900.		d. 1/1 1896.	d. 31/12 1900.
Ofvansjö	10,741 33	13,027 06	Hög	7,545 37	8,716 30
Hamrånge	21,956 65	26,999 19	Rogsta	11,416 77	13,754 65
Hille	24,585 44	30,824 23	Ilso	1,785 60	2,102 13
Valbo	47,665 42	59,961 62	Harmånger	13,088 35	16,073 43
Skog	5,844 86	7,373 25	Jättendal	19,436 46	23,847 93
Söderala	4,716 95	6,094 29	Gnarp	18,519 90	23,084 67
Segersta	3,218 86	4,073 28	Bergsjö	10,374 40	10,699 65
Hanebo	2,044 30	2,044 30	Hassela	8,123 72	8,526 72
Bollaäs	2,796 53	3,061 57	Norrbo	10,555 19	12,518 83
Alfta	67,295 38	78,360 78	Bjuråker	21,484 12	25,259 97
Ofvanåker	6,901 72	8,339 81	Delsbo	34,471 22	39,448 23
Mo	4,945 91	5,072 07	Jerfsö	27,319 55	31,999 63
Rengsjö	6,744 24	7,722 58	Arbrå	5,303 51	6,038 26
Norråla	5,500 00	5,500 00	Undersvik	11,634 33	13,418 24
Trönö	4,000 00	4,000 00	Ljusdal	18,128 88	18,957 04
Enånger	11,998 31	15,037 44	Färila	8,162 62	8,380 45
Njutånger	3,220 71	3,941 33	Los	382 17	389 57
Idebor	26,373 79	31,174 07	Summa	536,390 38	626,898 33
Forsa	48,107 32	51,075 76			

Angående landtmäteriet i länet under femårsperioden åberopas de i efterföljande tabell L intagna uppgifter.

Antalet af de inom länet anställda, på eget ansvar arbetande landtmätare har under perioden i medeltal utgjort 18, hos hvilka i allmänhet varit anställda 9 tjänstebiträden.

Kostnaderna för de under ifrågavarande tidrymd afslutade laga skiften hafva utgjort: till landtmätare och gode män 137,008 kronor och öfriga utgifter, såsom utflyttningskostnader m. m.,

114,921 kronor, eller tillsammans 251,929 kronor, hvilket gör 4,117 kronor på mantalet. För andra förrättningar kunna kostnaderna beräknas till omkring 75,000 kronor.

Å länets landstings inkomster och utgifter under åren 1896—1900 har Landstingets kamrerare lämnat de i tabell M (sid. 20) intagna uppgifter.

6. Politi.

De allmänna läroverken i länet äro fortfarande tre, nämligen de högre allmänna läroverken i Gefle och Hudiksvall samt lägre allmänna läroverket i Söderhamn. Dessa läroverk hafva under perioden haft följande antal lärjungar:

	Läroverket i Gefle.		Läroverket i Hudiksvall.		Läroverket i Söderhamm.	
	V.-t.	H.-t.	V.-t.	H.-t.	V.-t.	H.-t.
År 1896	315	339	151	125	69	80
» 1897	333	352	124	129	77	84
» 1898	348	338	128	131	82	84
» 1899	334	342	128	132	85	81
» 1900	334	357	132	136	80	84

I de tre större läroverken för flickor, nämligen högre flickskolan i Gefle, Söderhamns elementarläroverk för flickor och Hudiksvalls elementarskola för flickor, har under perioden elevernas antal varit följande:

	Flickskolan i Gefle.		Flickskolan i Söderhamm.		Flickskolan i Hudiksvall.	
	V.-t.	H.-t.	V.-t.	H.-t.	V.-t.	H.-t.
År 1896	204	212	89	94	74	75
» 1897	213	210	93	89	73	77
» 1898	218	234	89	92	83	83
» 1899	236	270	87	93	87	84
» 1900	274	284	89	101	90	99

För högre flickskolan i Gefle hafva inkomster och utgifter, som ungefärligen motsvarat hvarandra, utgjort: år 1896 24,315 kronor, år 1897 25,042⁵⁰ kronor, år 1898 25,507⁵⁰ kronor, år 1899 27,666 kronor och år 1900 30,545 kronor. Såsom bidrag till denna skolas upprätthållande hafva anvisats: af statsmedel för år 1896 2,000 kronor samt därefter årligen 3,000 kronor, af länets landsting för hvar af åren 1896—1899 500 kronor och för år 1900 400 kronor samt af Gefle stad 3,000 kronor årligen.

Till Söderhamns elementarläroverk för flickor hafva under perioden utgått följande bidrag, nämligen: af statsmedel för år 1896 1,500 kronor och för hvar af öfriga åren 2,000 kronor, af landstingsmedel för hvar af åren 1896—1899 1,500 kronor och för år 1900 1,000 kronor samt af Söderhamns stad för år 1900 1,000 kronor, hvarjämte skolan i afgifter från eleverna åtnjutit i medeltal 7,361 kronor årligen.

Åt Hudiksvalls elementarskola för flickor hafva under perioden varit anvisade följande bidrag: af statsmedel för år 1896 1,500 kronor och för hvar af åren 1897—1900 2,000 kronor, af landstingsmedel för hvar af åren 1896—1899 1,500 kronor och för år 1900 1,000 kronor, af Hudiksvalls stad för år 1900 500 kronor samt af Hudiksvalls stads sparbank sammanlagdt 3,500 kronor.

Sedan hösten 1896 har i Gefle varit i verksamhet en flickskola, benämnd *Lyceum för flickor*, med elever till ett antal af omkring 50. Denna skola har från och med år 1897 åtnjutit årliga anslag från såväl staden som staten, utgående åren 1897—1899 med 750 kronor och för år 1900 med 1,000 kronor.

Till *Bollnäs enskilda skola* har Landstinget för år 1900 beviljat ett anslag af 400 kronor.

Tab. L.

Laga skiften m. m. i Gefleborgs län åren 1896—1900.

År.	Antal landtmätare.	Utfärdade förordnanden till		Antal afslutade		Afslutade laga skiften.						Afslutade andra förrättningar.						Stängseldelningar, meter.	Vägelningar, meter.		
		laga skiften.	andra förrättningar.	laga skiften.	andra förrättningar.	Mantal.	Antal krarboende delegare.	Antal utflyttade delegare.	Egolotternas antal.	Skiftade hektar.			Mantal.	Antal krarboende delegare.	Antal utflyttade delegare.	Egolotternas antal.	Skiftade hektar.				
										Inrösningsjord.	Afrösningsjord.	Summa.					Inrösningsjord.			Afrösningsjord.	Summa.
1896	19	11	140	11	134	12,006	158	19	257	1,354	9,691	11,045	11,468	153	39	498	1,558	8,547	10,105	183	248,388
1897	18	17	190	10	120	21,460	170	20	362	2,491	4,085	6,576	17,692	167	34	519	1,578	10,504	12,082	—	—
1898	18	15	276	10	172	10,041	80	14	155	497	6,210	6,707	27,240	328	30	836	2,455	20,912	23,367	—	400,000
1899	17	5	355	9	213	13,231	82	23	179	1,069	2,574	3,643	41,481	528	37	1,349	2,704	24,447	27,151	2,411	4,650
1900	18	14	327	12	273	4,456	100	60	243	949	7,623	8,572	40,331	455	63	1,375	1,636	33,469	35,105	—	453,392
Summa	—	62	1,288	52	912	61,194	590	136	1,196	6,360	30,183	36,543	138,212	1,631	203	4,577	9,931	97,879	107,810	2,594	1,106,430

Gefle borgarskola, hvilken har till ändamål att meddela nödiga kunskaper åt ungdom af bägge könen, som vill utbildas sig för det praktiska lifvet, är fördelad på fyra ettåriga kurser med särskilda facklinier för dem, som skola egna sig åt handel, industri, landbruk eller byggnadskonst. Vid skolan äro anställda 4 ordinarie och 6 extra lärare samt 1 slöjdlärlarinna och 1 gymnastiklärarinna. Elevernas antal utgjorde:

År 1896	vårterminen	112,	höstterminen	110
» 1897	»	107,	»	111
» 1898	»	109,	»	115
» 1899	»	113,	»	107
» 1900	»	107,	»	107

Skolans fonder, som handhafvas och förvaltas af Gefle stadsfullmäktige, uppgingo vid slutet af år 1900 till nedan uppgifna belopp:

P. Muréns pensionsfond för lärare	85,191.68 kr.
Premiefonden	1,566.83 »
Änke- och pupillkassan	24,845.31 »
Öfriga fonder	896,301.11 »
Summa	1,007,904.93 kr.

Tab. M. Gefleborgs läns landstings inkomster och utgifter åren 1896—1900.

	År 1896.	År 1897.	År 1898.	År 1899.	År 1900.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
<i>Inkomster.</i>					
Landstingsmedel	13,709.28	36,515.90	34,710.29	49,646.16	7.77
Brännvinsmedel	52,593.03	53,443.89	60,963.38	65,472.23	71,733.35
Årsafgifter af döfstum- undervisningsdistriktets skolelever	1,162.50	1,312.50	1,575.00	2,025.00	2,212.50
Förut afskrifna lån till seminarieelever	200.00	726.60	314.64	100.00	150.00
Influtna räntor	3,996.00	3,936.59	5,226.30	7,183.00	8,457.43
Summa inkomster	71,660.81	95,935.48	102,789.61	124,425.39	82,561.05
<i>Utgifter.</i>					
Förvaltningen	7,829.92	7,271.96	7,344.82	8,406.17	9,118.91
Landbruk och binäringar	5,625.85	10,238.62	10,475.28	13,924.03	14,321.55
Hälsövärd	15,500.00	11,000.00	11,000.00	11,250.00	7,314.16
Undervisning	34,390.00	39,597.28	34,939.23	38,402.98	49,670.26
Redogörarens provisioner .	775.29	463.06	1,152.06	1,106.74	1,541.36
Gustaf-Vasa-monumentet .	22.55	23.22	602.70	—	470.00
Länets lifränte- och ka- pitalförsäkringsanstalt .	600.00	600.00	600.00	600.00	600.00
Ny skolhusbyggnad för 6:e döfstumundervisnings- distriktet	25,783.16	14,807.90	—	—	—
Depositionsräkningens stämplar och lyftnings- provisioner	76.75	93.21	93.75	251.80	267.50
Ränta och amortering å Landstingets lån hos Sveriges postsparbank .	8,750.00	8,550.00	8,350.00	8,150.00	7,950.00
Afskrifningar	212.32	151.34	300.09	334.22	526.34
Diverse utgifter	523.21	574.42	862.17	1,372.43	1,381.55
Summa utgifter	100,089.05	93,371.01	75,720.10	83,798.37	93,161.63

För allmänna *folkundervisningen* funnos vid femårsperiodens början och slut skolor till följande antal:

	¹ / ₁ 1896.	³¹ / ₁₂ 1900.
Folkskolor, fasta	262	288
» flyttande	4	3
Mindre folkskolor, fasta	83	104
» » flyttande	63	62
Småskolor, fasta	155	201
» flyttande	28	24
Summa	595	682

Uti antalet af fasta folkskolor vid periodens slut äro för Gefle stad inräknade 49 med särskilda lärare försedda skolafdelningar, och ingå för samma stad bland de fasta småskolorna 38 dylika afdelningar. I staden funnos vid nämnda tidpunkt 7 folkskolehus och 5 småskolehus. Vidare funnos år 1900 i länet 86 *fortsättningsskolor*, och meddelades undervisning i *slöjd* uti skolor eller skolafdelningar till ett antal af omkring 364.

Antalet af *lärare* och *lärarinnor* vid folkskolorna uppgick år 1895 till 635 och år 1900 till 730, lärare och lärarinnor endast i slöjd häri icke inberäknade.

De *skolpliktiga barnens antal* utgjorde vid periodens början 37,908 och vid dess slut 40,931, och var antalet af de barn, som år 1900 begagnade sig af undervisningen i folkskolorna, 33,962.

Länets landsting, som för åren 1893—1898 till aflönande af två *folkskoleinspektörer*, en i Gestrikland och en i Helsingland, anvisat 6,000 kronor årligen, har för fem år från och med år 1899 nedsatt samma anslag till 3,000 kronor, och har detta belopp fördelats med 1,000 kronor till folkskoleinspektören för Gestrikland utom Gefle stad och 2,000 kronor till folkskoleinspektören för Helsingland. För Gefle stad är en särskild folkskoleinspektör anställd.

Småskolelärareseminariet i Bollnäs har fortsatt sin verksamhet äfven under nu ifrågavarande period. Landstingets anslag till aflönande af föreståndare, öfningslärarinna och tillfälliga öfningslärare i slöjd, sång och gymnastik samt till hyra för lokal, ved och ljus jämte underhåll af inventarier och materiel, som för åren 1893—1897 utgått med 4,400 kronor årligen, har för åren 1898—1902 höjts till 4,700 kronor. Till stipendier åt behöfvande lärjungar vid seminariet har af Landstinget anvisats för hvart af åren 1896 och 1897 1,500 kronor samt för hvart af åren 1898—1900 1,100 kronor; och har Gefle stad till seminariets upprätthållande från och med år 1898 ställt till Landstingets förfogande ett årligt anslag af 600 kronor, hvarjämte staden beviljat särskildt anslag af 400 kronor årligen till stipendier. Af statsmedel har årligen till seminariet utgått ett belopp af 1,533 kronor 33 öre. Under perioden hafva tre kurser afslutats, och utgjorde antalet af utexaminerade elever år 1896 29, år 1898 26 och år 1899 27.

De bägge *folkhögskolorna i Bollnäs*, den ena för manliga och den andra för kvinnliga elever, hafva med bidrag af staten och Landstinget under perioden upprätthållits. Af statsmedel har till den manliga folkhögskolan utgått för år 1896 2,500 kronor och för hvart af åren 1897—1900 2,800 kronor, och har Landstingets årliga anslag till skolan utgjort under åren 1896 och 1897 2,500 kronor samt under åren 1898—1900 2,800 kro-

nor, hvarjämte år 1896 till ny materiel anvisats 300 kronor. Till den kvinnliga folkhögskolan har under hela perioden utgått af landstingsmedel 400 kronor årligen och af statsmedel hvarje år 25 kronor för hvarje elev med beräkning af 2 frielevsplatser. Lärjungarnes antal har i medeltal årligen utgjort vid den manliga folkhögskolan 37 och vid den kvinnliga 19.

Genom enskilda personers intresse och uppoffringar har under perioden vid egendomen Gullgrufva i Skogs socken upprättats en *uppföstringsanstalt för vanvårdade eller i sedligt afseende försummade barn*. I denna anstalt, som började sin verksamhet år 1896, hafva varit intagna första året 6, andra året 11, tredje året 16, fjärde året likaledes 16 och femte året en kort tid 18 gossar. Anstalten har från och med år 1897 af Landstinget åtnjutit understöd. För åren 1897 och 1898 beviljades 100 kronor och för åren 1899 och 1900 150 kronor årligen för hvarje i anstalten intaget barn från landstingsområdet, och voro i sådant afseende anvisade årliga anslag: åren 1897 och 1898 1,500 kronor, år 1899 2,250 kronor och år 1900 3,000 kronor. Dessutom har af Landstinget till anstaltens förkofran och till amortering af dess skuld för hvart af åren 1897—1900 lämnats ett bidrag af 1,000 kronor. I oktober 1900 drabbades anstalten af en stor olycka, i det att genom mordbrandsanläggning, hvari fem i anstalten intagna gossar voro mer eller mindre delaktiga, anstaltens tre hufvudbyggnader lades i aska. Anstalten kunde dock fortsätta sin verksamhet, och är en ny byggnad för densamma nu redan under tak.

Föreningen i Gefle för skollofskolonier har under perioden hvarje år utsändt fyra kolonier, innefattande tillhoppa omkring 100 skolbarn, hvilka under en tid af 46—67 dagar af sommar-månaderna fått vistas å landet. Kostnaderna härför hafva uppgått till omkring 15,000 kronor. Vid periodens slut utgjorde föreningens tillgångar 19,446 kronor 87 öre, däraf grundfond 12,000 kronor, två andra fonder 4,000 kronor, inventarier 2,975 kronor 57 öre samt öfverskott disponibelt till följande år 471 kronor 30 öre.

Länets *landtbruksskola*, som fortfarande varit förlagd å egendomen Runmo i Alfta socken, har hvarje år under perioden åtnjutit ett statsanslag af 4,000 kronor. Härjämte har af Hushållningssällskapet anvisats medel till stipendier åt lärlingarne, utgående till en början årligen med 50 kronor och under det sista året med 75 kronor till hvarje lärling. Vid skolan äro anställda en förste lärare, en andre lärare och en extra lärare. Lärlingarnes antal var: år 1896 11, år 1897 12, år 1898 11, år 1899 11 och år 1900 9; och hafva under perioden 29 lärlingar, efter genomgången tvåårig kurs, blifvit utexaminerade.

För att hos den manliga ungdomen på landsbygden väcka intresse för ett rationellt jordbruk och däri meddela nödiga insikter har Hushållningssällskapet på skilda ställen inom länet anordnat lärokurser i ämnen hörande till landtushållningen. Dylika kurser, hvilka omfattats med intresse icke allenast af ungdom utan äfven af äldre jordbrukare, hafva under åren 1896—1900 hållits till ett antal af 58 för tillsammans 833 lärjungar. Under år 1900 har därjämte inom Ofvanåkers hushållsgille varit anordnad en för kvinnor afsedd kurs i ladugårdsskötsel och mejerihandtering, hvilken bevistats af ett stort antal allmogekvinnor.

Vid *navigationskolan i Gefle* har antalet af inskrifna och utexaminerade elever varit följande:

År.	Inskrifna elever.	U t e x a m i n e r a d e .				
		Sjökap- tener.	Styr- män.	Endast ång- båtsbefäl- hafvare och special- elever.	Summa.	Sjökap- tener, som jämväl undergått ång- båtsbefälhaf- varexamen.
1895—1896 . .	17	5	11	3	19	2
1896—1897 . .	14	6	7	7	20	2
1897—1898 . .	15	7	7	5	19	3
1898—1899 . .	17	3	9	8	20	1
1899—1900 . .	21	6	11	4	21	—

Vid *tekniska aftonskolorna* i Gefle, Söderhamn och Hudiksvall har undervisning meddelats åt det antal elever, som följande tabell utvisar:

	Tekniska skolan i Gefle.		Tekniska skolan i Söderhamn.		Tekniska skolan i Hudiksvall.	
	V.-t.	H.-t.	V.-t.	H.-t.	V.-t.	H.-t.
År 1896	193	202	—	—	64	48
» 1897	192	253	—	—	72	50
» 1898	247	290	40	38	77	64
» 1899	252	262	65	89	95	70
» 1900	261	307	69	65	107	49

Rörande tekniska skolan i Söderhamn saknas uppgifter för åren 1896 och 1897.

Till nämnda skolors upprätthållande hafva anslag lämnats dels af staten och dels af vederbörande kommuner, nämligen till skolan i Gefle af staten för år 1896 2,000 kronor och för åren 1897—1900 årligen 2,500 kronor samt af Gefle stad för hvart af åren 1896, 1897 och 1898 2,500 kronor och för åren 1899 och 1900 årligen 4,000 kronor, till skolan i Söderhamn af staten 900 kronor årligen samt af staden för de fyra första åren 900 kronor årligen och för år 1900 1,200 kronor samt till skolan i Hudiksvall af staten 900 kronor och af staden likaledes 900 kronor årligen.

Föreläsningkurser, hufvudsakligen afsedda för *arbetarklassen*, hafva varit anordnade ej mindre genom arbetarinstitutionen i Gefle, Söderhamn och Hudiksvall än äfven genom s. k. föreläsningföreningar, såsom Ofvansjö-Torsåker-Högbo föreläsningförening och Bollnäs föreläsningförening. Dessa arbetarinstitutioner och föreläsningföreningar hafva åtnjutit understöd af statsmedel, arbetarinstitutionen i Gefle och Söderhamn hvarje år under hela perioden, arbetarinstitutionen i Hudiksvall åren 1899 och 1900, Ofvansjö-Torsåker-Högbo föreläsningförening åren 1897—1900 samt Bollnäs föreläsningförening åren 1898—1900.

Till *Gefleborgs läns förening för sinnesslöa barns vård* har länets landsting lämnat understöd, utgående för hvarje i någon af föreningens anstalter intaget barn från landstingsområdet under åren 1896 och 1897 med 200 kronor årligen samt under åren 1898—1900 med 150 kronor årligen, och hafva för detta ändamål årligen i Landstingets stat upptagits förslagsanslag till be-
lopp af 10,000 kronor åren 1896 och 1897 samt 6,000 kronor åren 1898—1900. Härjämte har föreningen åtnjutit följande

understöd: år 1896 af staten 4,200 kronor, år 1897 af staten 4,000 kronor, år 1898 af staten 10,000 kronor och af Gefle stad 2,000 kronor, år 1899 af staten 10,075 kronor och af Gefle stad 1,650 kronor samt år 1900 af staten 10,050 kronor och af Gefle stad 1,650 kronor äfvensom af medel, ställda till Länsstyrelsens förfogande, under hela perioden sammanlagdt 3,000 kronor. Föreningen eger gårdarna nr 116 och 117 i Gefle stads 3:e kvarter samt den invid samma stad belägna lägenheten Karlsberg.

För beredande af *undervisning åt blinda barn* från länet å statens för sådant ändamål inrättade anstalter har Landstinget anvisat härför erforderliga medel i enlighet med lagen angående blindundervisningen den 29 maj 1896.

Sedan den i förra femårsberättelsen omförmälda *skollhusbyggnad i Gefle för 6:e döfstumundervisningsdistriktet* under år 1897 blifvit fullbordad, flyttades undervisningen på hösten samma år från de förutvarande döfstumskolorna i Uppsala, Falun och Bollnäs till den nya skolan i Gefle. Elevantalet i denna skola utgjorde höstterminen 1897 82 och höstterminen 1900 92; och voro sistnämnda termin vid skolan anställda, utom föreståndaren, 5 lärare och 6 lärarinnor i bokliga ämnen samt 4 lärare och 2 lärarinnor i slöjd och handverk. I enlighet med de af styrelsen för döfstumskolorna årligen framlagda inkomst- och utgiftsförslagen hafva under femårsperioden för döfstumundervisningen anvisats och uttaxerats följande belopp:

	I landstings- området. Kronor.	I Gefle stad. Kronor.
År 1896	6,822.47	909.18
» 1897	8,118.39	1,073.90
» 1898	4,295.34	563.20
» 1899	6,680.77	881.76
» 1900	12,808.59	1,723.87

Härjämte har Landstinget haft att utbetala dels ränta och amortering å dess för gäldande af kostnaden för ofvannämnda skollhusbyggnad upptagna lån, dels i beklädnadsbidrag 60 kronor för hvarje barn från landstingsområdet, hvartill anvisats i 1896 års stat 1,149 kronor, i 1897 års stat 840 kronor, i 1898 års stat 1,320 kronor, i 1899 års stat 1,260 kronor och i 1900 års stat 1,980 kronor, dels ock resekostnad för styrelse och revisorer, därtill i hvarje års stat upptagits ett anslag af 500 kronor.

Vid *läroanstalten för öfveråriga döfstumma i Bollnäs* hafva i medeltal årligen undervisats 39 elever, däraf i medeltal 5 från länet. Statsbidraget till denna anstalt har utgjort 16,400 kronor årligen, och har från Landstinget årligen utgått ett understöd af 100 kronor för hvarje elev från dess område.

År 1900 funnos inom länet boende och praktiserande *läkare* till ett antal af 40. Provinsialläkarne voro fortfarande 5, nämligen 1 i Gefle distrikt, tillika förste provinsialläkare, 1 i Söderhamns, 1 i Hudiksvalls, 1 i Alfta och 1 i Jerfsö distrikt. Extra provinsialläkare funnos i Sandvikens, Ockelbo, Gysinge, Ljusne, Bollnäs, Delsbo, Bergsjö, Los, Ofvanåkers, Hofors, Arbrå, Enångers och Färila distrikt, bland hvilka 4, nämligen de i Ofvanåkers, Arbrå, Enångers och Färila distrikt stationerade, blifvit anställda under nu ifrågavarande period. Stadsläkare voro 5, däraf 2 i Gefle, 2 i Söderhamn och 1 i Hudiksvall. Vid *länslasaretten* tjänstgjorde 4 läkare, nämligen 2 i Gefle, 1 i Söderhamn, tillika andre stadsläkare, och 1 i Hudiksvall. Härjämte utöfvades enskild praktik af 14 läkare, af hvilka en var biträdande provinsialläkare i Gefle

distrikt, en läkare vid länsfängelset i Gefle, en regementsläkare, en bataljonsläkare och tre järnvägläkare.

Vid periodens slut praktiserade i länet 9 *tandläkare* (5 i Gefle, 1 i Söderhamn, 1 i Hudiksvall, 1 i Bollnäs och 1 i Storvik), 7 *sjukgymnaster* (4 i Gefle, 2 i Söderhamn och 1 i Hudiksvall) samt 12 *fältskärsmästare* (7 i Gefle, 1 i Söderhamn, 2 i Hudiksvall, 1 i Iggesund och 1 i Sandviken).

Barnmorskornas i länet antal har under perioden ökat från 104 till 108, däraf 30 i städerna och 78 på landsbygden, och voro alla, utom 3 i Gefle stad och 3 i Söderhamns provinsialläkaredistrikt, instrumentexaminerade. År 1898 beviljades af länets landsting för hvart af åren 1899—1901 ett reservationsanslag af 500 kronor att användas till understöd med 50 kronor åt hvarje af de äldre barnmorskor inom landstingsområdet, som ville genomgå en repetitionskurs vid barnmorskeundervisningsanstalten i Stockholm, och skulle årligen, efter ansökningar, de understödstagande barnmorskorna uttagas af förste provinsialläkaren samt betyg öfver genomgången kurs företes, innan understödet finge lyftas.

Vid slutet af år 1900 funnos i länet fortfarande 2 *länsveterinärer* och 6 distriktsveterinärer, hvarjämte enskild praktik utöfvades af 1 veterinär, och voro distrikten för veterinärerna oförändrade.

Under perioden har ett nytt apotek blifvit inrättadt i Sandviken, och sedan härjämte medikamentsförråden i Delsbo, Ljusdal och Gysinge förändrats till själfständiga apotek, finnas nu i länet 17 *apoteksinrättningar*, nämligen 3 apotek i Gefle, apoteken i Söderhamn, Hudiksvall, Alfta, Storvik, Ockelbo, Bergsjö, Los, Delsbo, Ljusdal, Gysinge och Sandviken, filialapoteken i Jerfsö och Bollnäs samt medikamentsförrådet i Ljusne.

Till upplysning om antal vårdade samt inkomster och utgifter vid *länslasaretten och kurhusen* i länet återopas *tabell N*.

Sjukvårdsafgiften har äfven under denna period inom alla lasaretsdistrikten utgått med 50 öre för man och 25 öre för kvinna.

Den i föregående femårsberättelse omförmälda öfverenskommelse emellan Gefle stad och länets landsting om gemensamhet emellan staden och Gestriklands landsbygd beträffande lasarettet vid Gefle eger fortfarande bestånd.

Jämlikt Landstingets år 1891 fattade beslut har under hela perioden för lasarettet i Hudiksvall från Landstinget årligen utgått ett byggnadsanslag af 7,000 kronor.

Å *Jerfsö sjukhus för spetälske* har under åren 1896—1900 antalet af patienter från olika län varit följande:

Hemort.	1896.	1897.	1898.	1899.	1900.
Gefleborgs län	22	22	22	25	31
Jemtlands län	3	3	2	2	2
Vesternorrlands län	5	4	3	3	5
Uppsala län	2	1	1	1	1
Kopparbergs län	4	10	6	7	6
Göteborgs och Bohus län	1	1	2	3	3
Gotlands län	1	1	1	1	2
Stockholms län	—	1	1	1	—
Vermlands län	—	2	2	—	—
Örebro län	—	1	1	1	1
Summa	38	46	41	44	51

Af samtliga patienterna under perioden hafva 45 tillhört Gefleborgs och 36 andra län.

Utgifterna vid nämnda inrättning hafva under perioden uppgått till följande belopp: år 1896 17,094 kronor 99 öre, år 1897 17,189 kronor 52 öre, år 1898 18,647 kronor 25 öre, år 1899 20,553 kronor 33 öre och år 1900 19,682 kronor 68 öre. Till dessa utgifters bestridande har inrättningen åtnjutit ett årligt anslag af 18,000 kronor, som under åren 1896—1899 utgått med 14,000 kronor af statsmedel och 4,000 kronor från Landstinget, men för år 1900, i följd af sjukhusets förändring till en statsanstalt, i sin helhet gäldats af statsmedel. Enligt kungl. brefvet den 27 oktober 1900 har — sedan Riksdagen till underhåll af ifrågakvarande sjukhus på extra stat för år 1900 beviljat ett anslag af 18,000 kronor samt länets landsting i ärendet yttrat sig och därvid bland annat anmält, att Landstinget beslutat till staten öfverlåta den rätt Landstinget kunde hafva till sjukhuset med tillhörande jordområden — Kungl. Maj:t funnit godt dels föreskrifva, att den uti nådiga brefvet den 22 november 1889 för spetälske sjuka från Gefleborgs län medgifna företrädesrätt att framför sådana sjuka från öfriga delar af riket mottagas å sjukhuset skulle upphöra, dels ock, med upphäfvande af hvad nyssberörda nådiga bref innehöle i fråga om sammansättningen af direktionen för sjukhuset, förordna, att denna från ingången af år 1901 skulle utgöras af landshöfdingen i Gefleborgs län, hvilken i kraft af sitt ämbete skulle vara ordförande i direktionen, provinsialläkaren i Jerfsö distrikt, tillika sjukhusets läkare, samt fyra af Kungl. Maj:t på förslag af Kungl. Medicinalstyrelsen förordnade ledamöter.

En donation å 5,000 kronor, benämnd »Valfrid Enbloms sjukvårdsfond n:r 2 för Norrland», tillhör numera ifrågakvarande sjukhus.

Till *Eugeniahemmet* har för åren 1896, 1897 och 1898 af länets landsting årligen utbetalts ett belopp af 100 kronor för hvarje i hemmet vårdadt barn från landstingsområdet, dock högst 500 kronor årligen.

Å länets landsbygd finnas *fattiggårdar* inrättade i följande kommuner, nämligen Hille, Ockelbo, Jäderbo, Ofvansjö, Torsåker, Skog, Söderala, Bollnäs, Arbrå, Jerfsö, Ljusdal, Ramsjö, Forsa, Harmånger, Jättendal, Bergsjö, Enånger och Helsing-Tuna.

Ett nytt *tingshus* för Delsbo tingslag användes första gången vid höstetinget år 1896 och invigdes högtidligen den 18 januari 1897.

Beträffande tingsstaden för Forsa tingslag, hvars gamla tingshus vid Sanna är af ålder så förfallet, att det icke vidare kan begagnas, har under perioden fråga om samma tingsstads flyttning till den närbelägna staden Hudiksvall varit väckt och af vederbörande myndigheter behandlats, därvid saken genom Kungl. Maj:ts nådiga beslut den 2 mars 1900 blifvit så afgjord, att den gamla tingsstaden i Sanna skall bibehållas.

Genom nådigt beslut nyssnämnda dag har Kungl. Maj:t ock förklarat, att gjord framställning om ändrad reglering af Norra Helsinglands domsaga, så att denna komme att bestå af ett eller två *tingslag* i stället för fyra, för närvarande icke kunde bifallas.

I *länsfängelset* i Gefle och *kronohäktet* i Hudiksvall har under perioden funnits det antal fångar, som *tabell O* (sid. 24) utvisar.

Gefle fångvårdsförening, bildad år 1881 i ändamål att skaffa skydd och arbete åt personer, som med goda vitsord frigivas från Gefle länsfängelse, har under perioden lämnat understöd åt följande antal frigifna fångar: år 1896 6, år 1897 6, år 1898 6, år 1899 9 och år 1900 6. Vid sistnämnda års slut utgjorde föreningens kassabehållning 1,902 kronor 64 öre, och voro medlemmarna till antalet 245.

Vid femårsperiodens slut funnos i länet åtta *sparbanker*, nämligen Gefleborgs läns, Gefle stads, Söderhamns, Hudiksvalls, Enångers, Ofvansjö och Årsunda samt en under perioden nyinrättad sparbank i Bollnäs.

Öfriga *bankinrättningar* voro Riksbankens afdelningskontor i Gefle, Gefleborgs enskilda bank med hufvudkontor i Gefle samt afdelningskontor i Söderhamn och kommissionskontor i Bollnäs och Sandviken, Helsinglands enskilda bank med hufvudkontor i Söderhamn, afdelningskontor i Hudiksvall, Gefle och Ljusdal samt kommissionskontor i Bollnäs, Ockelbo, Alfta och Arbrå, bankaktiebolaget Stockholm-Öfre Norrland med kontor i Gefle och Edsbyn, Ofvanåkers socken, bankaktiebolagen Hudiksvalls bank, Bollnäs folkbank, Söderhamns folkbank och Ljusdals folkbank, de solidariska folkbankerna Hudiksvalls folkbank, Bergsjö

Tab. N. Antal vårdade samt inkomster och utgifter vid länslasarett och kurhusen i Gefleborgs län åren 1896—1900.

År.	Gefle och Gestriklands lasarett och kurhus.				Söderhamns och Södra Helsinglands lasarett och kurhus.				Hudiksvalls och Norra Helsinglands lasarett och kurhus.							
	Antal vårdade		Inkomster. Kronor.	Utgifter. Kronor.	Antal vårdade		Inkomster		Utgifter		Antal vårdade		Inkomster		Utgifter	
	på lasarettet.	på kurhuset.			på lasarettet.	på kurhuset.	för lasarettet.	för kurhuset.	för lasarettet.	för kurhuset.	på lasarettet.	på kurhuset.	för lasarettet.	för kurhuset.	för lasarettet.	för kurhuset.
1896 . . .	1,184	82	60,614.06	63,930.02	382	38	23,014.58	12,602.25	21,472.51	7,494.44	500	40	73,990.60	2,209.85	33,393.22	2,209.85
1897 . . .	1,171	80	62,043.56	68,254.96	410	25	26,332.18	12,877.95	25,430.45	8,540.24	593	34	62,046.03	1,984.00	33,081.27	1,984.00
1898 . . .	1,210	72	68,801.60	69,195.39	438	39	24,348.93	13,167.80	24,805.85	7,945.79	607	26	62,678.14	1,477.33	35,988.37	1,477.33
1899 . . .	1,271	73	69,375.24	83,706.07	436	22	26,110.59	13,489.00	28,388.19	9,747.71	642	24	62,688.43	1,334.68	36,487.09	1,334.68
1900 . . .	1,448	81	59,222.00	93,232.31	515	18	25,666.78	13,751.50	28,554.85	9,409.67	769	23	72,269.37	1,232.57	40,120.95	1,232.57

folkbank, Torsåkers folkbank, Storviks folkbank och Högbo folkbank, Gefle-Dala hypoteksförening, Helsinglands staders hypoteksförening samt Gefle inteckningsgarantiaktiebolag.

Det nyinrättade afdelningskontoret af Riksbanken öppnades för rörelse den 20 december 1898; och hafva därjämte följande banker under nu ifrågasvarande period börjat sin verksamhet, nämligen bankaktiebolaget Stockholm-Öfre Norrland (år 1899), Söderhamns folkbank (år 1899) samt Torsåkers, Storviks och

Högbo folkbanker (år 1898). Ljusdals folkbank, som under åren 1897 och 1898 dref rörelse såsom solidarisk folkbank, ombildades därefter till aktiebolag.

Med undantag af Gefle inteckningsgarantiaktiebolag hafva ofvannämnda kreditanstalter till Länsstyrelsen aflämnat begärda uppgifter rörande omfattningen af deras rörelse under femårsperioden; och finnas samma uppgifter meddelade i *tabellerna P, Q, R, S, T, U, V, X, Y och Z.*

Tab. O. Antalet i Gefle länsfängelse och Hudiksvalls kronohäkte förvarade fångar åren 1896—1900.

	Gefle länsfängelse.											Hudiksvalls kronohäkte.														
	År 1896.		År 1897.		År 1898.		År 1899.		År 1900.		Summa.			År 1896.		År 1897.		År 1898.		År 1899.		År 1900.		Summa.		
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	Båda könen.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	Båda könen.
Kvarvarande vid årets början . . .	84	5	63	5	59	4	69	2	63	6	338	22	360	22	—	21	—	26	1	24	—	24	—	117	1	118
Fångar, dömda till:																										
straffarbete i två år och därunder	68	2	76	1	74	2	63	2	77	2	358	9	367	31	—	24	—	27	1	33	1	28	2	143	4	147
> i öfver två år	4	1	2	1	5	—	13	—	10	1	34	3	37	6	—	—	—	3	—	3	—	17	—	29	—	29
> för listtiden	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1
fängelse, urbota	46	3	57	1	37	—	54	—	56	4	250	8	258	32	—	19	1	16	—	17	—	12	—	96	1	97
> i brist af böter	797	33	842	24	773	13	714	12	597	10	3,723	92	3,815	200	7	184	4	137	4	133	1	116	4	770	20	790
tvångsarbete	41	4	41	4	33	2	36	2	32	2	183	14	197	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	2	—	2
Lösdrifvare	45	3	43	3	35	1	40	1	42	—	205	8	213	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Barn, som åtföljt föräldrarne . . .	2	2	1	3	—	—	—	—	1	—	4	5	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rannsakningsfångar, ställda på fri fot	44	2	79	2	45	2	64	2	54	3	286	11	297	43	1	25	1	27	1	38	1	32	—	165	4	169
Rannsakningsfångar	128	5	192	5	147	4	151	5	184	8	802	27	829	87	2	57	2	58	1	87	2	65	3	354	10	364
Transportfångar	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	3	2	1	—	—	—	1	—	—	—	5	2	7
Fångar, förflyttade från:																										
annat läns- eller kronohäkte . . .	13	2	7	1	20	3	13	1	15	1	68	8	76	5	—	—	—	6	—	4	—	3	—	18	—	18
straff- och arbetsfängelse	—	—	2	—	—	—	3	—	—	—	5	—	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Summa	1,272	62	1,405	50	1,228	31	1,220	27	1,132	38	6,257	208	6,465	430	12	332	8	301	8	340	5	298	9	1,701	42	1,743

Tab. P. Riksbankens afdelningskontors i Gefle rörelse från kontorets öppnande den 20 december 1898 t. o. m. år 1900.

	År 1898. Kronor.	År 1899. Kronor.	År 1900. Kronor.		År 1898. Kronor.	År 1899. Kronor.	År 1900. Kronor.
Erhållet förlag samt tillfälliga förstärkningar	1,500,000	1,950,000	2,000,000	Förskottsräkning för Länsstyrelsen, anvisn.:			
Återbetalda d:o	—	450,000	2,150,000	Erhållet förskott samt förstärkningar	100,000	231,843	208,315
Lån, utgifna	¹⁾ 12,430	1,893,980	841,000	Till Kungl. Statskontorets giroräkning öfverförda medel	—	231,843	208,315
D:o inbetalda	460	1,527,079	782,892	Erhållet förskott för växling	—	150,000	—
Inrikes växlar, diskonterade	77,307	12,753,927	16,340,880	Löpande räkning med hufvudkontoret:			
D:o inifrån	—	10,225,732	17,014,939	insatt	1,263,615	28,456,830	32,905,270
Kassakreditiv, lyft	—	5,325	320	uttaget	650,000	28,936,456	32,564,989
D:o insatt	—	3,650	1,995	Erhållet förskott för bestridande af kostnaderna för kontorets öppnande . .	12,000	—	—
Giroräkning, insatt	338,979	5,437,124	6,382,182	Återbetaldt d:o	—	12,000	—
D:o uttaget	218,199	5,343,103	6,135,030	Diverse inkomster	1,102	113,686	148,503
Postväxlar, erhållna postväxelmiddel . .	200,000	—	—	D:o utgifter	10,496	42,508	34,797
D:o utfärdade ²⁾	189,343	24,955,606	24,335,252	Levererade vinstmedel	—	34,441	122,321
D:o inifrån	2,886	1,274,846	1,345,751	Sammanlagda omsättningsbeloppet	4,726,817	147,729,979	166,522,751
D:o till hufvudkontoret öfverförda medel	150,000	23,700,000	23,000,000	För hufvudkontorets räkning köpta utländska växlar	8,152	294,736	271,899

¹⁾ Häraf 11,080 kr. ifrån hufvudkontoret öfverförda afbetalningslån. — ²⁾ Till ett antal af 76 år 1898, 2,941 år 1899 och 3,271 år 1900.

Tab. Q.

Gefleborgs och Helsinglands enskilda bankers rörelse åren 1896—1900.

	Gefleborgs enskilda bank.					Helsinglands enskilda bank.				
	År 1896. Kronor.	År 1897. Kronor.	År 1898. Kronor.	År 1899. Kronor.	År 1900. Kronor.	År 1896. Kronor.	År 1897. Kronor.	År 1898. Kronor.	År 1899. Kronor.	År 1900. Kronor.
Lån, utgifna	4,048,720	9,142,825	11,610,369	11,617,962	14,437,444	16,838,317	21,339,714	29,407,865	30,858,466	30,131,798
» inbetalda	2,991,045	8,729,195	9,676,714	11,954,747	14,561,723	15,798,045	20,701,105	26,137,581	31,301,945	29,067,569
Iurikes växlar, diskonterade	13,481,400	14,313,706	19,404,538	21,770,866	25,142,979	16,765,617	19,667,175	24,186,151	28,540,439	40,168,606
» » infriade	14,463,384	13,677,333	18,187,325	21,010,695	25,462,479	16,460,949	18,740,760	23,142,355	26,981,863	38,435,027
Utrikes växlar, köpta	3,348,135	3,653,048	4,796,174	5,665,396	5,356,607	2,706,382	3,611,404	3,862,188	4,001,698	6,530,461
» » sålda	3,140,675	3,520,351	6,259,139	5,438,909	5,147,795	2,711,867	3,419,999	3,966,138	3,947,720	6,769,075
Kassakreditiv, lyft	10,725,015	13,428,181	13,589,904	12,780,319	14,362,945	9,474,907	10,828,283	14,080,455	15,450,246	17,792,401
» insatt	11,341,983	12,705,079	13,236,008	12,413,618	14,567,212	8,884,366	10,423,861	12,919,379	13,880,698	16,678,364
Deposition, insatt	2,552,820	2,747,195	2,461,235	2,590,333	3,276,753	4,551,165	5,582,250	5,621,125	7,319,050	7,176,250
» uttaget	2,873,450	2,316,420	2,111,565	1,570,580	2,162,073	3,620,795	4,490,690	4,186,885	5,122,800	4,777,760
Upp- och afskrifningsräkning, insatt	18,716,641	19,664,600	20,114,974	15,029,707	18,379,060	23,597,862	28,649,764	30,439,737	26,562,176	30,469,946
» » » uttaget	18,500,299	19,897,289	20,112,600	15,104,077	18,301,766	23,327,269	28,839,734	30,223,385	26,951,286	30,412,855
Sparkassa, insatt	—	—	—	370,248	240,249	—	—	330,954	1,420,751	1,058,619
» uttaget	—	—	—	171,636	216,098	—	—	17,754	727,047	916,901
Löpande räkning, uttaget	—	—	—	5,303,092	5,825,039	—	—	—	—	—
» » insatt	—	—	—	4,877,771	5,784,255	—	—	—	—	—
Utställda postremissväxlar ¹⁾	26,775,141	30,125,581	36,932,929	39,832,539	44,794,186	31,544,324	37,633,181	41,689,783	42,717,772	49,188,738
Sammanlagda omsättningsbeloppet	132,958,708	153,920,803	178,493,474	187,502,495	218,018,663	176,281,765	213,927,920	250,211,235	265,783,957	309,574,370
¹⁾ Till ett antal af st.	18,845	20,176	23,979	22,438	21,690	30,322	33,818	34,442	36,372	38,637

Tab. R. Bankaktiebolaget Stockholm-Öfre Norrlands rörelse inom Gefleborgs län och aktiebolaget Hudiksvalls banks rörelse åren 1896—1900.

	Bankaktiebolaget Stockholm- Öfre Norrland.		Aktiebolaget Hudiksvalls bank.				
	År 1899. Kronor.	År 1900. Kronor.	År 1896. Kronor.	År 1897. Kronor.	År 1898. Kronor.	År 1899. Kronor.	År 1900. Kronor.
Lån, utgifna	3,936,000	4,855,290	1,706,589	1,478,309	1,373,555	1,973,911	2,007,952
» inbetalda	2,762,850	4,544,275	1,497,531	1,743,295	1,227,014	1,912,082	2,000,619
Iurikes växlar, diskonterade	8,877,436	12,413,759	1,456,806	1,518,979	1,810,020	2,236,125	2,854,695
» » infriade	6,098,781	12,333,414	1,489,508	1,435,411	1,792,341	2,110,154	2,641,068
Utrikes växlar, köpta	653,130	1,300,201	78,448	36,863	99,851	109,998	215,781
» » sålda	1,489,756	1,607,713	78,448	36,863	98,304	107,472	218,926
Kassakreditiv, lyft	5,295,953	7,518,095	51,812	196,281	200,254	285,439	198,191
» insatt	4,939,231	7,385,316	59,183	185,566	196,486	290,202	211,771
Deposition, insatt	767,735	596,560	381,469	572,261	537,573	568,761	706,347
» uttaget	369,745	242,900	360,014	323,330	429,334	414,520	446,865
Upp- och afskrifningsräkning, insatt	2,285,734	2,544,897	1,490,513	1,032,193	1,074,729	1,046,587	1,075,584
» » » uttaget	1,996,930	2,721,748	1,530,271	1,049,504	1,057,610	1,054,408	1,031,808
Utställda postremissväxlar ¹⁾	12,948,083	15,697,599	1,930,984	1,779,206	1,980,190	2,143,818	2,073,150
Sparkassa, insatt	598,564	532,027	30,239	53,176	68,812	74,317	45,634
» uttaget	448,484	406,032	21,321	19,820	32,846	73,812	55,746
Sammanlagda omsättningsbeloppet	53,468,412	74,699,886	12,163,136	11,461,057	11,978,919	14,401,606	15,784,137
¹⁾ Till ett antal af st.		10,097	2,434	2,756	3,022	3,221	3,356

K. Maj:ts Befallningshafvandes femårsberättelser 1896—1900. Gefleborgs län.

Rörande *lifränte- och kapitalförsäkringsanstalten i Gefleborgs län* äro uppgifter meddelade i *tabell A* (sid. 27).

Anstalten har under perioden såsom bidrag till förvaltningskostnader af länets landsting åtnjutit ett årligt anslag af 600 kronor.

Hvad angår *försäkringsväsendet*, funnos i länet år 1900, utom Gefleborgs läns brandstodsbolag och Gestriklands brandstodsbolag, 29 mindre ömsesidiga brandstodsbolag äfvensom 34 kreatursförsäkringsbolag.

Antalet af de i länet befintliga registrerade *sjuk- och begrafningskassor* uppgick år 1899 till 88.

Beträffande *fromma stiftelser* m. m. hänvisas till uppgifterna i *tabell 7*.

Tab. S. Aktiebolaget *Bollnäs folkbanks rörelse under femårsperioden 1896—1900.*

	År 1896. Kronor.	År 1897. Kronor.	År 1898. Kronor.	År 1899. Kronor.	År 1900. Kronor.
Lån, utgifna	628,534	1,063,823	1,211,394	994,091	1,323,945
» inbetalda	235,185	847,358	1,053,561	940,538	1,172,777
Inrikes växlar:					
diskonterade	1,990,807	2,790,344	3,759,255	4,387,483	4,431,695
infrjade	1,773,592	2,419,012	3,688,846	4,208,492	4,295,091
Kassakreditiv, lyft. . .	—	—	25,855	98,762	8,189
» insatt	—	—	13,005	38,217	15,085
Deposition, insatt . . .	—	108,350	237,800	492,220	531,490
» uttaget	—	14,300	69,700	99,240	144,670
Upp- och afskrifning:					
insatt	49,575	201,760	100,124	127,075	183,361
uttaget	42,275	205,642	97,216	124,436	182,909
Utställda postremissväxlar ¹⁾	—	—	760,348	1,109,001	1,259,116
Sparkassa, insatt . . .	1,239,666	1,430,551	1,140,909	1,243,065	988,963
» uttaget	709,817	1,072,937	1,251,740	1,491,764	1,196,587
Sammanlagda omsättningsbeloppet	6,669,451	10,154,077	13,409,753	15,354,384	15,733,878
¹⁾ Till ett antal af . st.	—	—	981	2,300	2,767

Tab. U. Hudiksvalls folkbanks rörelse under åren 1896—1900.

	År 1896. Kronor.	År 1897. Kronor.	År 1898. Kronor.	År 1899. Kronor.	År 1900. Kronor.
Lån utgifna, och inrikes växlar, diskonterade . .	2,059,791	3,182,260	3,699,981	4,148,413	4,495,840
Do infrjade	1,772,204	2,856,309	3,553,887	3,911,034	4,447,153
Kassakreditiv, lyft.	22,375	36,904	50,094	60,289	96,426
» insatt	13,729	28,964	40,672	56,947	64,401
Deposition, insatt	256,064	111,840	106,161	73,486	303,706
» uttaget	98,053	62,300	80,920	60,175	126,231
Upp- och afskrifning, insatt	476,955	726,571	582,524	740,972	854,874
» » » uttaget	468,849	693,561	623,348	749,791	853,154
Utställda postremissväxlar ¹⁾	338,384	481,616	789,209	707,318	1,052,975
Sparkassa, insatt	129,417	134,538	256,395	243,778	165,821
» uttaget	32,715	40,372	85,193	100,274	304,069
Sammanlagda omsättningsbeloppet	5,668,536	8,355,235	9,863,384	10,852,477	12,764,650
¹⁾ Till ett antal af . st.	1,183	1,593	1,821	1,892	1,784

Tab. T. Aktiebolaget *Ljusdals folkbanks rörelse under åren 1897—1900.*

	År 1897. Nov.-dec. Kronor.	År 1898. Kronor.	År 1899. Kronor.	År 1900. Kronor.
Lån, utgifna	12,205	271,268	355,368	654,262
» inbetalda	1,220	203,009	339,192	558,378
Inrikes växlar, diskonterade	97,495	989,320	1,669,154	2,358,968
» » infrjade	735	743,884	1,454,290	2,275,719
Kassakreditiv, lyftade	—	136,725	116,844	151,474
» insatt	—	120,250	116,372	137,947
Deposition, insatt	33,440	165,535	109,900	175,065
» uttaget	—	51,625	76,420	60,190
Upp- och afskrifning, insatt	55,499	341,771	542,422	406,129
» » » uttaget	30,850	351,821	506,432	412,714
Utställda postremissväxlar ¹⁾	94,796	1,176,972	1,222,065	1,389,414
Sparkassa, insatt	1,052	26,445	103,847	119,120
» uttaget	—	3,750	48,509	38,894
Sammanlagda omsättningsbeloppet	327,292	4,592,375	6,660,815	8,738,274
¹⁾ Till ett antal af st.	186	2,276	2,302	2,279

Tab. V. Bergsjö folkbanks rörelse under åren 1896—1900.

	År 1896. Kronor.	År 1897. Kronor.	År 1898. Kronor.	År 1899. Kronor.	År 1900. Kronor.
Lån, utgifna	182,928	114,963	307,042	374,082	175,670
» inbetalda	163,311	91,079	177,791	263,875	359,443
Inrikes växlar, diskonterade	10,488	11,126	33,248	64,719	252,793
» » infrjade	9,413	7,514	26,676	54,797	188,892
Deposition, insatt	120,394	237,440	315,358	214,870	175,531
» uttaget	76,877	73,027	82,490	141,108	119,877
Upp- och afskrifning, insatt	54,739	82,070	84,781	99,177	79,564
» » » uttaget	46,923	91,529	83,692	93,698	78,776
Sparkassa, insatt	31,838	37,852	24,209	12,507	6,729
» uttaget	33,512	25,597	135,401	12,462	13,857
Räkning med banker, insatt	139,868	333,259	464,629	274,394	587,296
» » » uttaget	121,870	184,717	471,034	318,193	405,780
Sammanlagda omsättningsbeloppet	992,161	1,290,173	2,206,351	1,924,182	2,444,208

7. Städer och municipalsamhällen.

Gefle. Under ifrågavarande femårsperiod har för genomförande af stadens regleringsplan en icke obetydlig mängd gårdar och fasta vretar genom köp eller expropriation åt staden förvärfvats för en kostnad öfverstigande en half million kronor. Härjämte har staden dels för 60,000 kronor inköpt Strömdalens egendom med närliggande vretar, hvarigenom staden erhållit friare dispositionsrätt till vattnet och vattenfallen i Gafleån, dels

ock för fattigvårdsinrättningens utvidgning emot en köpesumma af 70,000 kronor förvärfvat egendomen Källbäck, och har staden till Korsnäs sågverks aktiebolag försålt sin egendom Holmsund, till hvilken egendom jämte Löfharsudden nämnda bolags storartade sågverksrörelse blifvit förlagd.

Ehuru den enskilda byggnadsverksamheten fortfarande varit ganska stor, synnerligast i kvarteren söder om Gafleån, var dock vid 1900 års slut bostadsbristen i staden mycket kännbar. Vid nämnda tidpunkt funnos i staden 3,695 hus, däraf 1,781 böningshus, 149 fabriker, magasin m. m. samt 1,765 uthus. Af byggnaderna voro 482 hus af sten, 166 hus af reveteradt trä och 3,047 andra trähus, således omkring 13 % sten- och 87 % trähus. Fastigheternas taxeringsvärde uppgick till 39,041,300 kronor, och utgjorde brandförsäkringsvärdena sammanlagt 33,455,480 kronor. Verkliga värdet af byggnaderna torde kunna beräknas till 34 millioner, däraf belöpande på stenhusen 19¹ millioner och på trähusen 14⁹ millioner. Bland mera framstående nybyggnader må nämnas: 6:e döfstumundervisningsdistriktets skola, som uppförts för en beräknad kostnad af 300,500

Tab. X. Aktiebolaget Söderhamns folkbanks och Torsåkers folkbanks rörelse åren 1898—1900.

	Aktiebolaget Söderhamns folkbank:		Torsåkers folkbank.		
	År 1899. Kronor.	År 1900. Kronor.	År 1898. Kronor.	År 1899. Kronor.	År 1900. Kronor.
Lån, utgifna	9,810	226,711	18,420	34,340	43,250
» inbetalda	—	98,160	2,645	14,871	23,948
Inrikes växlar, diskonterade	121,978	2,275,299	—	—	—
» » infriade	9,105	1,736,738	—	—	—
Utrikes växlar, köpta	—	—	—	—	—
» » sålda	—	—	—	—	—
Kassakreditiv, lyftade	1,500	110,456	—	18,227	18,560
» insatt	—	48,916	—	15,550	18,691
Deposition, insatt	24,900	523,928	—	—	2,000
» uttaget	—	140,600	—	—	2,000
Upp- och afskrifning, insatt	113,329	1,246,977	—	—	3,537
» » » uttaget	67,250	1,179,648	—	—	3,523
Utställda postremissväxlar ¹⁾	205,174	2,059,987	—	—	—
Sparkassa, insatt	3,749	51,797	10,173	25,502	29,571
» uttaget	1,345	24,476	680	9,398	12,845
Sammanlagda omsättningsbeloppet	558,140	9,723,693	31,918	117,888	157,925
¹⁾ Till ett antal af st.	442	3,965	—	—	—

Tab. Y. Storviks och Högbo folkbankers rörelse åren 1898—1900.

	Storviks folkbank.			Högbo folkbank.		
	År 1898. Kronor.	År 1899. Kronor.	År 1900. Kronor.	År 1898. Kronor.	År 1899. Kronor.	År 1900. Kronor.
Lån, utgifna	85,773	82,679	79,749	8,700	27,305	24,430
» inbetalda	28,662	74,376	89,693	—	6,139	14,358
Inrikes växlar, diskonterade	—	51,821	98,225	4,171	31,701	73,728
» » infriade	—	34,485	71,845	25	30,802	58,413
Deposition, insatt	—	—	—	—	—	17,525
Sparkassa, insatt	61,594	37,147	50,632	5,757	14,174	19,540
» uttaget	11,392	16,298	33,531	1,225	4,649	10,969
Sammanlagda omsättningsbeloppet	187,421	296,806	423,675	19,878	117,770	218,963

Tab. Z. Gefle-Dala och Helsinglands städers hypoteksföreningars rörelse åren 1896—1900.

År.	Gefle-Dala hypoteksföreningars rörelse i Gefleborgs län.			Helsinglands städers hypoteksförening.		
	Antal delegare.	Begagnad delaktighet. Kronor.	Summa af utgifna amorteringslån. Kronor.	Utlånade medel.		
				I Söderhamn. Kronor.	I Hudiksvall. Kronor.	Summa. Kronor.
1896	1,133	4,931,800	4,882,400	505,900	392,050	897,950
1897	1,142	4,941,400	4,895,100	500,700	367,050	867,750
1898	1,152	4,964,700	4,919,800	494,900	370,050	864,950
1899	1,156	4,860,000	4,824,700	496,400	370,050	866,450
1900	1,163	4,959,100	4,916,000	519,940	370,050	889,990

Tab. Å. Lifränte- och kapitalförsäkringsanstaltens i Gefleborgs län rörelse åren 1896—1900.

År.	Insättningar under året i kronor.			Behållning vid årets slut i kronor.					
	För beredande af lifränta.	För bildande af kapital.	Summa.	Besparingsfonden.	Lifräntefonden.	Förvaltningsfonden.	Reservfonden.	Förfallna medel.	Summa.
1896	20,194	11,001	31,195	534,707	6,851	9,012	2,588	574	553,732
1897	17,491	8,193	25,684	566,250	7,401	9,012	2,707	915	586,285
1898	18,412	8,539	26,951	587,856	11,076	9,012	2,804	825	611,573
1899	15,579	7,945	23,524	616,388	14,318	9,012	2,939	1,279	643,936
1900	23,229	8,958	32,187	641,643	18,192	9,012	3,104	1,938	673,889

kronor, det af ett aktiebolag för en kostnad af 643,000 kronor byggda Grand Hotell samt Gefle stads sparbanks af granit och kolmårdsmarmor för en kostnad af 380,000 kronor uppförda prydliga byggnad i hörnet mellan salutorget och Nygatan. Staden är numera indelad i 11 kvarter. Ny taxa å tomtören har blifvit antagen.

Från större *eldsvådor* har staden äfven under denna period varit förskonad, ehuru tillbud till sådana icke saknats. Stadens brandmateriel har vunnit en afsevärd förstärkning genom anbringande af en ångspruta på stadens nya ångslup.

Vid *gasverket* har ytterligare en ny gasklocka uppförts för en kostnad af 130,000 kronor.

Sedan genom jordborrningar i den norr om staden befintliga grusåsen befunnits, att riklig tillgång på grundvatten förekom i en där framlöpande underjordisk ström, har med användande af denna vattentillgång ett *nytt vattenledningsverk*, benämndt Helsan, blifvit anlagdt och tagits i bruk i stället för det äldre vattenledningsverket vid Strömsborg. Vattenledningsreservoaren på Hemlingbyberget har ombyggt, hvarjämte åtgärder blifvit vidtagna för åstadkommande af ett bättre tryck i vattenledningen.

Under perioden har vattenledningen utsträckt till förstaden Strömsbro och för öfrigt förstörats och utvecklats sålunda, att totallängden af rörnätet ökats från 43,708 meter till 50,222 meter, brandposternas antal från 301 till 339, antalet af egendommar med införd vattenledning från 972 till 1,117 och medelkonsumtionen af vattenledningsvatten från 2,557 kubikmeter per dygn (100·7 liter per individ) till 3,873 kubikmeter per dygn (146·1 liter per individ).

Dräneringens rörnät innefattade år 1895 29,866 meter hufvudledning och 2,919 meter sidoleddningar samt år 1900 34,784·2 meter hufvudledning och 3,529 meter sidoleddningar. Under perioden har gatubrunnarnas antal ökats från 582 till 670 samt de dränerade egendomarnas antal från 919 till 1,062.

Bland stadens näringar synes den forna hufvudnäringen *varfsdriften* vara stadd i starkt nedgående. Sålunda hafva under denna period nybyggt endast ett segelfartyg, fyra ångfärjor, två ångslupar, fjorton prämar och ett fyrfartyg.

Sammanlagda längden af stadens *vägar*, däri inbegripna de gator, som kunna anses tillhöra allmänna vägnätet i riket, utgjorde år 1900 nära $\frac{1}{2}$ nymil. Stadens för trafik öppnade gator hade en längd af 58,602·4 meter, däraf belagda med tuktad sten 2,383·4 meter och med fältsten 9,079·6 meter, terrasserade 20,959·6 meter, grusade 1,210 meter och makadamiserade 24,969·8 meter. Under femårsperioden har underhållskostnaden för gatulaggningen uppgått till 48,803 kronor 31 öre samt kostnaden för nyanläggning af gator till 240,989 kronor 73 öre.

Af staden hafva *aktier tecknats i Sala—Gysinge—Gefle järnväg* för 200,000 kronor och i järnvägen Orsa—Sveg likaledes till belopp af 200,000 kronor, hvarjämte staden för gäldande af ränta och amortering å lån, som Sala—Gysinge—Gefle järnvägsaktiebolag kunde för järnvägens behof få upptaga intill ett belopp af 75,000 kronor, iklädt sig borgen.

Anläggningen af *stadens nya hamn vid Fredriksskans*, som under perioden påbörjats, fortgår och bedrifves med all kraft, men lär icke blifva färdig förrän år 1903. Kostnaden för denna anläggning är beräknad till omkring 1,400,000 kronor.

Norra hamninloppet har blifvit utmärkt med en flytande lysboj, visande växelvis rödt och hvitt sken. Härjämte har beslutats uppförande af en ny fyr på Limön och i sammanhang därmed ombyggnad af fyren vid Bönan.

Enligt de årligen fastställda inkomst- och utgiftsstaterna hafva stadens *utgifter* utgjort:

År 1896	1,051,966 kr.,	däraf uttaxerats	235,000 kr.
» 1897	1,815,156 »	»	» 275,000 »
» 1898	1,388,591 »	»	» 264,600 »
» 1899	2,283,999 »	»	» 373,856 »
» 1900	1,443,187 »	»	» 402,804 »

Bristen i *inkomster*, utgörande år 1896 143,529 kronor 77 öre, år 1897 687,237 kronor 11 öre, år 1898 339,285 kronor, år 1899 971,165 kronor 76 öre och år 1900 258,950 kronor 89 öre, har fyllts dels genom försäljning af obligationer och dels genom tillfälliga lån. Jämlikt kungl. brevet den 11 augusti 1899 har staden fått rättighet att upplägga ett obligationslån å fyra millioner kronor, och hafva häraf under åren 1899 och 1900 sålts obligationer till belopp af 1,830,000 kronor.

Vid Strömdalens vattenfall har påbörjats anläggning af ett staden tillhörigt *elektricitetsverk*, hvilket efter uppgjorda beräkningar skall komma att kosta 220,600 kronor.

I närheten af norra järnvägsstationen och hamnen har för en kostnad af 8,000 kronor uppförts en byggnad, inrymmande lokaler för matservering och väntrum för arbetare jämte kontor.

Särskilda ordningsföreskrifter rörande afledning från *vattenklosetter* hafva blifvit antagna och den 23 februari 1900 af Länsstyrelsen fastställda.

Beträffande stadens *polisväsende* må nämnas, att de ordinarie konstuplarnes antal ökats från 32 till 44 samt att stadsfullmäktige beviljat anslag för anställande af ytterligare 6 ordinarie konstuplar samt en öfverkonstapel vid detektivafdelningen; och kommer härefter polisstyrkan att bestå af 6 öfverkonstuplar, 52 konstuplar, däraf 2 vid detektivafdelningen, samt 6 extra konstuplar.

Till biträde å *hamnkassörskontoret* har anställts en kontrollant med årslön af 1,200 kronor jämte rätt till ålderstillägg.

Söderhamn. Under perioden har stadens område ej undergått annan förändring, än att genom utfyllningar och schaktningar stadens brädgårdsplatser betydligt tillökats. Sålunda har dels söder om ån och s. k. Flaket i fortsättning af förutvarande brädgårdar fyllts ett område af omkring 500,000 kvadratfot, dels ock på norra sidan om ån vid Granskär genom afschaktningar af en grusås och utfyllningar vunnits en ytvidd af omkring 767,800 kvadratfot. Genom bebyggande af 13 tomter har antalet af stadens *bebyggda tomter* under perioden ökats från 479 till 492. Under de sista åren var dock bostadsbristen i staden ganska stor, och blefvo för afhjälpan af denna brist genom särskilda beslut under år 1900 åtgärder af stadsfullmäktige vidtagna.

Vid periodens slut voro på vidare åtgärder beroende väckta frågor dels om anläggande af en *vattenledning* för den reglerade staden vid ån och dels om återvinnande af *donationsjord*, som kunde hafva blifvit obehörigen staden afhänd.

Stadens befolkning har under perioden befunnit sig i jämn tillväxt, föranledd af de goda konjunkturer, hvarmed trävaru- och järnverksrörelserna varit gynnade.

Under perioden hafva å stadens *skogsmark* dels 118 hektar blifvit besädda med tall- och granfrö, dels ock utplanterats 10,000 tallplantor, hvarjämte 26 hektar kärr- och myrmark utdikats och torrlagts. 15,000 st. timmerträd hafva blifvit försålda.

Kostnaderna för *underhåll och anläggande af vägar, gator och broar* hafva utgjort: år 1896 17,536 kronor 48 öre, år 1897 19,000 kronor 94 öre, år 1898 22,599 kronor 83 öre, år 1899 26,923 kronor 49 öre och år 1900 48,496 kronor 34 öre, och ingår i sistnämnda belopp den till 26,828 kronor uppgående kostnaden för en uppförd ny bro af sten och järn öfver stadsån i Nygatans förlängning.

För att göra upplagsplatserna vid Granskär eller norra sidan af stadsån vid dennas ändpunkt mera åtkomliga och lämpliga för rörelsen har staden låtit anlägga ett *järnvägsspår* från en punkt å statsbanan något väster om Söderhamns västra station till de norra brädgårdarna och Granskär för en kostnad af 159,627 kronor, och tog trafiken härå, som emot ersättning ombesörjes af staten, sin början under år 1900.

Farleden från Stugsund till den reglerade stadsdelen är numera upprensad till så stort djup, att fartyg af 15 fots djupgående kunna där framgå.

Under perioden hafva *utdebiterats* följande belopp:

	Genom drätsel- kammaren. Kr.	För präster- skapets aflöning. Kr.
År 1896	155,000	9,528
» 1897	154,945	9,209
» 1898	182,782	8,384
» 1899	202,594	8,684
» 1900	213,364	9,416

Stadens *finansiella ställning* har vid hvarje års utgång varit följande:

År.	Tillgångar. Kr.	Skulder. Kr.	Behållning. Kr.
1896	1,993,521	1,175,225	818,296
1897	2,014,896	1,195,062	819,834
1898	2,088,373	1,248,492	839,881
1899	2,329,518	1,394,176	935,342
1900	2,502,039	1,513,888	988,151

Rörande antalet af *eldsvådor* eller tillbud därtill jämte uppbrunna hus meddelas följande uppgift:

	Eldsvådor eller tillbud därtill.	Uppbrunna hus.
År 1896	1	2
» 1897	2	1
» 1898	1	2
» 1899	4	3
» 1900	6	4

Enligt uttalande af magistraten kan det stillastående i stadens *ekonomiska utveckling*, hvarom förut ordats, nu anses hafva upphört, hvilket ådagalägges genom ökad folkmängd, ökad handel och industri samt ökad byggnadsverksamhet med mera.

Hudiksvall. Enligt hvad förut i denna berättelse förmäls, har en del jord i Ullsäter numera i judiciellt m fl. hänseenden blifvit öfverflyttad från Helsing-Tuna socken till Hudiksvall, men det i föregående femårsberättelse omnämnda förslag om förstaden Äviks förläggande under Hudiksvall har, i anseende till stridiga meningar hos de kommunala myndigheterna, icke vunnit framgång.

Stadens *folkmängd*, som under åren 1891—1895 var stadd i sjunkande, har däremot under nu ifrågavarande period nästan hvarje år ökats. Någon nämnvärd byggnadsverksamhet i samhället har dock ej förekommit, enär under hela perioden endast ett nytt boningshus blifvit uppfördt.

Hafsfisket utgör fortfarande en hufvudinkomstkälla för en stor del af stadens befolkning. Rörande såväl denna som öfriga näringar i staden återopas hvad förut anförts.

Med Stockholm och vid Bottenhafvet belägna städer äfvensom med utlandet har under perioden kommunikation uppehållits genom en mängd *ångbåtar*. Stadens export och import jämte varuomsättningen i öfrigt hafva gått jämnt framåt.

Stadens *magistrat och rådstufvurätt* sakna fortfarande lämplig lokal, men utsikt till afhjälpan af denna brist lär nu förefinnas.

Bollnäs municipalsamhälle. Antalet af samhällets *mantals-skrifna invånare* har under perioden ökats från 759 till 785.

Boningshusens antal uppgick den 31 december 1900 till 52, och har sammanlagda *taxeringsvärdet å fastigheterna* inom samhället utgjort: år 1896 755,000 kronor, år 1897 762,000 kronor, år 1898 827,800 kronor, år 1899 828,000 kronor och år 1900 841,600 kronor.

Inom större delen af samhällets fastigheter är *elektrisk belysning* införd.

För betäckande af samhällets utgifter hafva på dess skattskyldiga medlemmar *utdebiterats*: för år 1896 2,635.29 kronor, år 1897 2,419.68 kronor, år 1898 4,119.06 kronor, år 1899 3,465 kronor och år 1900 3,932.90 kronor.

Samhället har för närvarande ingen *skuld*, och värdet af dess bokförda *tillgångar* stiger till 7,703.28 kronor.

Frågan om samhällets ombildande till *köping* är ännu oafgjord.

Ljusdals municipalsamhälle. I detta samhälle voro *mantals-skrifna* vid periodens början 1,168 och vid dess slut 1,441 personer.

Under perioden hafva uppförts 10 boningshus jämte en magasinsbyggnad med ett sammanlagdt *taxeringsvärde* af 44,100 kronor, och uppgår nu *boningshusens antal* till 112. Vid periodens slut tillhörde samhället 39 jordbruksfastigheter och 104 andra fastigheter med *taxeringsvärde* å de förra af 126,800 kronor och å de senare af 644,800 kronor.

På samhällets medlemmar hafva *utdebiterats* för år 1896 1,756⁰⁸ kronor, år 1897 2,019⁹⁶ kronor, år 1898 2,128³² kronor, år 1899 2,211³⁶ kronor och år 1900 2,249⁹² kronor.

Skulderna, som vid förra periodens slut utgjorde 7,000 kronor, belöpte sig den 31 december 1900 till endast 91 kronor

85 öre, medan *tillgångarna* vid samma tidpunkt uppgingo till 22,454 kronor 24 öre; och har den betydliga förbättring i samhällets ekonomi, som sålunda inträdt, haft sin grund i fördelaktiga försäljningar af tomter från inköpta hemmanet Gärde n:r 2.

Gefle Slott i Landskansliet och Landskontoret den 31 december 1901.

HUGO E. G. HAMILTON.

C. M. Ström.

J. J. Smith.

Tab. 1.

FOLKMÄNGDEN I GEFLEBORGS LÄN ÅREN 1896—1900.

1.		2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	
		Kyrkoskrifna folkmängden (enligt prästerskapets uppgifter den 31 december).			Mantalskrifna folkmängden (enligt de mantalslängder, som upprättats vid slutet af motstående år).			Hela mantalskrifna folkmängden.								
								Däraf fria från mantalspenningar.								
								Värfvadtmansk.	Af särskilda orsaker befriade.		Underåriga.		Summa (fria från mantalspenningar).			
		Mankön.	Kvinnkön.	Summa.	Mankön.	Kvinnkön.	Summa.	Mankön.	Mankön.	Kvinnkön.	Mankön.	Kvinnkön.	Mankön.	Kvinnkön.	Summa.	
Landsbygden	år 1896 . . .	90,319	90,940	181,259	89,721	90,390	180,111	—	3,745	7,413	37,764	36,798	41,509	44,211	85,720	
	1897 . . .	91,966	92,420	184,386	90,963	91,616	182,579	—	3,944	7,521	38,137	37,295	42,081	44,816	86,897	
	1898 . . .	93,656	93,818	187,474	92,955	93,230	186,185	—	3,737	7,453	39,126	37,985	42,863	45,438	88,301	
	1899 . . .	95,106	94,954	190,060	94,524	94,323	188,847	1	3,591	7,285	39,911	38,511	43,503	45,796	89,299	
	1900 . . .	96,507	95,859	192,366	96,197	94,661	190,858	2	3,519	7,121	40,468	38,984	43,989	46,105	90,094	
Gefle stad	år 1896 . . .	12,041	13,751	25,792	11,985	13,832	25,817	—	249	783	4,914	4,806	5,163	5,589	10,752	
	1897 . . .	12,379	14,021	26,400	12,332	14,075	26,407	—	227	710	4,916	4,862	5,143	5,572	10,715	
	1898 . . .	12,938	14,425	27,363	12,931	14,587	27,518	—	209	696	5,125	5,018	5,334	5,714	11,048	
	1899 . . .	13,342	14,966	28,308	13,322	15,110	28,432	—	204	685	5,365	5,207	5,569	5,892	11,461	
	1900 . . .	13,912	15,610	29,522	13,849	15,594	29,443	—	196	657	5,533	5,343	5,729	6,000	11,729	
Söderhamns stad	år 1896 . . .	5,111	5,433	10,544	5,241	5,561	10,802	—	243	472	2,352	2,359	2,595	2,831	5,426	
	1897 . . .	5,217	5,558	10,775	5,369	5,662	11,031	—	214	455	2,380	2,380	2,594	2,835	5,429	
	1898 . . .	5,303	5,611	10,914	5,438	5,769	11,207	—	181	476	2,371	2,384	2,552	2,860	5,412	
	1899 . . .	5,404	5,655	11,059	5,539	5,796	11,335	1	152	337	2,412	2,358	2,565	2,695	5,260	
	1900 . . .	5,518	5,740	11,258	5,617	5,857	11,474	—	197	387	2,395	2,348	2,592	2,735	5,327	
Hudiksvalls stad	år 1896 . . .	2,155	2,394	4,549	2,175	2,526	4,701	—	83	190	864	922	947	1,112	2,059	
	1897 . . .	2,262	2,600	4,862	2,266	2,602	4,868	—	91	200	900	952	991	1,152	2,143	
	1898 . . .	2,308	2,615	4,923	2,306	2,622	4,928	—	88	194	898	956	986	1,150	2,136	
	1899 . . .	2,319	2,602	4,921	2,338	2,622	4,960	—	87	186	929	966	1,016	1,152	2,168	
	1900 . . .	2,320	2,582	4,902	2,326	2,599	4,925	—	91	183	936	941	1,027	1,124	2,151	
Hela länet	år 1896 . . .	109,626	112,518	222,144	109,122	112,309	221,431	—	4,320	8,858	45,894	44,885	50,214	53,743	103,957	
	1897 . . .	111,824	114,599	226,423	110,930	113,955	224,885	—	4,476	8,886	46,333	45,489	50,809	54,375	105,184	
	1898 . . .	114,205	116,469	230,674	113,630	116,208	229,838	—	4,215	8,819	47,520	46,343	51,735	55,162	106,897	
	1899 . . .	116,171	118,177	234,348	115,723	117,851	233,574	2	4,034	8,493	48,617	47,042	52,653	55,535	108,188	
	1900 . . .	118,257	119,791	238,048	117,989	118,711	236,700	2	4,003	8,348	49,332	47,616	53,337	55,964	109,301	

Tab. 2.

ALLMÄNNA VÄGAR OCH SKJUTSNING I GEFLEBORGS LÄN ÅREN 1896—1900.

a) Längd af allmänna vägar och kostnad för deras underhåll år 1900.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.
Väghållningsdistrikt.	Väglängd.		Vägfyrkar.				Uppskattad kostnad för vägunderhåll in natura (den tid mark är bar).	Vägskatt pr vägfyrk.		Väggassans inkomster.			Väggassans utgifter.		Väggassans behållning vid årets slut.	
	Landsväg (med broar.)	Bygdeväg (med broar.)	Å jordbruksfastighet		Å allmänningsskogar, frälseränta samt annan fastighet.			Å vägfyrkar enligt kol. 4.	Å vägfyrkar enligt kol. 5—7.	Vägskatt. ¹⁾	Af statsmedel. ²⁾	Öfriga inkomster.	Förvaltningskostnader.	Ersättning till snöploglagen.		Öfriga utgifter. ²⁾
	Kilom.	Kilom.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Kronor.	Öre.	Öre.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.
Gestriklands Ö. tingslags	230 727	—	146,074	3,709	32,770	33,910	13,751 40	2	12	11,005 44	—	361 26	1,134 09	10,232 00	3,081 61	7,589 42
Gestriklands V. tingslags	240 382	—	151,339	6,797	19,016	33,503	10,642 80	6	13	16,799 87	—	610 19	1,742 09	14,370 61	1,822 68	3,994 97
Södra Helsinglands Östra tingslags	64 954	103 434	49,107	3,465	11,071	77,531	6,794 21	8	21	23,171 70	—	511 71	589 20	14,839 54	6,261 38	1,993 29
Södra Helsingl. Västra tingslags	—	170 394	107,364	6,526	7,048	22,166	16,997 16	4	18	10,510 28	—	358 01	671 61	7,722 76	5,455 54 ³⁾	2,981 62
Enångers tingslags	30 256	49 625	20,159	2,282	4,009	6,414	6,094 00	17	40	8,249 43	—	85 00	384 45	4,158 52	3,528 48	454 31
Forså	24 904	123 770	50,015	3,808	6,271	11,251	13,398 88	25	47	19,940 33	—	357 37	365 00	18,558 27	3,526 21 ³⁾	2,182 68
Bergsjö	39 100	150 439	52,242	4,276	4,009	9,858	7,362 04	22 5	35 3	17,461 20	—	540 29	500 00	11,750 00	5,751 49	11,407 06
Delsbo	—	235 900	44,546	1,403	1,961	5,722	4,382 00	17	27	10,168 00	—	910 00	335 00	9,617 00	1,126 00	1,026 00
Arbrå o. Jerfsö	83 634	23 151	45,842	2,886	2,948	8,885	5,351 69	10	21	7,675 19	—	288 71	270 60	4,770 09	2,923 21	833 94
Ljusdals	—	290 160	85,049	9,813	15,809	13,745	13,592 00	11	26	19,634 00	2,320	16,154 00	622 00	10,283 00	28,768 00 ³⁾	1,565 00
Summa å landet	713 957	1,151 773	751,737	44,965	104,942	222,985	98,366 18	—	—	144,615 44	2,320	20,176 54	6,614 04	106,301 79	62,244 60	20,569 69
I städerna	4 270	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

b) Väganläggningar och kostnad därfor under åren 1896—1900.

18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.
Allmänna vägar.	Längd af under åren 1896—1900		Kostnad för under åren 1896—1900							
	fulländade och afsynade nya vägar.	omlagda eller betydligt förbättrade vägsträckor.	fulländade och afsynade nya vägar.				omlagda eller betydligt förbättrade vägsträckor.			
			Af statsmedel.	Af väggassors medel.	Af andra medel.	Summa.	Af statsmedel.	Af väggassors medel.	Af andra medel.	Summa.
	Kilometer.	Kilometer.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.
Landsvägar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bygdevägar	126 739	—	13,300	—	72,101 61	85,401 61	—	—	—	—
Summa	126 739	—	13,300	—	72,101 61	85,401 61	—	—	—	—

c) Skjutsanstalter och skjutslega vid 1900 års slut.

29.	30.	31.	32.	33.
Skjutslega pr nymil.	Gästgifverier		Skjutsstationer	
	med	utan	med	utan
	entreprenad.		entreprenad.	
	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.
Med entreprenadbidrag 1 90 kr.	31	—	11	—
Utan	—	2	—	—
Utan	1	—	—	—
Summa skjutsanstalter	32	2	11	—
däraf: vid landsvägar.	19	1	2	—
vid bygdevägar	13	1	6	—
i städer	—	—	3	—
Anstalter för endast sjöskjuts.	—	—	—	—

d) Vid skjutsning utgångna hästar under åren 1896—1900.

34.	35.	36.	37.	38.	39.
År.	I kungs- och krono-skjuts.	Vid gästgifverier		Vid skjutsstationer	
		med	utan	med	utan
		entreprenad.		entreprenad.	
	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.
1896	90	12,631	448	2,767	—
1897	82	14,659	701	3,020	—
1898	85	17,196	973	3,202	—
1899	102	17,333	638	2,821	—
1900	115	17,970	1,397	3,582	—
Summa hästar	474	79,789	4,157	15,392	—

Anm. ¹⁾ Här ingår äfven bidrag af vägfyrkar enligt kol. 5. — ²⁾ Här ingår ej statsbidraget till vägunderhållet in natura. — ³⁾ Brist.

Tab. 3.

HEMMAN OCH LÄGENHETER SAMT STADSJORDAR M. M. I GEFLEBORGS LÄN ÅR 1900.

I. Landsbygden.

1.	2.				3.				4.		5.		6.		7.		8.		9.		10.		11.	
	Kronoegendomar.										Skatteegendomar.				Frälseegendomar.		S u m m a.							
	Under allmän disposition.					Under enskild disposition.																		
Hemman och lägenheter upptagna i jordeboken.		Antal.	Mantal.	Antal.	Mantal.	Antal.	Mantal.	Antal.	Mantal.	Antal.	Mantal.	Antal.	Mantal.	Antal.	Mantal.	Antal.	Mantal.	Antal.	Mantal.	Antal.	Mantal.	Antal.	Mantal.	
Boställen: hemman	59	45	1,69	—	—	5	114	—	—	64	46	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
lägenheter	6	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Säterier och ladugårdar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Hemman	13	7	461	4	34	5,397	2,103	17,222	71	113	41	1,157	5,527	2,153	3,333	—	—	—	—	—	—	—	—	
Jordlägenheter	23	—	—	188	—	185	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Fiskerier	1	—	—	40	—	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Verk och inrättningar	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Summa antal och nuvarande mantal	102	52	2,33	232	34	5,629	2,105	17,269	71	114	42	1,157	5,527	2,153	3,333	—	—	—	—	—	—	—	—	
Oförmedladt mantal	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

12.	13.	14.	15.			
				Antal.	Taxeringsvärde (i kronor) hvarför bevillning	
					erlägges.	icke erlägges.
<i>Brukningssdelar och i jordeboken ej upptagna torp.</i>						
Brukningssdelar, hvari hemman äro fördelade	12,747	—	—			
Jordtorp, ej upptagna i jordeboken	5,454	—	—			
Ryttare-, soldat- och båtsmanstorp, d:o	—	—	—			
<i>Jordbruksfastighet och annan fastighet.</i>						
Jordbruksfastighet	—	84,727,500	4,939,500			
<i>Annan fastighet:</i>						
Hus och tomter i köpingar och därmed jämförliga orter:						
i Bollnäs municipalsamhälle	—	839,400	—			
i Ljusdals d:o	—	644,800	—			
Lägenheter i öfrigt, hvilkas hufvudsakliga värde utgöres af åbyggnaden	—	39,457,700	520,300			
Kyrkor och bönehus	—	2,000	3,371,000			
Andra offentliga byggnader	—	4,000	3,518,900			
Frälseräntor	14	77,500	—			
Summa annan fastighet (än jordbruksfastighet)	—	41,025,400	7,410,200			

II. Städerna.

16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.	31.														
																T a x e r i n g s v ä r d e (i k r o n o r).													
																Tomter.		Land- rier, jord- lotter eller andra bruk- nings- delar.	Boningshus.		Jordar		A n n a n f a s t i g h e t .				S u m m a (annan fastighet)		
																Be- byggda.	Obe- byggda.		Ny- byggda 1896- 1900.	Befint- liga 1900.	Hus och tomter		Kyrkor och bönehus		Andra offentliga byggnader		S u m m a		
																					hvarför bevillning	hvarför bevillning	hvarför bevillning	hvarför bevillning	hvarför bevillning	hvarför bevillning			
Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	erlägges.	icke erlägges.	erlägges.	icke erlägges.	erlägges.	icke erlägges.	erlägges.	icke erlägges.	erlägges.	icke erlägges.														
Gefle	1,450	2,608	5	230	1,781	1,789,000	500	34,531,100	453,200	34,100	582,800	242,600	3,197,500	34,807,800	4,233,500														
Söderhamn	492	666	826	19	538	438,000	—	7,713,600	—	9,000	294,400	—	1,023,000	7,722,600	1,317,400														
Hudiksvall	418	585	311	1	420	301,100	—	5,080,700	—	—	241,500	—	701,200	5,080,700	942,700														
Summa	2,360	3,859	1,142	250	2,739	2,528,100	500	47,325,400	453,200	43,100	1,118,700	242,600	4,921,700	47,611,100	6,493,600														
						2,528,600		47,778,600		1,161,800		5,164,300		54,104,700															

Tab. 4.

EGENDOMAR AF FIDEIKOMMISSNATUR I GEFLEBORGS LÄN ÅR 1900.

1. Fideikommissionnehafvarens namn.	2. Egendomens namn.	3. Belägenhet. Socken (stad).	4. 5. 6. 7. 8. M a n t a l.					9. Antal utjordar, ängar o. d. ej i mantal satt jord.	10. Antal verk och inrätt- ningar (fastigheter i städer).	11. 12. 13. 14. T a x e r i n g s v ä r d e t (i kronor)			
			4. Krono.	5. Skatte.	6. Frälse.		8. Summa.			11. Å jordbruks- fastighet.	12. Å annan fastighet (utom fräl- seränta).	13. Å frälse- ränta.	14. Summa.
					Säterier, ladugårdar, rå och rör.	Allmänt frälse.							
Friherrinnan Ebba Beck-Friis, född Oxenstierna	Hilleviks bruk	Hille.	—	4 960	—	—	4 960	4	3	398,200	135,600	—	533,800
V. Bayard	Joachimsmark	Gede.	—	—	—	—	—	1	—	9,000	—	—	9,000
G. F. Waldenström	Karinsäng	'	—	—	—	—	—	1	—	5,400	—	—	5,400
		Summa	—	4 960	—	—	4 960	6	3	412,600	135,600	—	548,200

Tab. 5.

EGENDOMAR TILLHÖRANDE INHEMSKA AKTIEBOLAG, I GEFLEBORGS LÄN ÅR 1900.

1. Aktiebolagets namn.	2. Egendomens namn.	3. Belägenhet. Socken (stad).	4. 5. 6. 7. 8. M a n t a l.					9. Antal utjordar, ängar o. d. ej i man- tal satt jord.	10. Antal verk och inrättnin- gar (fa- stigheter i städer).	11. 12. 13. 14. T a x e r i n g s v ä r d e t (i kronor)				
			4. Krono.	5. Skatte.	6. Frälse.		8. Summa.			11. Å jord- bruks- fastighet.	12. Å annan fastighet (utom fräl- seränta).	13. Å frälse- ränta.	14. Summa.	
					Säterier, ladugårdar, rå och rör.	Allmänt frälse.								
Armar handelsaktiebolag	Armar	Hamrånge.	—	—	—	—	—	—	1	—	1,100	—	1,100	
Aktiebolaget Lingbo gjuteri	—	Skog.	—	—	—	—	—	—	4	—	19,000	—	19,000	
Aktiebolaget Lingbo tegelbruk	—	'	—	—	—	—	—	—	1	—	3,000	—	3,000	
Adolf Ungers industriaktiebolag	Flästad nr 1 m. m. Offerberg nr 3 m. m.	Bollnäs. Arbrå. Undersvik.	—	1 773 5 330 0 808	—	—	7 911	2 —	4 2	37,000 175,200 21,500	143,000 175,000	—	551,700	
Aktiebolaget Iggesunds bruk	Iggesunds bruk Nianfors bruk Håsta Delaskog m. m. Öfverby nr 2 m. m. Södra Elgared nr 6 m. m. Gammelsträng nr 7 m. m. Strömbacka bruk m. m. Källsjö nr 1 m. m. Hofsberg nr 3 m. m. Hällås nr 1 m. m. Föne nr 8 m. m. Mörtajö nr 3 m. m.	Njutånger. Nianfors. Helsing-Tuna. Idenor. Forsa. Bergejö. Norrbo. Bjuråker. Delsbo. Ljusdal. Ramsjö. Färila. Arbrå.	—	4 962 7 068 0 489 — 1 828 1 239 5 514 29 673 — 0 346 2 218 0 120 0 312	—	—	—	—	14 4 1 2 3 — 3 17 1 — — — —	—	153,200 154,700 11,400 6,200 47,000 31,400 123,000 893,900 321,000 289,600 241,900 7,900 23,500	1,174,300 47,100 25,000	—	3,583,200
Aktiebolaget Forsås träpappfabrik	Forsås träpappfabrik m. m. Lillsjön nr 1	Forsås. Delsbo.	—	1 086 0 307	—	—	1 393	—	1 —	35,400 6,000	365,200	—	400,000	
Aktiebolaget Lingbo tegelbruk	Geddvikens tegelbruk m. m.	Helsing-Tuna	—	0 056	—	—	0 056	—	1	3,400	13,000	—	16,400	

Tab. 5. (Forts.) EGENDOMAR TILLHÖRANDE INHEMSKA AKTIEBOLAG, I GEFLEBORGS LÄN ÅR 1900.

1. Aktiebolagets namn.	2. Egendomens namn.	3. Belägenhet. Socken (stad).	4. 5. 6. 7. M a n t a l.				8. Summa.	9. Antal utjordar, ängar o. d. ej i man- tal satt jord.	10. Antal verk och inrätt- ningar (fa- stigheter i städer).	11. 12. 13. 14. Taxeringsvärdet (i kronor)				
			Krono.	Skatte.	F r ä l s e.					Summa.	å jord- bruks- fastighet.	å annan fastighet (utom frälseränta).	å frälse- ränta.	Summa.
					Säterier, ladugårdar, rå och rör.	Allmänt frälse.								
Gefle ångbryggeriaktiebolag	Charlottenberg i Jerfsta Gamla n:r 216, 220—224 i 2:a kv., 2/3 af 68, 71, 94 o. 124 i d:o, 169 i 1:a kv. 2:a afd. o. 71 i 3:e kv.	Valbo. Skog.	—	—	—	—	—	1	—	12,000	—	—	601,200	
		Gefle.	—	—	—	—	1	15	400	580,300	—	—		
Gefle bryggeriaktiebolag	Yttre Sandviken Gustafsbro åbyggnad och ölbryggeri	Högbo. Gefle.	—	—	—	—	—	1	—	2,000	—	—	277,600	
		Gefle.	—	—	—	—	—	1	—	275,600	—	—		
Gefle—Ockelbo järnvägsaktiebolag	Sätra Delar i en mängd vretar	Hille. Gefle.	—	—	—	—	—	1	—	10,000	—	—	15,500	
		Gefle.	—	—	—	—	—	8	5,500	—	—	—		
Grundbo handelsaktiebolag	Yttre Sandviken	Högbo.	—	—	—	—	—	1	—	14,000	—	—	14,000	
Gysinge aktiebolag	Ingevara n:r 1 m. fl. hemman Gysinge bruk och under- lydande hemman	Hedesunda. Öster-Fernebo.	—	3 533	—	1 600	—	6	4	216,100	4,000	4,500	1,977,000	
		Öster-Fernebo.	—	13 874	—	2 200	21 207	6	12	632,500	1,113,700	6,200		
Gäfverstads träförädlingsaktiebolag	—	Segebersta.	—	0 159	—	—	0 159	—	2	3,000	32,500	—	35,500	
Hagaströms tegelbruksaktiebolag	Åsbyggeby	Valbo.	—	0 050	—	—	0 050	3	1	6,100	120,400	—	126,500	
Hamrånge handelsaktiebolag	Hogsta och Vij	Hamrånge.	—	—	—	—	—	—	2	—	4,500	—	4,500	
Hofors aktiebolag	Hofors bruk och under- lydande hemman Lillvik n:r 1 och 2 m. m. Kungsfors bruk Björnmossen n:r sub 2	Torsåker. Ofvansjö. Jäderbo. Åmot.	—	15 183	—	0 500	—	2	12	818,200	1,656,900	2,600	3,193,300	
		Ofvansjö.	—	11 158	—	—	—	21	3	573,700	93,200	—		
		Jäderbo.	—	0 185	—	—	—	2	3	17,400	20,500	—		
		Åmot.	—	0 116	—	—	27 142	—	—	5,800	—	—		
Hofors hästskoaktiebolag	Uhrfors bruk	Ofvansjö.	—	—	—	—	—	—	1	—	96,700	—	96,700	
Hofors handelsaktiebolag	Hofors, jordlägenhet	Torsåker.	—	—	—	—	—	—	1	—	16,600	—	16,600	
Horndals järnverksaktiebolag	Stälbo bruk och under- lydande hemman	Öster-Fernebo.	—	2 733	—	—	2 733	1	1	168,500	10,000	—	178,500	
Hästbo träförädlingsaktiebolag	Hästbo ångsåg	Torsåker.	—	—	—	—	—	—	1	—	13,700	—	13,700	
Högbo handelsaktiebolag	Vestanbyn, Gustafsberg och Perslund	Högbo.	—	—	—	—	—	—	2	—	37,000	—	37,000	
Holmsvedens stolfabriksaktiebolag	—	Skog.	—	0 162	—	—	0 162	—	2	5,000	14,000	—	19,000	
Holmsvedens handelsaktiebolag	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	4,500	—	4,500	
Helsinge-Segeberstads handelsaktiebolag	—	Segebersta.	—	—	—	—	—	—	1	—	6,000	—	6,000	
Hudiksvalls trävaruaktiebolag	Hästa ångsåg Hamre n:r 2 m. m. Hillens ångsåg m. m. Hänick n:r 5 och 8 m. m. Raviks ångsåg m. m. Fagerbacken n:r 2 m. m. Vedmyra n:r s. 1 m. m. Storåns såg m. m. Bäckebo n:r 3 m. m. Björnsjö n:r 1 m. m. Ede n:r 1 m. fl. Bozården n:r 3 m. m. Kyrkbyn n:r 9 m. m. Lerviks ångsåg m. m. Bräggård	Helsing-Tuna. Idenor. Forsa. Harmånger. Bergsjö. Hassela. Bjuråker. Delsbo. Ljusdal. Färila. Jerfsö. Arbrå. Undersvik. Söderhamn. Hudiksvall.	—	0 625	—	—	—	—	1	1	12,400	528,800	—	2,377,000
		Forsa.	—	0 714	—	—	—	1	1	8,100	8,200	—		
		Harmånger.	—	0 092	—	—	—	1	—	5,800	200,000	—		
		Bergsjö.	—	0 614	—	—	—	4	2	73,900	145,800	—		
		Hassela.	—	0 218	—	—	—	—	—	64,700	—	—		
		Bjuråker.	—	4 563	—	—	—	6	—	126,300	—	—		
		Delsbo.	—	8 978	—	—	—	20	6	234,300	—	—		
		Ljusdal.	—	7 833	—	—	—	—	1	208,500	309,500	—		
		Färila.	—	1 600	—	—	—	—	1	93,300	3,000	—		
		Jerfsö.	—	2 731	—	—	—	—	2	102,600	400	—		
		Arbrå.	—	0 062	—	—	—	—	1	18,000	100	—		
		Undersvik.	—	2 403	—	—	—	—	2	63,500	11,000	—		
		Söderhamn.	—	—	—	—	—	—	1	—	70,000	—		
		Hudiksvall.	—	—	—	—	30 433	—	1	—	56,100	—		

Helsinglands linaspinneriaktiebolag	Lunds linaspinneri	Forsa.	—	—	—	—	1	2	1,000	149,000	—	150,000
Harmångers mejeraktiebolag	Mejeriet n:r 1	Harmånger.	—	—	—	—	1	—	200	—	—	200
Hybo handelsaktiebolag	Hybo	Ljusdal.	—	—	—	—	—	1	—	3,000	—	3,000
Isak Igglunds aktiebolag	Stafsätter n:r 1 m. m.	»	—	—	—	—	1	2	5,000	108,500	—	—
	Föne n:r 9 m. m.	Färila.	—	0 430	—	—	10	4	28,100	11,100	—	—
	Fuxen n:r 1 m. m.	Los.	—	0 257	—	—	—	—	13,000	—	—	—
	Hamre n:r 2 m. m.	Jerfsö.	—	0 254	—	—	—	1	13,200	3,000	—	—
	Djupa n:r 1 m. m.	Undersvik.	—	0 301	—	—	—	—	6,000	—	—	—
			—	—	—	—	1 242	—	—	—	—	187,900
Järbo handelsaktiebolag	Djupdal	Jäderbo.	—	—	—	—	—	1	—	2,500	—	2,500
Järbo yllefabriksaktiebolag	Finnäs	»	—	0 050	—	—	—	3	3,100	102,360	—	105,400
J. Svenssons bryggeriaktiebolag	—	Norråla.	—	—	—	—	1	1	3,500	5,000	—	—
	N:r 52 o. 53 i Norrakv. m. m.	Söderhamn.	—	—	—	—	1	6	10,200	217,000	—	235,700
J. A. Enhörnings trävaruaktiebolag	Hångberg n:r 4	Hassela.	—	0 013	—	—	—	—	2,000	—	—	—
	Hedsjö n:r 1 m. m.	Ramsjö.	—	0 575	—	—	—	—	84,500	—	—	86,500
Johannedals trävaruaktiebolag	Vrångtjern n:r 3	»	—	0 058	—	—	—	—	6,000	—	—	6,000
Klosterns aktiebolag	Vall n:r 1 m. fl. hemman	Torsåker.	—	2 341	—	—	—	1	122,400	600	—	—
	Årskogen n:r 1 m. m.	Gnarp.	—	2 294	—	—	—	1	65,500	3,400	—	191,900
Kopparbergs och Hofors sågverksaktiebolag	Vij bruk och underlydande hemman	Ockelbo.	—	6 628	0 625	8 536	27	13	1,312,100	339,100	30,800	—
	Åmots bruk och underlydande hemman	Åmot.	—	20 459	—	—	54	3	1,238,400	73,000	—	—
	Norrundets ångsåg och underlydande hemman	Hamrånge.	—	0 336	—	—	6	2	46,100	734,500	—	—
	Avaströms ångsåg	Hille.	—	—	—	—	—	1	—	200,000	—	—
	Krogens torp	Jäderbo.	—	—	—	—	1	—	3,500	—	—	—
	—	Häucbo.	—	2 289	—	—	8	1	123,500	1,300	—	—
	—	Bollnäs.	—	0 982	—	—	68	4	242,000	20,000	—	—
	—	Alfta.	—	8 357	—	—	12	4	365,900	6,000	—	4,736,200
	—		—	—	—	—	48 212	—	—	—	—	—
Korsnäs sågverksaktiebolag	Fallet n:r sub 1	Hedesunda.	—	0 066	—	—	—	—	2,400	—	—	—
	Långsjön n:r 1 m. fl. hemman	Ockelbo.	—	1 143	—	—	—	—	74,500	—	—	—
	Marichills egendom m. fl. samt Oslättfors bruk	Hille.	—	6 413	—	—	1	3	387,300	88,000	—	—
	Bomhusvarfvet samt hemman i Jerfsta m. m.	Valbo.	—	4 080	—	—	2	2	405,500	1,513,500	—	—
	Finnberget n:r 1 m. m.	Los.	—	—	—	—	2	—	3,900	—	—	—
	Korsnäs såg m. m.	Gefle.	—	—	—	—	—	1	—	1,119,900	—	—
	Egendomen Holmsund m. m.	»	—	—	—	—	11 702	1	89,700	—	—	3,684,700
Kilafors järnverksaktiebolag	—	Hanebo.	—	10 914	—	—	1	8	218,100	185,600	—	—
	—	Söderåla.	—	0 036	—	—	—	—	1,000	—	—	—
	—	Bollnäs.	—	3 815	—	—	14 765	26	145,800	4,500	1,300	556,300
Källskärs aktiebolag	Björsejö n:r s. 1 m. m.	Färila.	—	0 300	—	—	—	—	18,900	—	—	—
	Källskärs ångsåg m. m.	Söderhamn.	—	—	—	—	—	1	—	179,400	—	198,300
Lysoljeimportaktiebolaget i Gefle	Sätra (oljekällare)	Hille.	—	—	—	—	—	1	—	11,000	—	—
	Oljekällare å Sörby vret 186	Gefle.	—	—	—	—	—	1	—	5,000	—	16,000
Ljusne-Voxna aktiebolag	—	Skog.	—	3 482	—	—	4	1	200,000	800	—	—
	—	Söderåla.	—	16 219	—	—	—	32	287,100	1,703,200	—	—
	—	Bollnäs.	—	3 281	—	—	—	5	58,400	67,000	—	—
	—	Alfta.	—	2 713	—	—	20	—	177,200	—	—	—
	—	Ofvånåker.	—	1 651	—	—	41	—	151,600	—	—	—
	—	Voxna.	—	6 500	—	—	—	10	614,500	32,000	—	—
	Bår n:r 2 m. m.	Ljusdal.	—	0 625	—	—	—	1	40,200	1,500	—	—
	Viken n:r 1 och 2	Ramsjö.	—	0 375	—	—	—	—	24,800	—	—	—
	Gällsjö n:r 1 m. m.	Färila.	—	1 809	—	—	—	—	222,400	—	—	—
	Elfsätra n:r 2 m. m.	Jerfsö.	—	0 380	—	—	—	—	35,200	—	—	—
	Brännmyra n:r 1 m. m.	Los.	—	6 338	—	0 255	43 628	1	568,100	5,000	—	4,189,000
Ljusdals goodtemplars nya aktiebolag	Gärde	Ljusdal.	—	—	—	—	—	1	—	5,000	—	5,000

Storviks sulfittaktiebolag	Storviks sulfittfabrik	Ofvansjö.	—	—	—	—	3	1	40,000	1,038,300	—	1,078,300
Svedens aktiebolag	Sveden	Valbo.	—	0:100	—	—	—	3	5,000	91,000	—	96,000
Söderfors bruks aktiebolag	Öhn n:r 1 m. m.	Hedesunda.	—	13:487	—	3:850	24	7	788,300	84,500	11,300	—
	Öhn n:r s. 1, s. 5	Öster-Fernebo.	—	0:291	—	—	—	—	11,700	—	—	—
	Axmar	Hamrånge.	—	—	—	—	—	1	—	1,000	—	—
	Harnäs m. fl. hemman	Valbo.	—	2:931	—	—	20:559	3	272,600	46,000	—	1,215,400
Sandarne aktiebolag	—	Söderala.	—	0:526	—	—	—	1	12,500	467,500	—	—
	Sandarne lastageplats m. m.	Österhamn.	—	—	—	—	—	1	—	302,000	—	—
	Lägenheten Kilbo	Färila.	—	—	—	—	—	1	—	1,000	—	783,000
Sandviks tegelbruks aktiebolag	—	Söderala.	—	0:125	—	—	—	1	5,000	30,000	—	35,000
Saltviks trävaruaktiebolag	Saltviks såg m. m.	Idenor.	—	0:212	—	—	—	1	15,000	118,200	—	133,200
Svenska granitindustriaktiebolaget	Fågelvik m. m.	»	—	0:250	—	—	—	3	3,300	20,000	—	23,300
Schebo bruks aktiebolag	Arnön	Rogsta.	—	3:070	—	—	—	1	114,000	19,200	—	133,200
Skästra ångsågsaktiebolag	Hamre n:r 6 m. m.	Jerfsö.	—	0:818	—	—	—	2	13,100	37,300	—	50,400
Trönö handelsaktiebolag	—	Trönö.	—	—	—	—	—	2	—	4,000	—	4,000
Trävaruaktiebolaget Karlsvik	Norrbovallen n:r 1	Bergsjö.	—	0:034	—	—	—	—	1,400	—	—	1,400
Trävaruaktiebolaget Svartvik	Hedsjö n:r 1 m. m.	Ramsjö.	—	1:343	—	—	—	—	156,800	—	—	156,800
Ugglebo arbetares handelsaktiebolag	Prästgården	Ockelbo.	—	—	—	—	—	1	—	21,000	—	21,000
Uppsala-Margrethillsjärnvägsaktiebol.	Furuvik	Valbo.	—	—	—	—	—	4	—	5,500	—	—
	N:r 49, 51 o. 70 i 1:a kv., gl.											
	n:r 38 i 1:a kv. 2 afd.,											
	n:r 13, 15, 18—20, 22,											
	23, 25, 26 i 5:e kv. samt											
	å Sörby n:r 205, 205 ¹ / ₂ ,											
	217 ¹ / ₂ , 218, 242 o. 245											
Valbo fabrikers aktiebolag	Åby	Gefle.	—	—	—	—	—	1	3,000	67,700	—	76,200
Varpnäs förlagsaktiebolag	—	Valbo.	—	—	—	—	—	1	18,000	86,000	—	104,000
	—	Söderala.	—	0:471	—	—	—	2	3,000	—	—	—
	—	Segersta.	—	0:781	—	—	—	—	9,700	—	—	—
	Ljusne, 1 laxfiske	Bollnäs.	—	—	—	—	—	1	19,800	25,000	—	—
Vij sågverksaktiebolag	—	Arbrå.	—	—	—	—	1:252	1	—	4,000	—	61,500
Vallsta ångsågsaktiebolag	Åkre n:r 2 m. m.	Trönö.	—	—	—	—	—	1	—	16,000	—	16,000
Årsunda mejeriaktiebolag	Sörby	Arbrå.	—	0:196	—	—	—	1	7,000	37,000	—	44,000
Årsunda träoljefabriksaktiebolag	Kilen	Årsunda.	—	—	—	—	—	1	—	6,800	—	6,800
Åshammars fabriksaktiebolag	Åshammar	»	—	—	—	—	—	1	—	5,000	—	5,000
Öfverby handelsaktiebolag	Annelund	Ofvansjö.	—	—	—	—	—	2	—	28,500	—	28,500
Öfre Storviks såg- och tegelbruks-	Storvik 2 s. 10	Högbo.	—	—	—	—	—	1	—	5,700	—	5,700
aktiebolag	Ljustjerns sågplats	Ofvansjö.	—	—	—	—	—	1	4,500	47,000	—	51,500
Östby ångsågsaktiebolag	—	Enånger.	—	—	—	—	—	1	1,000	8,000	—	—
	—	Rogsta.	—	—	—	—	—	1	—	4,000	—	13,000
Aktiebolaget Gefle verkstäder	Brynäsudden n:r 0 ¹ / ₂ i 1:a kv.	Gefle.	—	—	—	—	—	2	7,200	745,300	—	752,500
	2:a afd., n:r 60 därst., Sör-	»	—	—	—	—	—	1	—	9,800	—	9,800
	byvreten n:r 273, n:r 2	»	—	—	—	—	—	1	—	101,100	—	101,100
	i 1:a kv.	»	—	—	—	—	—	1	—	432,500	—	432,500
Aktiebolaget Grand Hotell	Grand Hotell	»	—	—	—	—	—	1	—	16,000	—	16,000
Aktiebolaget Gefle-Postens tryckeri	Gården n:r 61 i 3:e kv.	»	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Byggnadsaktiebolaget Gevalia	Gården n:r 53, 54 i 2:a kv.	»	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Gefle ridhusaktiebolag	Ridhus	»	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Gefle ångräveraktiebolag	N:r 90, 154 a, nyregl. n:r	»	—	—	—	—	—	6	—	143,700	—	143,700
	33, 34, 39, 40, 41, 48,											
	49, 50 i 5:e kv.											

Tab. 5. (Forts.) EGENDOMAR TILLHÖRANDE INHEMSKA AKTIEBOLAG, I GEFLEBORGS LÄN ÅR 1900.

1. Aktiebolagets namn.	2. Egendomens namn.	3. Belägenhet. Socken (stad).	4. 5. 6. 7. 8. M a n t a l.					9. Antal utjordar, ängar o d. ej i man- tal satt jord.	10. Antal verk och inrättnin- gar (fa- stigheter i städer.	11. 12. 13. 14. Taxeringsvärdet (i kronor)			
			4. Krono.	5. Skatte.	6. F r ä l s e.		8. Summa.			11. å jord- bruks- fastighet.	12. å annan fastighet (utom frälseränta).	13. å frälse- ränta.	14. Summa.
					Säterier, ladngårdar, rå och rör.	Allmänt frälse.							
Gefle centralbyggnads aktiebolag . . .	N:r 12 och 26 i 3:e kv. . .	Gefle.	—	—	—	—	—	—	1	—	557,500	—	557,500
Gefle kakelfabriks aktiebolag	N:r 154, 173 i 5:e kv., n:r 233 Sörbyvreten	»	—	—	—	—	—	1	3	5,100	107,000	—	112,100
Aktiebolaget Gefle åkerredskap	Byggnad under uppförande	»	—	—	—	—	—	—	1	—	1,200	—	1,200
J. F. Zetterströms vinhandelsaktiebol.	Strömdalens vårdshus . . .	»	—	—	—	—	—	—	1	—	35,000	—	35,000
P. Wahlmans snickerifabriksaktiebolag	N:r 38½, 67, 67 a, 69, 117 och 118 i 1:a kv. 2:a afd.	»	—	—	—	—	—	—	6	—	224,900	—	224,900
Tekniska aktiebolaget Flora	N:r 38, 39, 58, 59 i 1:a kv. 2:a afd.	»	—	—	—	—	—	—	1	—	59,800	—	59,800
Byggnadsaktiebolaget Goodtemplars . .	Gården n:r 8 i 2:a kvar- teret	Söderhamn.	—	—	—	—	—	—	1	—	37,600	—	37,600
Byggnadsaktiebolaget Goodtemplars i Stugsund	N:r 6 vid Tullgatan i kv. Stugsund	»	—	—	—	—	—	—	1	—	20,000	—	20,000
Nordiska aktiebolaget för elektriska anläggningar	N:r 22 i 2:a kvarteret . . .	»	—	—	—	—	—	—	1	—	40,000	—	40,000
Söderhamns verkstads- och varfs- aktiebolag	N:r 160 i Norra kvarteret m. fl. jämte Stenåkers skeppsvarf	»	—	—	—	—	—	—	6	—	330,900	—	330,900
Söderhamns trävaruaktiebolag	Maleneberg n:r 4	»	—	—	—	—	—	—	1	3,000	21,000	—	24,000
Söderhamns nya bryggeriaktiebolag . .	Holmänge bryggeri	»	—	—	—	—	—	—	1	—	16,700	—	16,700
Tönshammars bruks aktiebolag	Tönshammars bruk för smi- den m. m.	»	—	—	—	—	—	—	1	6,300	93,700	—	100,000
Åsbacka trävaruaktiebolag	Åsbacka ångsåg m. m. . . .	»	—	—	—	—	—	—	1	—	215,000	—	215,000
Badhusaktiebolaget	Badhus	Hudiksvall.	—	—	—	—	—	—	1	—	18,600	—	18,600
Hudiksvalls teateraktiebolag	Teaterhus n:r 45 i västra stadsdelen	»	—	—	—	—	—	—	1	—	13,000	—	13,000
Hudiksvalls goodtemplars byggnads- aktiebolag	N:r 120 i mellersta stads- delen	»	—	—	—	—	—	—	1	—	50,000	—	50,000
Hudiksvalls spritvaruförsäljningsaktie- bolag	N:r 129 i mellersta stads- delen	»	—	—	—	—	—	—	1	—	66,000	—	66,000
Hudiksvalls bryggeriaktiebolag	N:r 146—149 i 1:a kv. . . .	»	—	—	—	—	—	—	1	—	174,000	—	174,000
Åhs fastighetsaktiebolag	N:r 134 i mellersta stads- delen	»	—	—	—	—	—	—	1	—	65,000	—	65,000
		Summa	—	406 479	0 625	21 594	428 698	689	605	23 376 700	32 634 200	72 100	56 083 000

Tab. 6.

EGENDOMAR TILLHÖRANDE FRÄMMANDE MAKTERS UNDERSÅTAR, I GEFLEBORGS LÄN ÅR 1900.

1. Främmande maktens och undersåtens namn.	2. Egendomens namn.	3. Belägenhet. Socken (stad).	4. 5. 6. 7. M a n t a l.				8. Summa.	9. Antal utjordar, ängar o. d. ej i mantal satt jord.	10. Antal verk och inrättningar (fastigheter i städer).	11. 12. 13. 14. T a x e r i n g s v ä r d e t (i kronor)				
			Krono.	Skatte.	Frälse.					Summa.	å jordbruksfastighet.	å annan fastighet. (utom frälseränta).	å frälseränta.	Summa.
					Säterier, ladugårdar, rå och rör.	Allmänt frälse.								
Julius von Just Volsack, dansk undersåte	Södra hälften af n:r 4 i 2:a kvarteret	Söderhamn.	—	—	—	—	—	1	—	45,200	—	45,200		
			Summa	—	—	—	—	—	1	—	45,200	—	45,200	

Tab. 6 och 7.

Tab. 7.

FROMMA STIFTELSE, STIPENDIIFONDER, PENSIONSANSTALTER, SJUKKASSOR OCH DÄRMEJ JÄMFÖRLIGA INRÄTTNINGAR I GEFLEBORGS LÄN ÅR 1900.

1. Stiftelsens namn.	2. Stiftelsens ändamål (och verksamhetsområde).	3. Stiftarens namn och yrke.	4. Stiftelsens år och dag.	5. Utdelning under år 1900		6. Stiftelsens storlek (fastighetsvärden inräknade vid årets slut. Kronor.	7. Värdet af fastigheter, tillhörande stiftelsen, vid årets slut. Kronor.	8. Stiftelsen förvaltas af:	9. Anmärkingar.
				till nedanstående personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.				
A. Å landsbygden.									
<i>a) Stiftelser för egentlig fattigvård, för s. k. pauvres honteux och dylikt.</i>									
25-junifonden (Torsåkers s:n).	Räntan utdelas till 2 å 4 fattige i Torsåkers s:n.	En person, som vill vara okänd.	1885 ²¹ / ₁	4	50	1,000	—	Kyrkorådet.	
Öster-Fernebo fattighusfond (Öster-Fernebo s:n).	Underhåll af fattighusbyggnaden.	Brukseg. Bernh. Benedicks.	Okändt.	—	42	749	—	Fattigvårdstyrelsen.	
von Schinkelska fonden (Hamrånge s:n).	Att understödja fattige.	Brukseg. C. D. von Schinkel.	1891 ²² / ₆	46	200	4,000	—	D:o.	
Tjänstehjonsfonden (Hedesunda s:n).	Till understöd åt orkeslösa tjenare.	Handl. N. Hedenström.	1870 ²³ / ₅	25	860	18,920	—	En direktion.	
Langborgs donationsfond (Årsunda s:n).	Understöd åt behöfvande änkor och barn.	Johanna Norin, f. Langborg.	1867 ²⁴ / ₀	4	200	5,126	—	Kommunalnämnden.	
Muréns fattighusfond (Hamrånge s:n).	Förbättring af fattighusen i Hamrånge.	P. Murén, grosshandl. i Gefle.	1884 ¹ / ₅	—	—	3,112	—	D:o.	
Sundbergiska fonden (Ockelbo s:n).	Räntan utdelas till sjuke och nödlidande.	Tygskrifvaren O. H. Sundberg.	1790 ³⁰ / ₄	9	27	1,150	—	Kyrkorådet.	
Ockelbo kyrkas fattigfond (d:o).	Understöd till jul åt fattige.	Ockelbo handelsaktiebolag.	1877 ³¹ / ₄	17	109	2,496	—	D:o.	
E. O. Wannqvists donationsfond (Söderala s:n).	Understöd åt kvarlevande sockenbor, som tjenat i donators föräldrars hem.	Kamreraren E. O. Wannqvist.	1886 ²⁸ / ₂	1	163	3,245	—	Kommunalnämnden.	

Gefleborgs län.

Tab. 7. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIFONDER, PENSIONSANSTALTER M. M.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål (och verksamhetsområde).	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	Utdelning under år 1900		Stiftelsens storlek (fastighetsvärden inräknade vid årets slut. Kronor.	Värdet af fastigheter, tillhörande stiftelsen, vid årets slut. Kronor.	Stiftelsen förvaltas af:	Anmärkingar.
				till nedanstående antal personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.				
Olof Söderholms donationsfond (Söderala s:n).	Räntan utdelas till sådana fattige inom socknen, som ej på annat sätt erhålla understöd.	Grosshandl. O. Söderholm.	1894 2/4	—	50	1,000	—	Kommunalnämnden.	
Wannqvistska fattigfonden (Hanebo s:n).	Understöd till jul åt socknens fattige.	Polismäst. Ol. af Wannqvist i Stockholm.	1822 13/12	—	25	325	—	Pastor och kyrkovårdar.	
Bergsrådinnan Anna Sofia Beskows minnesvård (Skogs s:n).	D:o d:o.	Bergsrådet Axel Beskow i Stockholm.	1856 30/6	30	150	3,000	—	Kommunalnämnden.	
D:o d:o (Söderala s:n).	D:o d:o.	Densamme.	1856 30/6	—	147	3,000	—	Fattigvårdsstyrelsen.	
Hallinska fattigfonden (Hanebo s:n).	Understöd åt församlingens fattige.	Urfabrikör Olof Hallin i Stockholm.	1875 19/4	—	100	2,000	—	D:o.	
Svenssonska d:o (d:o).	D:o d:o.	Olof Svensson i Acktjärä.	1894 2/2	—	50	1,000	—	D:o.	
Brännströmska fonden (Segebersta s:n).	Räntan utdelas till fattiga och hederliga änkor.	Fröken Hilda Brännström.	1886 17/2	4	50	1,000	—	Kommunalnämnden.	
Wannqvistska fattigfonden (d:o).	Understöd till jul åt socknens fattige.	Ol. af Wannqvist, polismäst. i Stockholm.	1822 13/12	—	7	150	—	Pastor och kyrkovårdar.	
Ol. Georg Bolins fond (Helsing-Tuna s:n).	D:o d:o.	Ol. Georg Bolin, bryggare.	1862 12/10	10	100	2,000	—	Kommunalnämnden.	
PerPerssons d:o (Norrobo s:n).	D:o åt fattige, som där af gjort sig förtjenta och icke åtnjuta hel försörjning.	Per Persson, f. hemmansägare.	1900 9/7	3	45	2,000	—	Fattigvårdsstyrelsen.	
Hellbergsska fonden (d:o).	Räntan utdelas årligen till jul till högst tre af socknens mest behöfvande fattige, som där af gjort sig förtjenta.	Handl. Nils Hellberg med fru.	1832 5/2	1	22	450	—	D:o.	
Undersviks fattigkassa (Undersviks s:n).	Försörjning af socknens fattige.	V. komminister Jonas Offrén.	1881 7/11	—	271	5,675	—	D:o.	
Edeforsfonden (Ljusdals s:n).	Julgåfvor åt socknens fattige.	Edefors sågverksbolag.	1875	8	40	300	—	Kommunalnämnden.	
Hallgrenska fattiggåfvan (d:o).	D:o åt fattige, som bo omkring Ljusdals kyrka.	Enkeprostinnan C. C. Hallgren.	1864 14/8	8	40	500	—	D:o.	
Karin Persdotter i Kol-svedja understödsfond (d:o).	Att utdela julgåfvor åt fattige och sjuke af arbetsklassen inom Ljusdals socken.	Hemmansegarinnan Karin Persdotter.	1897 2/9	50	500	10,004	—	D:o.	
Fonden för fattige och sjuke (d:o).	Understöd åt församlingens fattige och sjuke.	»En som vill vara okänd».	1900 1/6	2	25	1,006	—	D:o.	
b) Stiftelser och inrättningar för barnavård och barnundervisning.									
Barnhemsfonden (Hedesunda s:n).	Hem för fattiga barn.	Nils Hedenström, handlande.	1870 2/6	8	700	17,447	4,000	En direktion.	
Brukspatron B. Benedicks fattigfond (Ö. Fernebo s:n).	Fattiga skolbarns beklädnad.	B. Benedicks, bruksegare.	Okändt.	4	22	1,174	—	Pastorsämbetet.	
Stubbkassan (Hedesunda s:n).	Anskaffande af biblar åt nattvardsbarnen.	Bildad genom sammanskott.	Okändt.	127	133	3,343	—	Pastor.	
Bolundsska fonden (d:o).	Fattiga skolbarns beklädnad.	Olof Bolund, kontraktsprost.	1853 28/8	40	214	4,169	—	D:o.	
Murénsska skolhusfond (Hamrånge s:n).	Förbättring af församlingens skolhus.	P. Murén, grosshandlande i Gefle.	1884 1/5	—	275	2,616	—	Skolrådet.	
Barnhemsfonden (d:o).	Inrättande af ett barnhem och i vissa fall beklädnad af fattiga barn.	Bildad genom gåfvor.	Okändt.	3	42	830	—	Kommunalnämnden.	
Lindströms skolfond (d:o).	Fattiga skolbarns beklädnad.	K. A. Lindström, kyrkoherde.	1889 1/5	4	26	530	—	D:o.	
Fattiga skolbarns beklädnadsfond (Åmots kapell).	D:o d:o.	Ockelbo arbetarhandelsaktiebolag.	Okändt.	13	62	1,261	—	Skolrådet.	
D:o d:o (Ockelbo s:n).	D:o d:o.	Ugglebo arbetareförenings aktiebolag och prosten A. Sjöström.	1878 12/5	13	78	3,773	—	Skolråd och kyrkostämma.	
Bibelkassan i Los socken.	Biblar åt nattvardsungdomen.	Ärkebiskopen af Wingård och Los församling.	1851 11/6	45	50	1,213	—	Kyrkoherden och kyrkovårdarne.	
Hästbo folkskolas premiefond (Torsåkers s:n).	Belöning af skolbarn i Hästbo skola.	Bergsman P. Perssons i Hästbo sterbhus.	1884 2/8	3	10	200	—	Skolrådet.	
Lagerträdska stipendiefonden (Ockelbo s:n).	D:o d:o i Ockelbo.	Sara Kristina Fredlund.	1865 22/1	17	51	830	—	Kyrkorådet.	
Valbo barnhem (Valbo s:n).	Barnhem för flickor.	Medlemmar af Valbo församling.	1873 22/6	9	637	17,653	7,000	Styrelse af 7 personer.	

Jäderlöfska fonden (Skogs s:n).	Fattiga skolbarns beklädnad.	O. T. Jäderlöf, handlande.	1864 ^{21/12}	—	80	3,182	—	Skolrådet.	
Rettigska skolfonden (Hanebo s:n).	D:o d:o och belöande.	Brukspatron C. H. Rettig o. h. fru Emma Rettig.	1873 ^{29/8}	36	185	5,000	—	D:o.	
Hallinska d:o (d:o).	Räntan användes till det mest behöfvande och därjämte välartade skolbarn.	Sam. Hallin, urfabrikör, Norrköping.	1877 ^{15/1}	1	25	500	—	D:o.	
Jennisches donationsfond (Alfta s:n).	Fattiga skolbarns beklädnad.	C. A. Jennische, komminister.	1893 aug.	—	—	840	—	D:o.	
Alfta barnhusfond (d:o).	Att inrätta ett barnhem.	Församlingens prästerskap.	—	—	—	8,785	—	Kyrkorådet.	
Berglöfska fonden (Helsing-Tuna s:n).	Premier åt skolbarn.	Häradsskrifvaren E. Berglöfs arvingar.	1883 ^{7/8}	—	—	1,141	—	D:o.	
Idenors församlings beklädnadskassa.	Fattiga skolbarns beklädnad.	C. A. V. Norelius, hofkamrer.	1869	—	—	1,184	—	Skolrådet.	1)
Idenors församlings folkskolas premiefond.	Utdelning af premier åt skolbarn.	C. Fredin, handl., och C. E. Boström, kyrkoherde.	1876 ^{21/12}	150	43	1,385	—	D:o.	
Norius fond (Norrbö s:n).	Räntan utdelas till jul i första rummet åt fattiga skolbarn.	Mats Norin, f. handlande.	1899 ^{1/12}	9	108	2,000	—	Fattigvårdsstyrelsen.	
Doktor L. Landgrens premiefond (Delsbo s:n).	Utdelning af premier åt fattiga och ordentliga skolbarn.	L. Landgren, doktor.	1874	395	89	2,737	—	Pastor.	
Åsbergiska fonden (Arbrå s:n).	Beklädnad af fattiga skolbarn.	Anders Åsberg, murare.	1859 ^{19/3}	9	50	1,000	—	Skolrådet.	
Engströmska donationsfonden (d:o).	Folkupplysningens befrämjande.	Anders Engström, brukspatron.	1770 ^{16/11}	—	2,240	16,000	—	Skolkassans föreståndare.	
Granbomska d:o (Ljusdals s:n).	Bidrag till Stenhamre folkskola i Ljusdal.	A. V. Granbom, ingenjör.	1881 ^{25/11}	2	400	25,398	—	Skolrådet.	
Galénska fonden (Färila s:n).	Fattiga skolbarns beklädnad samt skollärares aföning.	Kommerserådet O. Galén o. h. h. Brita Sofia Galén.	1837 ^{2/3}	205	615	23,200	—	D:o.	
Fredr. Vilh. Ärfströms fond (d:o).	Fattiga barns uppfostran och underhåll.	Fru Carolina Ärfström.	1883 ^{13/4}	—	—	20,000	—	Kommunalnämnden.	2)
Galénska fonden (Los s:n).	Fattiga skolbarns beklädnad samt skollärares aföning.	Kommerserådet O. Galén.	1839 ^{19/3}	—	—	5,523	—	Kyrkoherden och kyrkovårdarne.	3)
Los församlings folkskolas premiekassa.	Premier åt skolbarn.	J. R. Norelius, kyrkoherde.	1854 ^{1/10}	—	—	779	—	Skolrådet.	
Årsunda arbetsskolas fond (Årsunda s:n).	Undervisning i arbete åt ungdom.	Årsunda frivilliga skarpskytteförening.	1896 ^{31/5}	1	16	421	—	Kommunalnämnden.	
d) Stiftelser för sjukvård.									
Valfrid Enbloms sjukvårdsfond n:r 2 för Norrland.	Sjukhjälp.	Fröken H. Enblom.	1900 ^{1/5}	51	85	5,066	—	Spetskäskesjukhusets i Jerfsö styrelse.	
e) Sjuk- och begravningskassor.									
Hedesunda nykterhetsvänners sjukkasseefförening.	Sjuk- och begravningshjälp.	—	1895 ^{12/3}	24	402	1,014	—	En styrelse.	4)
Bodarnes nykterhetsvänners sjukkasseefförening (Hedesunda s:n).	D:o.	A. Lundén.	1894 ^{10/6}	6	46	634	—	D:o.	5)
Hamrånge sjuk- och begravningshjälpkassa.	D:o.	A. Ljunggren, murare.	1898 ^{23/4}	62	947	1,689	—	D:o af 5 personer.	6)
Åbyggeby sjukhjälp- och begravningskassa (Hille s:n).	D:o.	—	1896	17	305	460	—	D:o.	7)
Avaströms sågverksarbetares sjuk- och begravningskassa (d:o).	D:o.	—	1890 ^{31/5}	37	1,528	2,081	—	D:o af 5 personer.	8)
Oppala goodtemplars sjukhjälp- och begravningskassa (d:o).	D:o.	Joh. Hillin, smed.	1884 ^{8/1}	52	756	4,235	—	D:o d:o.	9)
Hofors sjuk- och begravningskassa (Torsåkers s:n).	D:o.	Ol. Wallström, stationskarl.	1877 ^{1/1}	81	1,209	3,430	—	D:o af 7 d:o.	10)
Hofors arbetares sjukhjälpkassa n:r 1 (d:o).	D:o.	Bruksegarne.	Omr. 1866	325	2,987	1,791	—	Bruksförvaltaren och styrelseledamöter.	11)
Torsåkers arbetareförenings sjuk- och begravningskassa (d:o).	D:o.	G. L. Andersson, garfvaregesäll.	1892 ^{29/7}	85	1,677	5,108	—	Hemmansegaren P. O. Eriksson i Fors, Torsåker.	12)
Valls sjukhjälp- och understöds-kassa (d:o).	D:o.	Ol. Lundvik, f. hemmansegare.	1876 juli	34	411	2,217	—	En styrelse.	13)
Grufarbetarnes vid Torsåkers grufvor sjukhjälpkassa (d:o).	D:o.	Styrelsen vid Hofors bruk.	1870 ^{25/1}	200	1,329	3,717	—	Grufförman A. Hellberg.	14)
Gammelstilla bruksarbetares sjuk- och begravningskassa (d:o).	D:o.	Gammelstilla bruksegare.	1899 ^{12/3}	10	226	733	—	En styrelse af 5 personer.	15)

Tab. 7. (Forts.) FROMMA STIFTELSER, STIPENDIIFONDER, PENSIONSANSTALTER M. M.

1. Stiftelsens namn.	2. Stiftelsens ändamål (och verksamhetsområde.)	3. Stiftarens namn och yrke.	4. Stiftelsens år och dag.	5. Utdelning under år 1900		6. Stiftelsens storlek (fastighetsvärden inräknade) vid årets slut. Kronor.	7. Värdet af fastigheter, tillhörande stiftelsen, vid årets slut. Kronor.	8. Stiftelsen förvaltas af:	9. Anmärkingar.
				till nedanstående antal personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.				
Gysinge bruksarbetares sjuk- och begravningskassa (Ö.-Fernebo s:n).	Sjuk- och begravningshjälp.	Gysinge fabriks- och verkstadsarbetare.	1895 12/1	47	731	430	—	En styrelse af 6 personer.	16)
Gysinge bruksarbetares själfhjälpsförening (d:o).	D:o.	V. Gröndahl, verkmästare.	1880 24/1	32	971	4,543	—	D:o.	17)
Öster-Fernebo nykterhetsvänners sjuk- och begravningskassa.	D:o.	Öster-Fernebo nykterhetsvänner.	1899 20/2	5	133	221	—	D:o.	18)
Ofansjö sjuk- och begravningskassa.	D:o.	—	1879	23	441	1,515	—	D:o af 5 ledamöter.	19)
Uhrfors sjuk-kassa (Ofvansjö s:n).	D:o.	Uhrfors hästskofabriks arbetare.	1883 16/12	25	466	1,229	—	Fabriksarbetaren O. Virén.	20)
Hammarby fabriksarbetares d:o (d:o).	Sjukhjälp.	Storviks sulfaktiebolag.	—	98	2,005	14,615	—	Stiftaren.	21)
See fabriks sjuk- och begravningskassa (d:o).	Sjuk- och begravningshjälp.	Fabriksarbetare.	—	—	—	131	—	En styrelse.	22)
Kungsgårdens m. fl. gårdars arbetares sjukhjälpkassa (d:o).	D:o.	Arbetarne.	1892 1/6	8	176	722	—	D:o af 3 personer.	23)
Kungsgårdens verksarbetares d:o (d:o).	D:o.	D:o.	1876 9/2	30	603	358	—	Förvaltaren för verket jämte 2 ledamöter.	24)
Sjuk-kassan vid Forsbacka (Valbo s:n).	D:o.	Chr. Lundeberg, bruksegare.	1876	17	484	4,091	—	En styrelse af 5 ledamöter.	25)
Forsbacka järnverksaktiebolags sjuk- och begravningskassa (d:o).	D:o.	Forsbacka bruksegare.	1863	144	2,656	3,616	—	D:o d:o.	26)
Hemlingby o. Jerfsta d:o (d:o).	D:o.	—	1886	54	1,585	1,544	—	D:o af 4 d:o.	27)
Ytter-Harnäs d:o (d:o).	D:o.	O. Larsson, arbetare.	1883 9/4	15	235	2,676	50	D:o af 5 d:o.	28)
Korsnäs brüdgårdsarbetares sjuk- och begravningshjälpkassa (d:o).	D:o.	—	1874	67	1,931	2,897	—	D:o af 7 d:o.	29)
Valbo allmänna sjuk- och begravningskassa (d:o).	D:o.	—	1897 10/9	122	2,388	5,519	—	D:o.	30)
Valbo goodtemplares sjuk- och begravningshjälpkassa (d:o).	D:o.	Logen »Valbo».	1895 20/6	34	1,054	3,968	—	D:o af 7 personer.	31)
Sandvikens d:o (Högbo s:n).	D:o.	—	1869 1/7	219	3,775	12,508	—	D:o d:o.	32)
Bergviks sjuk- och begravningskassa (Söderala s:n).	D:o.	Disponent Uno Ulin vid Bergvik.	1884 febr.	131	2,861	3,665	—	D:o af 5 d:o.	33)
Ala sjuk- och begravningskassa (d:o).	D:o.	Ala arbetspersonal.	1874 16/5	29	685	8,095	—	D:o bland arbetarne.	34)
Nya sjukhjälpfören. i Ala (d:o).	D:o.	D:o.	1890 24/3	18	530	100	—	D:o af 4 arbetare.	35)
Marma tioöresförening (d:o).	D:o.	C. Löfgren m. fl.	1880 27/8	16	662	2,258	—	D:o af 7 personer.	37)
Askesta sjukhjälpkassa (d:o).	D:o.	James Dickson & Co.	1877 27/4	78	1,459	16,894	—	Sandarne aktiebolag.	38)
Ljusne 100-mannaförening (d:o).	D:o.	C. Höglund.	1890 22/2	44	689	1,634	—	5 årligen valda ledamöter.	39)
Ljusne nya sjuk-kassa (d:o).	D:o.	L. A. Johansson, klampare.	1889 1/3	55	2,142	1,209	—	En styrelse af 5 personer.	40)
Ljusne goodtemplares sjukhjälpförening (d:o).	D:o.	P. Olsson, byggmästare.	1883 7/1	16	419	329	—	D:o d:o.	41)
Söder-Ljusne järnverksarbetares sjuk- och begravningskassa (d:o).	D:o.	Förvaltningen vid Ljusne sågverk.	1886 11/12	33	1,284	2,457	—	D:o d:o.	42)
Ljusne sågverksarbetares d:o (d:o).	D:o.	D:o.	1876 19/2	219	6,816	17,861	—	D:o d:o.	43)
Norra Ljusne järnverksarbetares d:o (d:o).	D:o.	D:o.	1885 26/3	37	668	2,870	—	D:o d:o.	44)
Djupviks och Norra Djupviks sjukhjälpförening (Norråla s:n).	Sjukhjälp.	—	—	20	616	1,285	—	D:o af 7 d:o.	45)

Lingbo sjuk- och begravningskassa (Skogs s:n).	Sjuk- och begravningskassa.	Arbetare i Lingbo.	1879	13	154	638	—	En styrelse af 3 personer.	46)
Skogs sjukkassa (d:o).	D:o.	Jonas Åström, skollärare.	1876 15/10	19	560	1,330	—	D:o af 5 d:o.	47)
Kilafors bruksarbetares sjukhjälpförening (Hanebo s:n).	Sjukhjälp.	Kilafors arbetare.	1892 1/4	43	1,186	2,781	—	Kilafors järnverks aktiebolag.	48)
Sjuk- och begravningskassan »Enighet gerstyrka» (Bollnäs s:n).	D:o.	Personalen vid statens jernvägsverkstad i Bollnäs.	1897 12/12	43	706	202	—	En styrelse.	49)
Logen Helsingbanerets sjuk- och begravningskassa (d:o).	D:o.	—	1888 24/1	6	91	307	—	D:o.	50)
Iggesunds första sjukhjälpförening (Njutångers s:n).	Sjuk- och begravningshjälp.	Arbetare vid Iggesunds bruk.	1878 12/4	12	292	1,976	—	D:o af 5 delegare.	51)
Iggesunds 100-mannaförenings sjuk- och begravningskassa (d:o).	D:o.	D:o.	1879 12/3	62	984	1,549	—	D:o d:o.	52)
Iggesunds brädgårdsarbetares sjukhjälpförening (d:o).	D:o.	D:o.	1885 12/7	89	1,134	1,518	—	D:o af 3 d:o.	53)
Iggesunds sågverks- och byggnadsarbetares d:o (d:o).	D:o.	D:o.	1893 7/12	11	217	326	—	D:o af 5 d:o.	54)
Njutångers lifförsäkringsförening (Njutångers och Enångers s:nar).	Att såsom lifförsäkring utdelas till afidna medlemmars anhöriga.	Medlemmarna.	1886	14	6,144	4,261	—	5 föreningsmedlemmar.	55)
Sjuk- och begravningskassan Enighet (Helsing-Tuna s:n).	Sjuk- och begravningshjälp.	Nya stadgar 1900 1/10	1878	890 dag. sjukhjälp	1,279	3,405	—	En styrelse af 5 personer.	56)
Idenors allm. sjuk- o. begravningskassa (Idenors s:n).	D:o.	C. A. Eriksson, garfvare.	1878	10	217	2,500	—	D:o d:o.	57)
Forsa sockens hundramannaförening (Forsa s:n).	D:o.	Densamme.	1888 2/1	20	336	1,389	—	D:o af 7 d:o.	58)
Forsså arbetares sjukhjälpförening (d:o).	D:o.	O. Ström, sågverksarbetare.	1878 22/6	19	468	1,468	—	D:o af 5 d:o.	59)
Arnö sågverks sjukhjälpfond (Rogsta s:n).	Sjukhjälp.	Berth. Rasch, ingenjör.	1892 5/5	—	—	515	—	D:o af 7 d:o.	60)
Ströms bruks aktiebolags arbetares sjuk- och begravningskassa (Harmångers s:n).	Sjuk- och begravningshjälp.	Aug. Modin, inspektör.	1884 1/6	—	—	515	—	D:o af 7 d:o.	60)
Bergsjö ångsågs d:o (Bergsjö s:n).	D:o.	Ströms bruks aktiebolag.	1899 1/4	27	873	6,693	—	Ströms bruks aktiebolag.	61)
Hybo allmänna d:o (Ljusdals s:n).	D:o.	M. Vennerstrand, sågställare.	1898 20/1	5	76	312	—	En styrelse af 5 ledamöter.	62)
Kalf och Nordsjö d:o d:o (Jerfsö s:n).	D:o.	E. Sjöberg, E. O. Modin och P. Söderlund.	1889 27/1	48	1,271	1,760	—	En styrelse.	63)
Säljesta och Ede sjukhjälpförening (d:o).	D:o.	P. Sundqvist, f. soldat.	1891 2/5	38	587	1,294	—	D:o.	64)
Ljusdals allmänna sjuk- och begravningskassa (Ljusdals s:n).	D:o.	—	1895 29/12	11	124	664	—	D:o.	65)
		Arbetare.	1897 4/4	22	308	413	—	D:o.	66)
f) Pensionsfonder.									
Idenors sockens pensionskassa.	Understöd åt blesseradt beväringmanskap.	Sockenstämman.	1814 11/9	—	—	2,374	—	Kommunalnämnden.	
Idenors liffräntekassa.	Liffräntor för nyfödda barn.	Kommunalstämman.	1876 22/10	—	—	564	—	D:o.	
h) Andra stiftelser och inrättningar.									
Nils Hedenströms planteringsfond (Hedesunda s:n).	Belöning för planteringsflit.	Nils Hedenström, handlande.	1870 2/5	4	100	1,030	—	Kommunalnämnden.	
Per Larssons i Vida donationsfond (Årsunda s:n).	Vårdande af Larssons graf genom någon fattig.	Per Larsson.	1893 22/12	1	20	510	—	Fattigvårdsstyrelsen.	
Martelleurska ljusfonden (Torsåkers s:n).	Kyrkans upplysning juldagarna.	C. J. Martelleur.	1852	—	58	1,277	—	Kyrkorådet.	
Hallinska kyrkofonden (Hanebo s:n).	Bestridande af utgifter, som skola gå ur kyrkokassan.	Ol. Hallin, urfabrikör.	1875 19/4	—	176	5,000	—	Skolrådet.	
Kyrkoherden Nordlanders donationsfond (Gnarps s:n).	Att utdelas hvartannat år till medellösa jordarbetare för nyodling och nödiga byggnader för bildande af egna hem.	A. Nordlander, kyrkoherde, Gnarp.	1899 27/12	—	—	2,000	—	Kommunalnämnden.	67)
Densammes missionsfond (d:o).	D:o d:o till Sv. kyrkans yttre mission, Fjellstedtska skolan och studenthemmen i Uppsala.	Densamme.	1900 27/12	—	—	2,000	—	Kyrkorådet.	68)
Ungdomsföreningen »Kämpen» (Hassela s:n).	Insamling för missionen.	J. A. Vallin, hofslagare.	1895 2/6	—	162	174	—	Bondsonen J. Dillner i Kyrkbyn.	69)
		Summa	—	4,453	82,320	448,967	11,050		

Tab. 7. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIFONDER, PENSIONSANSTALTER M. M.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål (och verksamhetsområde).	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	Utdelning under år 1900		Stiftelsens storlek (fastighetsvärden inräknade) vid årets slut. Kronor.	Värdet af fastigheter, tillhörande stiftelsen, vid årets slut. Kronor.	Stiftelsen förvaltas af:	Anmärknin.
				till nedanstående antal personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.				
B. I Gefle stad.									
<i>a) Stiftelser för egentlig fattigvård, för s. k. pauvres honteux och dylikt.</i>									
P. Elfstrand, arfvingsars fond.	Julgåfvor till varfstimmermän.	P. Elfstrand m. fl.	1846 ^{29/6}	13	150	3,000	—	Fattigvårdsstyrelsen.	
L. A. Bångs d.o.	D:o d.o.	E. C. & J. A. Bång.	1854 ^{20/7}	20	250	5,000	—	D:o	
Soppkokningsanstaltens d.o.	Uttryckt i namnet.	Flere personer.	1868 ^{22/6}	—	43	1,276	—	D:o	
De konskriberades d.o.	D:o d.o.	Okänt.	1814 ^{2/5}	—	—	5,715	—	D:o	
Rahms d.o.	Beroende på styrelsens bestämelse.	Ol. W. Rahm.	1863 ^{12/6}	—	175	5,000	—	D:o	
Monies d.o.	D:o d.o.	A. S. Monie.	1871 ^{1/11}	—	17	511	—	D:o	
Wendelii d.o.	D:o d.o.	E. Wendelius med fru.	1861 ^{17/9}	—	35	1,000	—	D:o	
Räntan af brännerimedel.	Fattigvårdens behof.	De särskilda societeterna.	1820 ^{1/1}	—	1,500	25,000	—	Drätselkaumaren.	70)
Brännerifonden.	D:o d.o.	Desamma.	1849 ^{19/10}	—	6,300	126,998	—	D:o	
P. Ennes fond.	Husvilles härbärgerande.	Per Ennes.	1815 ^{12/5}	—	105	3,120	—	Fattigvårdsstyrelsen.	
C. W. Kewentees julfond.	Julunderstöd åt behöfvande.	C. W. Kewentee, handlande.	1896 ^{27/11}	1	378	12,000	—	D:o	
Ståndspersonssocietetens fond.	Välgörenhet.	Ståndspersonssocieteten.	Okänt.	—	—	268	—	Societeten.	71)
<i>b) Stiftelser och inrättningar för barnavård och barnundervisning.</i>									
Wengrens fond.	Fattiga barns beklädande.	Maria C. Wengren.	1874 ^{22/6}	—	70	2,000	—	Fattigvårdsstyrelsen.	
N. Boströms d.o.	D:o d.o.	Nils Boström, sjökaptän.	1893 ^{17/8}	2	50	1,000	—	D:o	
Ennes-Elfbrink-Elfstrandiska skolfonden.	Afsäg första lancasterskolan i Gefle.	P. Ennes, P. Elfbrink och D. Elfstrand, grosshandl.	1821	—	1,500	62,129	—	En styrelse.	72)
Thernbergiska fonden.	Fattigskoleinrättning i Gefle, genom k. bref d. ^{21/12} 1894 bidrag till uppfostringshem åt vanvårdade gossar.	J. Thernberg, kassör.	1821 ^{19/11}	—	1,200	56,572	—	Pastor med 4 valda ledamöter.	
Axel och Lulli Rettigs barnhusfond.	Hem för vanvårdade barn.	R. Rettig, konsul m. m.	1873 ^{2/6}	18	10,402	153,392	47,242	Styrelse af 3 personer.	
Enskilda barnhemmet.	Att till gudsfruktan, goda seder och duglighet uppfostra vanvårdade barn.	Personer ur alla samhällsklasser.	1858 ^{1/10}	15	3,810	60,000	40,000	D:o af 7 d:o.	
Gefleborgs läns idiothem.	Vård och undervisning åt sinnesslöa barn, i första rummet inom Gefleborgs län.	D:o d.o.	1874 ^{20/5}	56	26,163	65,371	56,500	D:o af 9 d:o.	
Gefle stads barnhuskassa.	Understöd åt faderlösa intill 14 år.	Okänt.	1877	121	2,451	73,335	5,500	Landshöfdingen, borgmästaren, kyrkoherden samt af stadsfullmäktige vald kassaman.	
<i>c) Stipendiifonder och andra stiftelser för undervisning.</i>									
Wahrenbergiska stipendiifonden.	Stipendier vid allmänna läroverket.	C. E. Wahrenberg, borgmästare.	1837 ^{15/6}	—	—	698	—	Rector scholæ under collegii medverkan.	
Göransonska d.o.	D:o d.o.	G. P. Göranson, grosshandl.	Okänt.	1	20	554	—	D:o d.o.	
Emanuelsonska d.o.	D:o d.o.	P. J. Emanuelson, lektor.	1843 ^{1/4}	1	22	531	—	D:o d.o.	
Sehlbergiska d.o.	D:o d.o.	N. J. Sehlberg, grosshandl.	1849 ^{12/6}	1	60	1,981	—	D:o d.o.	
Lars Murén's stipendiifond.	D:o d.o.	Lars Murén, d.o.	1855 ^{12/6}	—	—	—	—	D:o d.o.	
Christina Marg. Bergstens d.o.	D:o d.o.	C. M. Bergsten, änkelektorska.	1848 ^{2/11}	3	200	4,821	—	D:o d.o.	
Lenströms d.o.	D:o d.o.	C. J. Lenström, kontr.-prost.	1852 ^{1/6}	1	45	1,140	—	D:o d.o.	
P. C. Rettigs d.o.	D:o d.o.	P. C. Rettig, bruksegare.	1856 ^{4/5}	1	45	1,126	—	D:o d.o.	
Prytz d.o.	D:o d.o.	Ordensällskapet »I. D.»	1860 ^{19/7}	2	150	3,902	—	D:o d.o.	
Sara Christina Fredlunds d.o.	D:o d.o.	S. C. Fredlund, enkefru.	1861 ^{22/5}	1	40	1,367	—	D:o d.o.	
Axel Rettigs d.o.	D:o d.o.	R. Rettig, konsul.	1865 ^{29/1}	2	25	718	—	D:o d.o.	
Johan Henrik Rosenbaums d.o.	D:o d.o.	J. H. Rosenbaum, stadsingenjör.	1868 ^{27/5}	1	100	2,449	—	D:o d.o.	
Kronberg-Lindh'ska stipendiifonden.	D:o d.o.	B. G. Kronberg, grosshandl. och hans fru, f. Lindh.	1868 ^{19/6}	2	100	2,411	—	D:o d.o.	
Carl Hedqvists stipendiifond.	D:o d.o.	C. Hedqvist, grosshandl.	1871 ^{2/1}	6	200	5,232	—	D:o d.o.	
			1871 ^{21/6}	2	50	1,584	—	D:o d.o.	

Ströms stipendiifond.		Stipendier vid allmänna läroverket.		R. Ström, adjunkt, o. fru			1873 ¹² o.			1,280			Rektor och kollegium		
Stipendiifonden af den 27 november.	D:o	d:o.	Okänt.	1873 ¹² 11	1	100	2,855	—	—	—	—	D:o	d:o.		
D:o af den 1 december.	D:o	d:o.	D:o.	1873 ¹² 12	1	100	2,567	—	—	—	—	D:o	d:o.		
Axel Raymond Garbergs stipendiifond.	D:o	d:o.	A. R. Garberg, v. konsul.	1875 ¹² 7	1	250	6,126	—	—	—	—	D:o	d:o.		
Nils Hedenströms d:o.	D:o	d:o.	N. Hedenström, handl.	1879 ² 5	5	250	6,364	—	—	—	—	D:o	d:o.		
Jonas Heurlins d:o.	D:o	d:o.	J. Heurlin, trädgårdsmäst.	1876 ² 1	2	50	1,834	—	—	—	—	D:o	d:o.		
Victor Theodor Engvalls d:o.	D:o	d:o.	V. Th. Engvall, grosshandl.	1879 ¹¹ 9	2	120	4,297	—	—	—	—	D:o	d:o.		
De faderlösa d:o.	D:o	d:o.	A. G. Wirén, hofleverantör.	1880 ¹¹ 10	7	200	7,226	—	—	—	—	D:o	d:o.		
Grubbs d:o.	D:o	d:o.	Magn. Jakob Grubb, prost.	Okänt.	—	—	357	—	—	—	—	D:o	d:o.		
Strömbeck's d:o.	D:o	d:o.	Strömbeck, bruksägare, far och son.	D:o.	1	15	970	—	—	—	—	D:o	d:o.		
Wesslånders d:o.	D:o	d:o.	Helena Wesslånder, pastorska.	D:o.	—	—	708	—	—	—	—	D:o	d:o.		
Dunkers d:o.	D:o	d:o.	Jakob Dunker, handl.	D:o.	1	15	537	—	—	—	—	D:o	d:o.		
Ödmans d:o.	D:o	d:o.	Simon Ödman, d:o.	D:o.	1	10	412	—	—	—	—	D:o	d:o.		
Amanuens stipendiifonden.	D:o	d:o.	Läroverkskollegium.	D:o.	1	20	528	—	—	—	—	D:o	d:o.		
Aldre Bergstenska d:o.	D:o	d:o.	Carl Bergsten den äldre och den yngre, lektorer.	1800 ²⁰ 4	—	—	487	—	—	—	—	D:o	d:o.		
Yngre Bergstenska d:o.	D:o	d:o.	Carl Bergsten den yngre.	Okänt.	1	20	523	—	—	—	—	D:o	d:o.		
Bergmanska d:o.	D:o	d:o.	Ol. Bergman, prost.	D:o.	—	—	656	—	—	—	—	D:o	d:o.		
Nibeliuska d:o.	D:o	d:o.	Carl Nibelins, rektor.	1811 ² 12	1	10	396	—	—	—	—	D:o	d:o.		
Mullerska d:o.	D:o	d:o.	C. Muller, grosshandl.	1801 ²⁰ 9	1	10	413	—	—	—	—	D:o	d:o.		
Per Morénska d:o.	D:o	d:o.	P. Murén, d:o.	1884 ¹ 5	8	600	15,931	—	—	—	—	D:o	d:o.		
»Rektor Klintbergs minne».	D:o	d:o.	Öfverskott vid insamling till rektor Klintbergs porträtt.	1892 ⁷ 6	1	25	808	—	—	—	—	D:o	d:o.		
Gefle gymnastikförenings premiefond.	D:o	d:o.	Gefle gymnastikförening.	—	—	—	957	—	—	—	—	D:o	d:o.		
Gestrinska donationsfonden.	Tillökning och underhåll af läroverkets bibliotek.			Gestrin, collega scholæ.	1814 ²² 1	—	27,300	26,500	—	—	—	Rektor och skolkollegium.			
Depkenska testamentsmedlen.	Läroverkstipendier och brudgåfvor.			Depken, Ch., kungl. sekter.	1781 ²² 2	5	139	3,500	—	—	—	Drätselkammaren.			
J. Selzgrens donationsfond.	Stipendier, undervisningsmateriel m. m.			J. Selggen, f. d. rektor.	1833 ²⁰ 1	4	155	21,261	—	—	—	Rektor scholæ med kollegium.			
Gefle borgarskolas premiefond.	Premier åt elever vid borgarskolan.			F. U. Cronstedt, landshöfding och P. Brändström, kommerseråd.	1806 o. 1808	—	57	1,567	—	—	—	Drätselkammaren.			
d) Stiftelser för sjukvård.															
Brändströms sjukhjälps- och begravningshjälpsfond.	Uttryckt i namnet.			P. Brändström.	1809 ² 1	—	105	3,000	—	—	—	Fattigvårdsstyrelsen.			
Wallénska fonden.	Bättre sjukvård åt fattiga stadabor.			Is. Wallén.	1842 ²² 1	—	560	16,000	—	—	—	D:o.			
Bardénska d:o.	Hjälp och understöd åt fattiga sjuke.			M. C. Bardén.	1863 ¹⁶ 2	17	360	7,000	—	—	—	D:o.			
Sjukhjälpsfonden.	Uttryckt i namnet.			Okänt.	1865 ² 6	—	35	1,000	—	—	—	D:o.			
Julia Berndtsons minne.	Vård och underhåll åt medellösa, obotligt sjuke af arbetsklassen.			J. M. Berndtson, konsul.	1896 ²² 9	86	1,182	15,024	—	—	—	D:o.			
e) Sjuk- och begravningskassor.															
Handtervksföreningens begravningskassa.	Begravningshjälp.			Subskription inom föreningen.	1763 maj	7	2,155	29,846	—	—	—	7 valda delegare.			
Fiskareföreningens kassa.	D:o.			Fiskerskapet.	1865 ²² 5	1	35	3,425	—	—	—	Föreningens äldste.			
Gefle arbetareförenings sjuk- och begravningskassa.	Uttryckt i namnet.			W. Holmqvist, faktor, m. fl.	1870 ⁷ 12	26	795	4,879	—	—	—	5 valda ledamöter.			
Strömsbro 501-mannaförening.	Begravningshjälp.			Flere personer.	1886 ⁶ 6	7	3,500	23,000	—	—	—	En styrelse af 7 personer.			
Fenix.	D:o och sjukhjälp.			J. Svensson, faktor.	1875 ²¹ 2	108	3,780	6,861	—	—	—	D:o d:o.			
Gefle 1000-mannaförening.	D:o.			E. Schoch, stationsinspektör.	1886 ⁶ 6	21	21,000	55,029	—	—	—	D:o d:o.			
Gandalf.	D:o.			A. Ström, handlande.	1886 sept.	3	3,000	34,599	—	—	—	D:o af 5 d:o.			
Elim.	Sjuk- och begravningshjälp.			R. Nordin, sparbanksdirektör, m. fl.	1876	27	1,430	2,516	—	—	—	D:o af 7 d:o.			
100-föreningen.	D:o.			E. Rosén, predikant, m. fl.	1874 ¹² 10	20	936	1,264	—	—	—	D:o d:o.			
D:o nr 1 Bröderna.	D:o.			A. F. Grundström, bildhuggare, O. Olsson, snickare.	1875 ⁸ 10	18	992	1,031	—	—	—	D:o af 5 d:o.			
D:o nr 2 Bröderna.	D:o.			P. J. Westergren, fabrikör.	1875 ¹² 11	21	1,432	1,186	—	—	—	D:o af 7 d:o.			
Gefle nya 1000-mannaförening.	Begravningshjälp.			Densamme.	1891	7	7,000	24,813	—	—	—	D:o d:o.			
Strömsbro arbetareförenings sjuk- o. begravningskassa.	Sjuk- och begravningshjälp.			Rosdahl, typograf, m. fl.	1891	7	7,000	24,813	—	—	—	D:o d:o.			
Uppsala-Gefle järnvägs-personals sjuk-kassa.	Understöd vid sjukdomsfall.			J. Wedblad, spinnmätare, m. fl.	1891	171	3,831	3,849	—	—	—	D:o af 5 d:o.			
Goodtemplarordens i Gefle sjuk- o. begravningskassa.	Uttryckt i namnet.			L. Hillblom, verkmästare, m. fl.	1879	11	350	3,395	—	—	—	D:o af 7 d:o.			
				J. Larsson, verkmästare.	1882	46	1,697	2,739	—	—	—	D:o d:o.			

Tab. 7.

Gefleborgs län.

Tab. 7. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIFONDER, PENSIONSANSTALTER M. M.

1. Stiftelsens namn.	2. Stiftelsens ändamål (och verksamhetsområde).	3. Stiftarens namn och yrke.	4. Stiftelsens år och dag.	5. Utdelning under år 1900		7. Stiftelsens storlek (fastighetsvärden inräknade vid årets slut. Kronor.)	8. Värdet af fastigheter, tillhörande stiftelsen, vid årets slut. Kronor.	9. Stiftelsen förvaltas af:	10. Anmärkingar.
				till nedanstående antal personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.				
Gefle bokbinderiarbetares sjuk- o. begrafningskassa.	Uttryckt i namnet.	Verkmäst. J. B. Moberg och bokbind. C. E. Westlund.	1894 ^{11/3}	4	122	889	—	En styrelse af 3 personer.	89)
Allmänna sjuk- och begrafningskassan i Gefle.	D:o.	M. Sundin, vaktmästare.	1866 ^{1/10}	223	6,017	1,662	—	D:o af 7 d:o.	90)
Näs brädgårdsarbetares sjuk- och begrafningskassa.	D:o.	Brädgårdsarbetarne A. Hedvall och P. Löfgren.	1872	37	992	436	—	D:o af 6 d:o.	91)
Strömsbro arbetares d:o.	D:o.	J. G. Lundgren, åkare, m. fl.	1895	214	3,963	9,016	—	D:o af 7 d:o.	92)
Brädgårdsarbetarnes sjuk- o. begrafningskassa Enigheten i Gefle.	D:o.	J. Lindström, klampare, m. fl.	1887 ^{19/6}	28	671	1,500	—	D:o af 5 d:o.	93)
Sjuk- och begrafningskassan »Enigheten nr 2».	Sjuk- och begrafningshjälp.	Skräddaren F. A. Tengdelius.	1888	40	1,408	4,418	—	D:o af 7 d:o.	94)
Sjuk- och begrafningskassan Trohet och Allvar.	D:o.	Lindström, G. A., ingenjör.	1891	27	635	2,773	—	D:o af 6 d:o.	95)
Sjuk- och begrafningskassan »Röda korset».	D:o.	L. A. Wibäck, skräddare, m. fl.	1897 ^{9/3}	15	336	1,796	—	D:o af 7 d:o.	96)
Gefle stads arbetares sjuk- och begrafningskassa.	D:o.	Clareus, E. G., hagare.	1897	127	3,735	5,579	—	D:o af 5 d:o.	97)
Gefle församlings sjukhuskassa.	Understöd vid sjukdomsfall.	Komminister P. Holmgren m. fl.	1897	39	1,200	1,840	—	D:o af 7 d:o.	98)
Sjuk- och begrafningskassan vid Domnarfvets brädgård i Gefle.	Sjuk- och begrafningshjälp.	Arbetare vid Domnarfvets brädgård.	1884	13	406	2,314	—	D:o af 5 d:o.	99)
P. Wahlmans aktiebolags arbetares i Gefle sjuk- och begrafningskassa.	D:o.	Arbetaren N. F. Nilsson m. fl.	1886 ^{6/4}	18	471	1,048	—	D:o d:o.	100)
Gefle frivilliga d:o.	D:o.	Flera brädgårdsarbetare.	1898 ^{7/3}	72	3,805	1,330	—	D:o af 7 d:o.	101)
Gefle nya allmänna d:o.	D:o.	J. A. Bäckström, stufvare.	1898 ^{7/6}	30	815	1,018	—	D:o d:o.	102)
Gefle—Dala järnvägs maskinafdelnings d:o.	D:o.	O. Bergsten, gjutare.	1866	16	425	2,084	—	D:o af 3 d:o.	103)
Gefle tjänstemannakårs sjukhuskassa.	D:o.	Hjelm, E., polisöfverkonstapel.	1897	—	488	733	—	D:o af 5 d:o.	104)
Sjuk- och begrafningskassan »Myran».	D:o.	O. W. Svärd, e. o. tullvaktmästare, m. fl.	1898	13	232	1,431	—	D:o af 7 d:o.	105)
Arbetarnes vid O. A. Brodins skeppsvarf i Gefle sjuk- o. begrafningskassa.	D:o.	Skeppsbyggmästare O. A. Brodin m. fl.	1884 ^{25/12}	21	624	653	—	D:o af 5 d:o.	106)
Kristliga föreningens af unge män i Gefle d:o.	D:o.	Direktör G. Englund m. fl.	1898	2	63	407	—	D:o d:o.	107)
Gefle nykterhetsförenings d:o.	D:o.	Boktryckare A. Ahlström m. fl.	1895	22	792	3,014	—	D:o d:o.	108)
Gefle blåbandsförenings d:o.	D:o.	L. A. Laurén, arbetare, m. fl.	1890	5	107	308	—	D:o af 7 d:o.	109)
Gefle metodist-episkopal-församlings d:o.	D:o.	G. Boltzius, målare, m. fl.	1900 ^{24/4}	18	747	1,840	—	D:o af 5 d:o.	110)
Sjuk- och begrafningskassan »Hälsöförbundet».	D:o.	J. E. Flodström och R. J. Danielsson, stufvare.	1893 ^{2/7}	30	941	1,386	—	D:o af 7 d:o.	111)
f) Pensionsfonder.									
Lodinska fonden.	Pensioner.	E. O. Lodin.	1846 ^{21/11}	1	20	400	—	Fattigvårdsstyrelsen.	
C. P. Forsbergs fond.	D:o.	C. P. Forsberg.	1859 ^{22/12} 1873 ^{16/12} 1874 ^{20/12}	20	1,000	27,667	—	D:o.	
Elfbrinkskassa fonden.	D:o.	Ulrika Sofia Elfbrink och W. Elfbrinks arvingar.	1860 ^{22/11} 1870 ^{14/6}	2	50	1,152	—	D:o.	
Rettigska d:o.	D:o.	Betty C. Rettig.	1860 ^{2/12}	4	200	4,012	—	D:o.	
Wahrenbergskassa d:o.	D:o.	Maria Wahrenberg.	1867 ^{20/10}	1	15	358	—	D:o.	
Carin Ohrens anketusfond.	Hustäder och ved åt handlande änkor och döttrar.	Carin Ohren och bergsardin- nan Lindh	1870 ^{26/4} 1898 ^{15/7}	10	1,912	44,218	20,251	D:o.	

K. Majors Befolkningsberättelse för åren 1896-1900. Gefleborgs län.

Hertinska fonden	Pensioner.	Johan Hertin	1836 ^{25.2}	8	240	5,141		Fattigvårdsstyrelsen	
Selzogenska d.o.	Do	Johanna Selzogen	1845 ^{21.7}	34	3,310	81,172		Do	
Skarbergiska d.o.	Do	Marin Skarberg m. fl.	1880 ^{22.7}	1	300	6,000		Do	
Bergforska d.o.	Do	P. Bergfors.	1881 ^{20.1}	16	250	5,000		Do	
J. A. Bängs fond.	Do.	J. A. Bang.	1881 ^{22.12}	8	560	11,135		Do.	
Matilda Ströms d.o.	Do.	Matilda Ström.	1879 ^{22.4}	15	3,200	80,978		Do.	
Kjerstin Zierls d.o.	Do.	Kjerstin Zierl.	1877 ^{4.1}	3	150	3,365		Do.	
Wilhelmina Luths d.o.	Do.	Wilha Luth, änkefru.	1893 ^{28.2}	1	40	2,526		Do.	
Gefle-Dala järnvägs aktiebolags pensionsinrättning.	Do.	Järnvägsaktiebolaget.	1872 ^{17.6}	70	47,025			Bolagets direktion.	117)
Gefle sjömanshem.	För medellösa åldriga sjömän.	Sjömanssällskapet.	1886 ^{19.6}	9	3,322	60,000	40,000	Sjömanshusdirektionen.	
Handtverksföreningens änkehusfond.	Fri bostad åt föreningens ledamöters fattiga änkor och oförsörjda döttrar.	Handtverksföreningen.	1892 ¹²	11	431	21,367	12,863	Handtverksföreningens styrelse.	
P. C. Rettigs fond.	Understöd åt åldriga tjänare.	P. C. Rettig, grosshandl.	1863 ^{20.6}	4	500	10,000		Handelsföreningen.	
Jernbergiska testamentsfonden.	Do åt åldriga köpmansänkor och f. d. köpmän.	Handlande i Gefle.	1836 ^{20.7}	8	280	6,000		Do.	
Sjöströmska d.o.	Do åt fattiga köpmansänkor och afsikomna handlande.	Sjöström, handlande.	Okändt.	5	240	5,000		Do.	
Per Ennes gåfva.	Do do.	Per Ennes, grosshandl.	Do	2	70	1,500		Do.	
Olof Elfbrinks d.o.	Do åt aflidna köpmäns oförsörjda barn.	O. Elfbrink, grosshandl.	Do	2	60	1,500		Do.	
Handelsföreningens enskilda fond.	Do åt änkor och barn efter köpmän och f. d. köpmän.	Insamling från medlemmar under årens lopp.	Do	34	1,680	44,025		Do.	
Gubbhusets donationsfond.	Bostad åt åldriga behöfvande köpmän och handverkare.	C. W. Stenbeck, grosshandl., m. fl.	1876.	—	—	41,000	40,000	Do.	
Do besparings- och donationsfond.	Understöd åt behöfvande åldriga köpmän.	Densamme.	1883.	8	120	3,281		Do.	
P. Muréns donationsfond.	Understöd till personer å gubbhuset.	1890.	1890	8	800	20,000		Do.	
B. G. Kronbergs d.o.	Gubbhusets underhåll.	P. Murén, grosshandl.	1881 ^{1.5}	8	—	3,000		Do.	
Anders och Christina Anderssons d.o.	Understöd åt orkeslösa behöfvande eller obottligt sjuka änkor och döttrar efter handlande och sjöfarande.	B. G. Kronberg, d.o.	1894 ^{22.6}	4	650	13,000		Do.	
Sofia Magdalena änkehusfond.	Understöd åt behöfvande änkor.	Christina Andersson, sjökaptensänka.	1677 ^{19.1}	151	8,672	213,000		En styrelse af 7 personer.	
Sjökaptensföreningens fond.	Pensioner.	Stadens invånare.	1776	58	2,615	70,647	7,920	Do af 5 sjökaptener.	
Handtverksföreningens pensions- och gubbhusfond.	Understöd åt behöfvande delegare.	J. Setterbom och J. Ohman, skeppare, m. fl.	1839 ^{11.10}	8	132	3,300		Handelsföreningen.	
C. V. Stenbecks gåfva.	Understöd åt hjonerna på gubbhuset.	Handtverksföreningen.	1899 ^{22.7}	8	240	6,000		Do.	
Sophie och J. P. Pousettes understödsfond.	Do åt behöfvande änkor eller döttrar efter Gefle köpmän.	C. V. Stenbeck, grosshandl.	1897 ^{25.2}	8	750	15,000		Do.	
C. J. Kewentes fond.	Pensioner åt ålderstigna tjänare, som ådagalagt ärlighet och trohet.	Sophie Pousette, änkefru.	1896 ^{27.11}	1	378	12,000		Fattigvårdsstyrelsen.	
Gefle sjömanshus.	Understöd åt fattiga sjömän, deras efterlämnade änkor och barn samt tillfällig hjälp åt nödställt sjöfolk.	C. J. Kewente, handlande.	1754 ^{7.1}	361	14,565	416,660		Sjömanshusdirektionen.	
P. Muréns pensionsfond.	Pensioner åt lärre vid borgarskolan.	Skeppsrederierna och koferdiskepparna.	1884 ^{1.5}	—	—	85,192		Drätselkammaren.	
Borgarskolans änke- och pupillfond.	Do åt änkor och barn efter d.o.	P. Murén, grosshandl.	1897 ^{25.5}	—	—	24,845		Do.	
g) Pensionskassor.									
Gefle-Dala järnvägs änke- och pupillkassa.	Pensioner.	Järnvägsaktiebolaget.	1874 ^{20.6}	40	14,083	485,633	586,466	4 valda ledamöter.	112)
Föreningen till understöd åt änkor och oförsörjda barn efter ämbets- och tjänstemän i Gefle rådhusrätt och magistrat.	Uttryckt i namnet.	J. V. Petré, borgmästare.	1874 ^{22.5}	4	2,800	120,557		2 do.	114)
Gefle-Dala järnvägs pensionskassa.	Pensioner åt järnvägens tjänstemän och betjente, anställda i ordinarie tjänst efter 1 i 1899.	Järnvägsaktiebolaget.	1900 ^{27.10}	—	—	35,365		4 do.	115)
Fabriksföreningens understödsfond (f. d. fattigkassa).	Hjälpl åt f. d. fabrikerer, deras änkor och barn.	Fabriksföreningen.	1869 ^{25.5}	11	625	12,982		Föreningens ordförande.	116)
h) Andra stiftelser och inrättningar.									
Arbetsinrättningens fond.	Uppköp af lin till beredande af spånadsarbete.	Flere personer.	1869 ^{29.6}	—	455	13,000		Fattigvårdsstyrelsen.	
			Summa	—	2,865	252,817	3,106,280	882,242	
C. I Söderhamns stad.									
a) Stiftelser för egentlig fattigvård, för s. k. pauvres honteux och dylikt.									
Edlingska stiftelsen.	Inrättande och underhåll af hem för pauvres honteux.	Lars Edling, grossör.	1896	4	7,520	140,000	46,650	En styrelse af 5 personer.	

Tab. 7. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIFONDER, PENSIONSANSTALTER M. M.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål (och verksamhetsområde).	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	Utdelning under år 1900		Stiftelsens storlek (fastighetsvärden inräknade vid årets slut. Kronor.	Värdet af fastigheter, tillhörande stiftelsen, vid årets slut. Kronor.	Stiftelsen förvaltas af:	Anmärkingar.
				till nedanstående personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.				
<i>b) Stiftelser och inrättningar för barnavård och barnundervisning.</i>									
Flickebarnhemmet.	Vård och uppfostran af vanvårdade och värlösa flickor.	Bönhusföreningen.	1866	11	1,334	6,736	5,983	En styrelse.	
<i>c) Stipendiefonder och andra stiftelser för undervisning.</i>									
Sällskapet »De sexton».	Premier åt lärjungar vid allmänna läroverket.	»De sexton».	1877 ²³ / ₂	2	7	134	—	Läroverkskollegiet.	
Jon Olssons i Kinsta donation.	D:o d:o.	Jon Olsson, bonde.	1863 ¹⁴ / ₁₁	1	1	500	—	D:o.	
P. O. Wikströms fond.	D:o d:o.	O. Wikström, borgmästare.	1898 ²⁵ / ₆	—	—	500	—	D:o.	
J. Bjurs donation.	D:o d:o.	J. Bjur, syssloman.	1863 ¹⁴ / ₁₀	3	11	500	—	D:o.	
Helsinglands enskilda banks stipendiefond.	D:o d:o.	Banken.	1877 ¹⁶ / ₃	3	87	1,500	—	D:o.	
C. J. Schöning's donation.	D:o d:o.	C. J. Schöning, grosshandl.	1861 ¹¹ / ₃	—	50	1,000	—	D:o.	
<i>e) Sjuk- och begravningskassor.</i>									
Fiskaresocieteten.	Sjuk- och begravningshjälp samt understöd.	—	1820 ²⁵ / ₄	13	75	3,702	—	En styrelse af 4 personer.	117)
Söderhamns ångbåtsbefälhafvareförening.	D:o d:o.	L. Björklund, ångbåtsförare.	1880 ² / ₂	2	50	987	—	D:o af 3 d:o.	118)
Källskärs sjukhjälp- och begravningskassa.	D:o d:o.	—	1899 ²¹ / ₇	34	727	299	—	D:o af 7 d:o.	119)
Söderhamns allmänna sjukhjälpförening.	D:o d:o.	N. J. Lundberg, arbetare.	1894 ⁹ / ₆	23	881	454	—	D:o d:o.	120)
Sandarne sjukhjälpkassa.	D:o d:o.	J. Dickson & C:o.	1877 ⁴ / ₄	100	2,426	19,607	—	D:o af 5 d:o.	121)
Sjukhjälpföreningen i Söderhamn.	D:o d:o.	Handl. O. Eolund m. fl.	1879	42	1,955	2,650	—	D:o af 7 d:o.	122)
Nya d:o i Söderhamn.	D:o d:o.	Arbetaren Alfr. Horn.	1888 ¹² / ₂	49	1,510	914	—	D:o d:o.	123)
Ringens sjuk- och begravningskassa.	D:o d:o.	Bokhållaren J. W. Thorelow.	1881	45	1,649	544	—	D:o d:o.	124)
Källskärs hjälpkassa vid sjukdoms- och dödsfall.	D:o d:o.	—	1900 ¹⁸ / ₈	50	592	4,117	—	D:o af 5 d:o.	125)
Söderhamns hundraförening.	D:o d:o.	Arbetare.	1879	43	1,180	1,323	—	D:o af 7 d:o.	126)
Marma brädgårdsarbetares sjuk-, begravnings- och änkehjälpkassa.	Angifves af namnet.	Grosshandl. J. G. Brolin.	1867	31	1,219	4,083	—	D:o d:o.	127)
Långrörs arbetares gemensamma sjukhjälpförening.	Sjuk- och begravningshjälp.	Arbetare.	1886 ¹² / ₄	37	1,257	510	—	D:o af 4 d:o.	128)
Tönshammars sjuk-kassa.	Hjälp vid sjukdom och andra kroppsliga olyckshändelser.	—	1898 ³⁰ / ₇	27	268	339	—	D:o af 5 d:o.	129)
Sandarne hundramannaförening.	Sjuk- och begravningshjälp.	Arbetare.	1891 ¹ / ₄	25	438	506	—	D:o d:o.	130)
Sjukhjälpföreningen vid Åsbacka.	D:o.	D:o.	1884 ³⁰ / ₈	36	1,391	1,835	—	D:o af 7 d:o.	131)
Lerviks sjukhjälp- och begravningskassa.	D:o.	—	1897 ⁷ / ₃	16	400	186	—	D:o af 5 d:o.	132)
Skepparesocieteten.	Begravningshjälp och understöd till änkor m. fl.	Kapten H. C. Trapp m. fl.	1860 ¹⁰ / ₆	9	395	13,419	—	En kassaförvaltare.	133)
<i>f) Pensionsfonder.</i>									
Handels-societeten's pensionskassa.	Understöd åt behöfvande handlande, deras änkor och barn.	Donation af salt-nederlagskassan.	1844 ¹⁷ / ₆	9	325	20,913	—	En styrelse af 5 personer.	
F. d. handelsföreningen.	Understöd åt medlemmar.	Donation af borgerskapets kassa.	1864 ² / ₁	10	1,000	28,468	—	Kassamannen.	
Sjömanshuset i Söderhamn.	Bland annat understöd åt fattiga sjömän, deras änkor och barn.	Handl. P. Sundgren m. fl.	1818 ²² / ₂	60	3,815	179,102	8,015	En styrelse.	

g) Pensionskassor.

Fabriks- och handtverksföreningen.	Understöd åt älderstigna och fattiga föreningsmedlemmar, deras änkor och barn.	Rådman P. M. Jernberg.	1847 ¹² / ₇	22	677	8,671	—	Handtverksföreningens ord- förande.	134)
Poliskårens pensionsfond.	Pensioner åt polismän.	Häradshöfding F. Berglöf.	1874 ⁷ / ₁₂	2	215	32,820	—	En styrelse af 3 personer.	135)
		Summa	—	709	31,955	476,319	60,648		

D. I Hudiksvalls stad.

a) Stiftelser för egentlig fattigvård, för s. k. pauvres honteux och dylikt.

Erik Regnanders disposition.	Påsk- och julgäfvor åt fattige å fattiginrättningen.	Erik Regnander, rådman, och h. h.	1777 ¹⁶ / ₄	55	8	150	—	Fattigvårdsstyrelsen.
Alftinska änkefonden.	Understöd åt 2 äldriga änkor.	P. G. Strömbäck.	1827 ²⁰ / ₉	2	75	1,500	—	En direktion.
Nils Hällbergs disposition.	D:o åt älderstigna och sjuka fattiga personer.	N. Hällberg, handlande.	1830 ³⁰ / ₃	2	10	200	—	Fattigvårdsstyrelsen.
Olof Wallströms donation.	Julgåfva åt 4 fattiga utom fattighuset.	Ol. Wallström, handlande.	1834 ⁸ / ₁₂	4	40	800	—	Kyrkorådet.
Johanna Hällbergs disposition.	Understödjande af fattige.	Joh. Hällberg, änka.	1839 ³⁰ / ₄	2	10	200	—	Fattigvårdsstyrelsen.
Gustafvas minne.	Understöd åt 2 äldre medellösa fruntimmer.	Anton Asp, grosshandl.	1852 ¹⁵ / ₁₁	2	150	3,000	—	Kyrkorådet.
Prins Karls fond.	Julgåfvor till de mest behöfvande utom fattighuset.	Hudiksvalls ångsågsaktiebolag.	1858 ²⁵ / ₇	7	37	750	—	Fattigvårdsstyrelsen.
Åttonde-decemberfonden.	Understödjande af s. k. pauvres honteux.	E. O. Regnander, disp., m. fl.	1866 ⁴ / ₁₂	2	35	700	—	Kyrkorådet.
Ida Maria Frisks donationsfond.	D:o af fattiga, sjukliga fruntimmer.	E. Frisk, fabrikör.	1871 ²¹ / ₁	4	50	1,000	—	Drätselkammaren.
Bengt Amelins julgäfva.	Jul- och midsommargäfva åt fattige.	B. Amelin, handlande.	1873 ¹² / ₅	45	500	10,000	—	Fattigvårdsstyrelsen.
Fredinska fonden.	Understöd åt 6 behöfvande fruntimmer af bättre klassen.	E. Fredin, handlande.	1876 ²¹ / ₁₂	6	50	1,000	—	Kyrkorådet.
Eugeniasfonden.	D:o åt fattige, som ej anlitat offentliga fattigvården.	Flere fruntimmer.	1883 ¹⁰ / ₂	37	480	5,436	—	En direktion.
Mathilda Nordendahls minnesfond.	D:o åt fattiga och sjuka fruntimmer.	V. G. Nordendahl, länsman, och Elin Nordendahl.	1883 mars	1	36	1,006	—	Kyrkorådet.

b) Stiftelser och inrättningar för barnavård och barnundervisning.

Bobergiska donationen.	Premier åt folkskolebarn.	J. Boberg, kommerseråd.	1791 ¹ / ₁₂	166	5	100	—	Skolrådet.
Per Trönes donation.	Värnlösa barns uppfostran.	P. Tröne, handlande.	1838 ²⁴ / ₇	9	200	4,000	—	Fattigvårdsstyrelsen.
John Frisks minnesfond.	Premier åt folkskolebarn.	E. Frisk, fabrikör.	1849 ²⁸ / ₉	12	7	150	—	Drätselkammaren.
Behöfvande skolbarns fond.	Fattiga folkskolebarns beklädnad.	Insamling.	1850 ² / ₁₁	14	51	1,030	—	Skolrådet.
Atterbergiska fonden.	Medellösa barns uppfostran.	L. M. Atterberg, målare.	1851 ² / ₁	1	73	1,456	—	Drätselkammaren.
Boströmska donationen.	Fattiga skolbarns beklädnad.	C. L. Boström, prost.	1851 ¹ / ₆	68	235	4,700	—	Skolrådet.
Fjärde-novemberfonden.	Premier åt folkskolebarn.	Insamling.	1864 ²⁴ / ₁₀	13	25	500	—	D:o.
Barnhemmet i Hudiksvall.	Vård och uppfostran åt medellösa fliekbarn.	Åtskilliga samhällsmedlemmar.	1867 okt.	13	2,357	14,577	4,500	En direktion.
Blifvande gossebarnhem.	Anläggning af ett gossebarnhem.	O. Nordin, skollärare.	1878 ¹ / ₁₂	—	—	1,191	—	Kyrkorådet.
Hemliga donationen.	Två fattiga barns underhåll.	E. Frisk, fabrikör, och h. h.	1870 ¹ / ₁₀	2	320	6,400	—	Fattigvårdsstyrelsen.
Studeranden Herman Frisks minnesfond.	Fattiga skolbarns beklädnad.	Desamma.	1870 ¹ / ₁₀	14	65	1,331	—	Skolrådet.
Claëssoniska fonden.	Premier och beklädnad åt skolbarn.	C. E. Claësson, skolpräst.	1871 ¹⁴ / ₂	52	90	1,800	—	D:o.
H. Nordins premiefond.	D:o åt handtverkslärningar för flit och godt uppförande.	H. Nordin, garfvar.	1873 ¹ / ₅	—	—	496	—	En direktion.
Anna Bogrens minnesfond.	Skolbarns beklädnad.	Anna Bogren, änka.	1891 ¹⁰ / ₁	14	50	1,000	—	Skolrådet.
X ⁷ -ordens donationsfond.	Premier åt folkskolebarn.	X ⁷ -orden.	1891 ⁴ / ₁₂	101	43	850	—	D:o.
Fonden för fattiga nattvardsbarns beklädnad.	Beklädnad af fattiga nattvardsbarn.	Insamling.	1896 ²⁷ / ₁₁	13	170	1,715	—	Kyrkorådet.
Pedagogiefonden.	Aflöning åt folkskolelärare.	D:o.	Okändt.	—	240	4,810	—	Drätselkammaren.

c) Stipendiefonder och andra stiftelser för undervisning.

Bobergiska stipendiefonden.	Utdelning af 5 stipendier åt lärjungar vid högre läroverket.	J. Boberg, borgmästare.	1791 ¹⁰ / ₁₂	5	100	2,922	—	Läroverkets inspektor, rektor, borgmästaren och kyrkoherden.
Jennischeska d:o.	Utdelning af räntan till 1 eller 2 lärjungar vid d:o.	J. R. Jennische, prost.	1853 ² / ₄	1	9	202	—	Rektor och kollegium.
Wennbergiska d:o.	Stipendier om minst 20 kr. st. till lärjungar vid d:o.	F. Wennberg, rektor, m. fl.	1858 ²⁸ / ₅	8	500	10,431	—	D:o d:o.
Hallgrenska d:o.	Stipendiiutdelning vid d:o.	J. Hallgren, adjunkt.	1864 ¹¹ / ₁₁	2	50	1,290	—	D:o d:o.
Carin Bodells stipendiefond.	D:o d:o.	Carin Wännström, änka.	1864 ¹⁶ / ₆	9	500	10,055	—	D:o d:o.
Allmänna stipendiefonden.	D:o d:o.	Subskribenter.	1864 ¹¹ / ₁₁	2	45	1,038	—	D:o d:o.
Noriuska d:o.	D:o d:o.	P. O. Norin, rådman, o. h. h.	1867 ²⁴ / ₉	3	250	5,326	—	D:o d:o.
E. Herman Frisks minnesfond.	D:o d:o.	E. Frisk, fabrikör, o. h. h.	1870 ¹ / ₁₀	2	60	1,257	—	D:o d:o.
Algot Landgrens stipendiefond.	D:o d:o.	A. Landgren, studerande.	1872 ¹² / ₁₂	1	50	1,022	—	D:o d:o.
Premiet från den 22 maj 1874.	Räntan utdelas till 1 yngling vid d:o.	Okänd.	1874 ²² / ₅	1	5	100	—	D:o d:o.

Tab. 7. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIFONDER, PENSIONSANSTALTER M. M.

1. Stiftelsens namn.	2. Stiftelsens ändamål (och verksamhetsområde).	3. Stiftarens namn och yrke.	4. Stiftelsens år och dag.	5. Utdelning under år 1900		6. Stiftelsens storlek (fastighetsvärden inräknade vid årets slut. Kronor.	7. Värdet af fastigheter, tillhörande stiftelsen, vid årets slut. Kronor.	8. Stiftelsen förvaltas af:	9. Anmärkingar.
				till nedanstående antal personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.				
Stipendiefonden af den 14 mars 1877.	Stipendier till lärjungar vid högre läroverket.	F. d. delegare i filialbanken.	1881 ¹⁴ / ₃	1	50	1,032	—	Rektor och kollegium.	
Dahlsteinskastipendiefonden.	1 stipendium vid d:o.	J. Dahlstein, kyrkoherde.	1881 ²⁵ / ₂ 1882 ¹⁰ / ₅	1	10	218	—	D:o d:o.	
A. Bedingers musikstipendiefond.	Utdelning till 1 eller 2 lärjungar vid d:o, skickliga i musik.	A. Bedinger, musiklärare.	1886 ⁵ / ₆	2	10	225	—	D:o d:o.	
Selggrenska stipendiefonden.	1 stipendium åt lärjungar vid d:o.	J. Selggren, rektor.	1888 ¹ / ₅	1	50	1,082	—	D:o d:o.	
Anna Bogrens minnesfond.	Premier åt lärjungar vid d:o.	Anna Bogren, änka.	1891 ¹⁰ / ₁	2	50	1,022	—	D:o d:o.	
Martin och Maria Bäckmans stipendiefond.	Stipendier åt lärjungar vid d:o.	Aug. Bäckman, apotekare.	1896 ⁹ / ₆	1	250	4,923	—	D:o d:o.	
Musikfonden.	Inköp af musikaliska instrument.	Aug. Enderberg, musiklärare.	1890 ²¹ / ₄	—	—	45	—	D:o d:o.	
1900 års jubileumsfond.	D:o af undervisningsmateriel, litteratur och för andra behof.	Subskribenter.	1900 ³⁰ / ₄	—	17	11,785	—	D:o d:o.	
Donationsfonden af 1882.	Premier till flitiga lärjungar vid elementarskolan för flickor.	Hudiksvalls spritvaruförsäljningsaktiebolag.	1882 ¹⁰ / ₃	7	50	1,287	—	Drätselkammaren.	
A. Bedingers musikpremiefond.	Premier till förtjenta lärjungar vid d:o.	A. Bedinger, musiklärare.	1866	2	10	230	—	Lärarekollegiet.	
d) <i>Stiftelser för sjukvård.</i>									
Gustaf och Selma Forsströmssons fond för obotligt sjuka.	Understöd åt obotligt sjuka.	G. A. Forsströmsson, handlande, och h. h.	1882 ¹⁷ / ₂	3	250	5,000	—	Drätselkammaren.	
e) <i>Sjuk- och begravningskassor.</i>									
Hudiksvalls goodtemplars m. fl. sjuk- och begravningskassa.	Meddelande af sjuk- och begravningshjälp.	Goodtemplare i Hudiksvall.	1883 ²⁷ / ₃	10	328	2,771	—	En styrelse.	136)
Hudiksvalls arbetares d:o.	D:o d:o.	En del handverkare och arbetare.	1880 ¹ / ₁	14	346	5,667	—	D:o.	137)
Hudiksvalls fabriks- och handverksförenings sjuk-kassa.	D:o d:o.	Fabriks- och handverksföreningen.	1884	3	85	2,565	—	D:o.	138)
f) <i>Pensionsfonder.</i>									
Handelssocietetens pensionskassa.	Pensioner åt medellösa handlande, deras änkor och barn.	Handelssocietetens medlemmar.	1830 ¹ / ₁₂	30	2,227	51,419	—	En styrelse.	
Sjömanshuskassan.	Understöd åt fattiga sjömän m. m.	Ej uppgifvet.	1814	51	2,786	83,821	—	En direktion.	
Stiftelsen för ålderstigna fruntimmer.	Husrum åt värlösa fruntimmer.	Fruarna Schildt, Dahlbom m. fl.	1878 sept.	3	121	24,333	4,796	En styrelse.	
Gustaf och Selma Forsströmssons minnesfond vid d:o.	Understöd åt de å stiftelsen intagna.	G. A. Forsströmsson, handl., och h. h.	1882 ¹⁷ / ₃	2	50	1,000	—	Densamma.	
F. d. Hallkassan.	Understöd åt fattiga fabriksidkare, deras änkor och barn.	Fabriksföreningen.	1817	6	130	3,195	—	En styrelse.	
g) <i>Pensionskassor.</i>									
Hudiksvalls frivilliga fabriks- och handverksförenings pensions- och begravningskassa.	Understöd åt medlemmar, begravningshjälp.	E. Regnander, hattmakare, m. fl.	1756 ¹² / ₅	17	301	10,249	439	En styrelse.	139)
				Summa	—	854	14,102	317,300	9,735

A n m ä r k n i n g a r.

¹⁾ Fonden ökad dels af kommunen, dels genom kapitalisering af årsräntorna, enär de till fattiga barns beklädnad anslagna hundskattemedlen varit för ändamålet tillräckliga. — ²⁾ Räntan å fonden skall läggas till kapitalet, tills fonden uppgår till 20,000 kr. — ³⁾ Enligt kyrkostämmans beslut skall räntan tills vidare läggas till kapitalet. — ⁴⁾ År 1900 inflöto i delegareafgifter 506.65 kr. — ⁵⁾ D:o 150.35 kr. — ⁶⁾ D:o 2,726.87 kr. — ⁷⁾ D:o 374 kr. — ⁸⁾ D:o 1,346.54 kr. — ⁹⁾ D:o 1,285.25 kr. — ¹⁰⁾ D:o 2,289.67 kr. — ¹¹⁾ D:o 2,461.50 kr. — ¹²⁾ D:o 2,281.50 kr. — ¹³⁾ D:o 574.95 kr. — ¹⁴⁾ D:o 1,786 kr. — ¹⁵⁾ D:o 155.92 kr. — ¹⁶⁾ D:o 837.41 kr. — ¹⁷⁾ D:o 510.90 kr.; kassans namn förut: »Gysinge sjuk- och begravningskassa». — ¹⁸⁾ D:o 173.50 kr. — ¹⁹⁾ D:o 666.30 kr. — ²⁰⁾ D:o 326.91 kr. — ²¹⁾ D:o 2,516.10 kr. — ²²⁾ D:o 152.91 kr. — ²³⁾ D:o 84.80 kr. — ²⁴⁾ D:o 393.19 kr. — ²⁵⁾ D:o 279.50 kr. — ²⁶⁾ D:o 555.75 kr. — ²⁷⁾ D:o 1,329.20 kr. — ²⁸⁾ D:o 470.75 kr. — ²⁹⁾ D:o 1,515.55 kr. — ³⁰⁾ D:o 2,854.75 kr. — ³¹⁾ D:o 912.97 kr. — ³²⁾ D:o 6,434.32 kr. — ³³⁾ D:o 2,618 kr. — ³⁴⁾ Inom socknen finnes äfven en afdelning af Nykterhetsvännernas sjuk- och begravningskassa. — ³⁵⁾ Delegareafgifter år 1900 506.40 kr. — ³⁶⁾ D:o 492 kr. — ³⁷⁾ D:o 211.25 kr., — ³⁸⁾ D:o 1,610.25 kr. — ³⁹⁾ D:o 755 kr. — ⁴⁰⁾ D:o 1,501.52 kr. — ⁴¹⁾ D:o 318 kr. — ⁴²⁾ D:o 1,011.75 kr. — ⁴³⁾ D:o 4,996.85 kr. — ⁴⁴⁾ D:o 961.25 kr. — ⁴⁵⁾ D:o 717 kr. — ⁴⁶⁾ D:o 16 kr. — ⁴⁷⁾ D:o 843 kr. — ⁴⁸⁾ D:o 1,818.03 kr. — ⁴⁹⁾ D:o 807.71 kr. — ⁵⁰⁾ D:o 123.50 kr. — ⁵¹⁾ D:o 189 kr. — ⁵²⁾ D:o 1,180.75 kr. — ⁵³⁾ D:o 1,533.48 kr. — ⁵⁴⁾ D:o 200.20 kr. — ⁵⁵⁾ Summan uttaxeras med 1 kr. 75 öre eller 50 öre pr medlem, beroende på olika lefnadsålder vid inträdet. Afgifterna år 1900 6,447 kr. — ⁵⁶⁾ År 1900 inflöto i delegareafgifter 1,083 kr. — ⁵⁷⁾ D:o 377.21 kr. — ⁵⁸⁾ D:o 408 kr. — ⁵⁹⁾ D:o 530.35 kr. — ⁶⁰⁾ D:o 72 kr. — ⁶¹⁾ D:o 911.50 kr. — ⁶²⁾ D:o 205.55 kr. — ⁶³⁾ D:o 1,012 kr. — ⁶⁴⁾ D:o 780 kr. — ⁶⁵⁾ D:o 319.52 kr.

— ⁶⁶⁾ D:o 318 kr. — ⁶⁷⁾ Räntan lägges hvarannat år till fonden. — ⁶⁸⁾ D:o d:o under innevarande århundrade. — ⁶⁹⁾ År 1900 inflöto i medlemsafgifter 30 kr. — ⁷⁰⁾ 4,800 kr. uppbäras af fattigvårdsstyrelsen och 1,500 kr. af Tekniska skolan. — ⁷¹⁾ Utdelningen har gått till Sofia Magdalena änkhushond. — ⁷²⁾ Räktau är anslagen till Gefle folkskoleväsen. — ⁷³⁾ Utdelning först då fonden stigit till 1,000 kr. — ⁷⁴⁾ År 1900 inflöto i delegareafgifter 304.75 kr. — ⁷⁵⁾ D:o 33 kr. — ⁷⁶⁾ D:o 1,093.75 kr. — ⁷⁷⁾ D:o 3,222 kr. — ⁷⁸⁾ D:o 4,595 kr. — ⁷⁹⁾ D:o 3,285.75 kr. — ⁸⁰⁾ D:o 5,024.13 kr. — ⁸¹⁾ D:o 1,709.15 kr. — ⁸²⁾ D:o 829 kr. — ⁸³⁾ D:o 1,031.36 kr. — ⁸⁴⁾ D:o 1,005.70 kr. — ⁸⁵⁾ D:o 11,038 kr. — ⁸⁶⁾ D:o 3,378.30 kr. — ⁸⁷⁾ D:o 553 kr. — ⁸⁸⁾ D:o 1,697.50 kr. — ⁸⁹⁾ D:o 149.20 kr. — ⁹⁰⁾ D:o 3,437.55 kr. — ⁹¹⁾ D:o 1,042 kr. — ⁹²⁾ D:o 3,529.20 kr. — ⁹³⁾ D:o 611 kr. — ⁹⁴⁾ D:o 2,185.35 kr. — ⁹⁵⁾ D:o 941.25 kr. — ⁹⁶⁾ D:o 798.20 kr. — ⁹⁷⁾ D:o 4,294 kr. — ⁹⁸⁾ D:o 1,560.75 kr. — ⁹⁹⁾ D:o 414 kr. — ¹⁰⁰⁾ D:o 672.34 kr. — ¹⁰¹⁾ D:o 1,750.25 kr. — ¹⁰²⁾ D:o 1,008.70 kr. — ¹⁰³⁾ D:o 234.60 kr. — ¹⁰⁴⁾ D:o 802.65 kr. — ¹⁰⁵⁾ D:o 659.25 kr. — ¹⁰⁶⁾ D:o 542 kr. — ¹⁰⁷⁾ D:o 160.25 kr. — ¹⁰⁸⁾ D:o 810.50 kr. — ¹⁰⁹⁾ D:o 339 kr. — ¹¹⁰⁾ D:o 980.95 kr. — ¹¹¹⁾ D:o 234 kr. — ¹¹²⁾ Bolaget utbetalar pensionerna från trafikkostnadens konto. — ¹¹³⁾ År 1900 inflöto i delegareafgifter 19,127 kr.; bolagets bidrag 4,500 kr. — ¹¹⁴⁾ D:o 1,440 kr. — ¹¹⁵⁾ D:o 1,403 kr.; bolagets bidrag 17,314 kr. — ¹¹⁶⁾ D:o 230 kr. — ¹¹⁷⁾ D:o 22 kr. — ¹¹⁸⁾ D:o 100 kr. — ¹¹⁹⁾ D:o 692 kr. — ¹²⁰⁾ D:o 1,233 kr. — ¹²¹⁾ D:o 1,945 kr. — ¹²²⁾ D:o 1,902 kr. — ¹²³⁾ D:o 1,667.50 kr. — ¹²⁴⁾ D:o 1,492 kr. — ¹²⁵⁾ D:o 845 kr. — ¹²⁶⁾ D:o 1,376 kr. — ¹²⁷⁾ D:o 672 kr. — ¹²⁸⁾ D:o 1,065 kr. — ¹²⁹⁾ D:o 425 kr. — ¹³⁰⁾ D:o 450 kr. — ¹³¹⁾ D:o 1,290 kr. — ¹³²⁾ D:o 358 kr. — ¹³³⁾ D:o 55 kr. — ¹³⁴⁾ D:o 482 kr. — ¹³⁵⁾ D:o 462 kr. — ¹³⁶⁾ D:o 745 kr. — ¹³⁷⁾ D:o 872.25 kr. — ¹³⁸⁾ D:o 162 kr. — ¹³⁹⁾ D:o 773.28 kr.

